Temel İngilizce Dilbilgisi

parts of speech

İngilizcede sekiz sözbölüğü vardır. İngilizce sözcüklerin her biri bu sekiz türden birine aittir. Ancak, çeşitli anlam ve kullanılışı olan bir sözcük bu gruplardan birden fazlasına girebilir. Bu bakımdan birçok sözcük için sekiz gruptan şu gruba aittir demek mümkün değildir. Sadece o kullanılışıyla hangi gruba ait olduğu söylenebilir. Aynı sözcük başka bir anlamda kullanılışıyla diğer bir grup içinde yer alabilir.

Örneğin **fast** sözcüğü,

"oruç" anlamında isim
"oruç tutmak" anlamında fiil
"hızlı" anlamında sıfat
"hızlı, hızlı olarak" anlamında zarf

olarak kullanılabilir. Birçok sözcük için de durum aynıdır. Bu bakımdan bir sözcüğü öğrenirken onun anlamlarını ve bu anlamlardayken hangi grupta olduğunu da bellemek gerekir.

Sözünü ettiğimiz sekiz sözbölüğü şunlardır: Parantez içinde verilen örnek sözcüklerden bazılarının yukarıda sözünü ettiğimiz gibi birden fazla grup içinde olabileceğini hatırdan çıkarmayınız.

1. **NOUNS** - isimler **(table, beauty, Helen, army)**
2. **ADJECTIVES** - sıfatlar **(good, white, this, every, what, some, my)**
3. **PRONOUNS** - zamirler **(you, he, this, each, himself, many, which)**
4. **VERBS** - fiiller **(go, learn, have, write)**
5. **ADVERBS** - zarflar **(quickly, badly, now, here)**
6. **PREPOSITIONS** - edatlar **(in, on, under, across, since)**
7. **CONJUNCTIONS** - bağlaçlar **(and, or, so, but)**
8. **INTERJECTIONS** - ünlemler **(Hey! Oh! Heaven!)**

Temel İngilizce Dilbilgisi

NOUNS-İSİMLER

common nouns - cins isimler
proper nouns - özel isimler
abstract nouns - soyut isimler
collective nouns - topluluk isimleri
compound nouns - birleşik isimler

ismin tanımı

Varlıklara ad olan sözcüklere isim denir. İsimler, insan, hayvan eşya gibi varlıkları ve soyut kavramları adlandıran sözcüklerdir.

tree (ağaç)	**Mary**
book (kitap)	**Ankara**
house (ev)	**England**
dog (köpek)	**Mrs Miller**
man (adam)	**Ahmet**
student (öğrenci)	**Turkey**
crowd (kalabalık)	**beauty** (güzellik)
group (grup)	**happiness** (mutluluk)
team (takım)	**courage** (cesaret)
army (ordu)	**whiteness** (beyazlık)
class (sınıf)	**health** (sağlık)
flock (sürü)	**poverty** (yoksulluk)

sözcükleri birer isimdir. Bunlar tanımda belirttiğimiz şeyleri adlandırmaktadırlar.

isimlerin türleri

İngilizcede isimler genel olarak Türkçede olduğu gibidirler. Bunların türlerini ve özelliklerini sırayla görelim:

İngilizcede isimler aşağıda gördüğümüz dört gruptan birine girerler.

1. **common nouns** /'k**o**m**ı**n naunz/	cins isimler
2. **proper nouns** /'pr**o**p**ı** naunz/	özel isimler
3. **abstract nouns** /'**e**bstr**e**kt naunz/	soyut isimler
4. **collective nouns** /kı**'**lektiv naunz/	topluluk isimleri

Bu grupları teker teker ele alıp inceleyelim :

1. **common nouns** - cins isimler

Tanımdaki örneklerin ilk bölümünde bulunan **tree, house, man, dog** gibi sözcükler **common nouns** sınıfındandırlar. Bunlar gösterdikleri varlıkların tümüne aittirler. Örneğin, **tree** (ağaç) sözcüğü tüm ağaç cinsinin ismidir; **student** (öğrenci) sözcüğü tüm öğrenciler için kullanılan bir isimdir.

table (masa)	**radio** (radyo)
girl (kız)	**cat** (kedi)
horse (at)	**shop** (dükkân)
teacher (öğretmen)	**father** (baba)

sözcükleri isimlendirdikleri türün hepsine isim olan ve hepsi tarafından paylaşılan isimlerdir. Bunlar birer **common noun** - cins isimdir.

2. **proper nouns** - özel isimler

Yukarıda gördüğümüz ve bir türün hepsine ait olan isimlere karşın, sadece bir tek şeye ait olan ve yalnız onu belirten isimler vardır. Bunlara **proper nouns** - özel isimler denir. Çoğunlukla şahıs, yer gibi varlıklara ait olan bu özel isimler **Mary, Almanya, Paris, Konya, Mr Brown** gibi bir tek şahıs veya yere ait olan, sadece onu gösteren sözcüklerdir.

Tom	Himalaya
Miss Smith	Berlin
Selma	Mr Green
İstanbul	İspanya
New York	London

Özel isimlerin baş harfleri daima büyük harfle yazılır.

3. **abstract nouns** - soyut isimler

Elle tutulup gözle görülen ve yukarıda gördüğümüz tür isimlerle isimlendirilen varlıklardan başka, birer kavram, nitelik, durum gösteren isimler vardır ki bunlar **abstract nouns** - soyut isimler türünü oluştururlar.

goodness (iyilik)	**joy** (sevinç)
length (uzunluk)	**poverty** (yoksulluk)
belief (inanç)	**charm** (cazibe)
beauty (güzellik)	**hope** (ümit)
fear (korku)	**hunger** (açlık)

4. **collective nouns** - topluluk isimleri

Aynı cinsten birçok varlığı topluca adlandıran, onları bir bütün olarak belirten sözcüklere **collective nouns** - topluluk isimleri denir. Örneğin, **forest** (orman), **crowd** (kalabalık), **audience** (dinleyiciler), **cattle** (sürü) gibi isimler ağaç, insan, hayvan topluluklarını bir bütün olarak adlandırırlar.

committee (kurul)	**group** (grup)
class (sınıf)	**family** (aile)

compound nouns - birleşik isimler

Dört grupta topladığımız isimlerin bazıları birleşerek **compound nouns** birleşik isimler meydana getirirler. Bunların bazıları birleşik, bazıları ise aralarında (-) işareti ile yazılırlar.

teapot (çaydanlık)	**armchair** (koltuk)
bedroom (yatak odası)	**maid-servant** (kadın hizmetçi)
civil servant (memur)	**childcare** (çocuk bakımı)
newspaper (gazete)	**shoemaker** (ayakkabıcı)
bookseller (kitapçı)	**housewife** (ev hanımı)

İsimlerin dört türünü ve bazı isimlerin birleşerek meydana getirdikleri birleşik isimleri gördükten sonra İngilizce isimlerde dişilik, erkeklik, cinsiyetsizlik durumlarını belirleyen **(gender** /'cendı/ - cins) konusunu, bundan sonra isimlerin nasıl çoğul hale getirileceğini açıklayan **(plural** /pluı:rıl/ - çoğul) konusunu, daha sonra da isimlerin cümle içindeki halini açıklayan **(case** /keys/ - hal) konularını inceleyerek isim konusunu tamamlayacağız.

GENDER /'cendı/ - CİNS

eril, dişil şekiller

İngilizcede isimlerin dişi, erkek veya cinsiyetsiz oluşları Almanca, Fransızca dillerinde olduğu gibi gramer bakımından değil gerçek anlamları ile saptanır.

1. eril (erkek) cins

Man (adam), **father** (baba), **policeman** (polis), **boy** (erkek çocuk) gibi gerçekten erkek varlıkları gösteren isimler **masculine gender** /m**e**skyulin cend**ı**/- eril cins'tir.

2. dişil (dişi) cins

Woman (kadın), **mother** (anne), **girl** (kız), **aunt** (teyze) gibi dişi cins varlıkları gösteren isimler **feminine gender** /feminin cend**ı**/ - dişil cins'tir.

3. cinsiyetsiz

Table (masa), **book** (kitap), **car** (otomobil), **ship** (gemi) gibi cansız varlıkları gösteren isimler **neuter gender** /'nyu:t**ı** cend**ı**/ - cinsiyetsiz cins'tir.

4. ortak cins

Teacher (öğretmen), **child** (çocuk), **parent** (ebeveyn), **friend** (arkadaş) gibi her iki cinsten olabilecek varlıkları gösteren isimler **common gender** /k**o**m**ı**n cend**ı**/ - ortak cins'tir.

eril isimlerin dişil şekilleri

Bazı eril isimler, sonlarına ekler getirilerek dişil şekline sokulurlar.

actor (aktör)	**actress** (aktris)
host (erkek ev sahibi)	**hostess** (kadın ev sahibi)
waiter (erkek garson)	**waitress** (kadın garson)
conductor (biletçi)	**conductress** (kadın biletçi)
hero (erkek kahraman)	**heroine** (kadın kahraman)

Bazı isimlerin eril ve dişil şekilleri vardır.

prince (prens)	**princess** (prenses)
bull (boğa)	**cow** (inek)
cock (horoz)	**hen** (tavuk)
boy (erkek çocuk)	**girl** (kız çocuk)
uncle (amca, dayı)	**aunt** (hala, teyze)
brother (erkek kardeş)	**sister** (kız kardeş)
son (oğul)	**daughter** (kız evlat)
husband (eş, koca)	**wife** (eş, karı)
father (baba)	**mother** (anne)
man (adam)	**woman** (kadın)
lord (lord)	**lady** (leydi)
nephew (erkek yeğen)	**niece** (kız yeğen)
master (efendi)	**mistress** (hanım)

bachelor (bekâr erkek)	**spinster** (bekâr kadın)
widower (dul erkek)	**widow** (dul kadın)

Bazı isimlere dişilik gösteren **she, girl, woman** gibi sözcükler eklenerek dişil cins isimler yapılır.

friend (arkadaş)	**girl-friend** (kız arkadaş)
goat (keçi)	**she-goat** (dişi keçi)
salesman (erkek satıcı)	**saleswoman** (kadın satıcı)
spokesman (erkek sözcü)	**spokeswoman** (kadın sözcü)
chairman (erkek başkan)	**chairwoman** (kadın başkan)

Temel İngilizce Dilbilgisi

CASES OF NOUNS - İSİMLERİN HALLERİ

possessive case /pı**'**zesiv keys/- mülkiyet hali

İsimlerin mülkiyet hali (tamlayan hali) aşağıdaki kurallara göre yapılır.

1. İsmin mülkiyet hali tekil isimlerin sonuna **('s)** konularak yapılır.

the girl's hat	kızın şapkası
the teacher's book	öğretmenin kitabı
a policeman's shirt	bir polisin gömleği
Mehmet's friend	Mehmet'in arkadaşı
Tom's house	Tom'un evi
the horse's legs	atın bacakları
a child's toy	bir çocuğun oyuncağı
Turkey's exports	Türkiye'nin ihracatı

Sonu **(s)** ile bitmeyen çoğul isimler de **('s)** ile mülkiyet haline girerler.

the women's shoes	kadınların ayakkabıları
the children's toys	çocukların oyuncakları

2. **(s)** ile sona eren çoğul isimlere sadece **(')** ilave edilir.

the girls' hats	kızların şapkaları
the soldiers' barracks	askerlerin kışlası
the students' school	öğrencilerin okulu
the cows' horns	ineklerin boynuzları
the dogs' tails	köpeklerin kuyrukları

3. Sonu **(s)** ile biten özel isimler **('s)** veya sadece **(')** alırlar. Her iki şekil de mümkündür:

Mr Jones's father	Bay Jones'un babası
Mr Jones' father	Bay Jones'un babası

4. Birleşik isimlerde son ismin sonuna **('s)** ilave edilir.

His father-in-law's bag	Kayınpederinin çantası
My mother-in-law's hat	Kayınvalidemin şapkası

5. Bir şeye sahip olan kişiler birden fazlaysa sadece son isme **('s)** ilave edilerek mülkiyet haline sokulur.

Turgut and Selma's dog	Turgut ve Selma'nın köpeği
The girl and her friend's flat	Kız ve arkadaşının dairesi
Your mother and father's room	Annen ve babanın odası

('s) ve (of) ile mülkiyet halinin kullanılışı

Genel olarak **('s)** ile mülkiyet hali insan ve hayvanlar için kullanılır. Yani **('s)** ilavesinin yapılacağı isim bir insan veya hayvan gösteren isim olmalıdır. Örneğin, **man** (adam), **teacher** (öğretmen), **the pilot** (pilot), **Mr Smith** (Mr Smith), **the horse** (at), **the bird** (kuş)

Selim's pen	Selim'in kalemi
the workman's shoes	işçinin ayakkabıları
the pilot's hat	pilotun şapkası
the pilots' hats	pilotların şapkaları
the cat's tail	kedinin kuyruğu
the elephant's teeth	filin dişleri
Gordon's friends	Gordon'un arkadaşları
the soldiers' gun	askerlerin silahı
the soldier's gun	askerin silahı

Cansız varlıklara ait isimlerin mülkiyet hali bu isimlerin önüne **of** getirilerek yapılır.

of the door	kapının
the key of the door	kapının anahtarı
of the garden	bahçenin
the walls of the garden	bahçenin duvarları
of the church	kilisenin
the doors of the church	kilisenin kapıları
of the trees	ağaçların
the leaves of the trees	ağaçların yaprakları
of the room	odanın
the window of the room	odanın penceresi
of the table	masanın
the legs of the table	masanın ayakları

Cansızların mülkiyet halinin **of** ile yapılması kuralına uymayarak, insan ve hayvanlar için kullanılan **('s)** ile mülkiyet hali yapılan isimler şunlardır:

a. Gemi ve diğer deniz araçları.

the ship's deck	geminin güvertesi
the yacht's crew	yatın tayfası

b. Zamanla ilgili sözcükler.

a week's holiday	bir haftalık tatil
today's newspaper	bugünün gazetesi
five days' work	beş günlük iş
twenty minutes' break	yirmi dakikalık istirahat
tomorrow's program	yarının programı
an hour's time	bir saatlik zaman
half a day's walk	yarım günlük yürüyüş
yesterday's news	dünün haberi

ten minutes' delay	on dakikalık gecikme
an hour's wait	bir saatlik bekleyiş

c. Para isimleriyle birlikte **worth** sözcüğü kullanıldığı takdirde.

fifty billion liras' worth of houses	elli milyar liralık evler
a dollar's worth of food	bir dolarlık yiyecek
two pounds' worth of flowers	iki paund'luk çiçek

d. Bazı deyimlerdeki isimler.

a stone's throw	bir taş atımı (mesafe)
the journey's end	yolculuğun sonu
at his wit's end	şaşırmış
in the mind's eye	hayalde, düşte
the water's edge	su kenarı

e. İşyeri gösteren isimler genellikle **('s)** almış durumda kullanılarak onu izleyecek (sahip olunan) isim kaldırılır.

butcher's (butcher's shop)	kasap (kasap dükkânı)
chemist's (chemist's shop)	eczane (eczane dükkânı)

f. Bazı cümlelerde bu sözcüğü tekrarlamamak için sahip olan isme **('s)** eklenerek sahip olunan isim kaldırılır.

This is my chair, and this is my mother's.	Bu benim sandalyem, bu annemin-kidir.
She brought your letters but she didn't bring Tom's.	Sizin mektuplarınızı getirdi, fakat Tom'unkini getirmedi.
Is it your book or your sister's?	O senin kitabın mı yoksa kız kar-deşininki mi?

Bu cümlelerde **mother's** isminden sonra **chair, Tom's** isminden sonra **letters, sister's** isminden sonra **book** tekrarlanmamıştır.

g. Bazı durumlarda bir cümlede hem **of** hem de **('s)** ile yapılmış iki mülkiyet hali birden bulunur.

a friend of Hasan's	Hasan'ın bir arkadaşı
a book of Hemingway's	Hemingway'in bir kitabı
a play of Arthur Miller's	Arthur Miller'in bir piyesi

('s) ve (of) kullanılmadan yapılmış isim tamlamaları

Türkçede olduğu gibi İngilizcede de iki isim yan yana gelerek bir tamlama yaparlar. Bu tamlamalar bazan iki yalın isimden, bazan bir isim ve **ing** alarak isim olmuş sözcükten oluşur.

college library	kolej kitaplığı
garden gate	bahçe kapısı
kitchen table	mutfak masası
summer holiday	yaz tatili
travel agent	seyahat acentesi
winter clothes	kış giysileri
petrol tank	benzin deposu
tennis court	tenis kortu
bottle-opener	şişe açacağı
love story	aşk öyküsü
car driver	oto sürücüsü
traffic lights	trafik ışıkları

river bank	nehir kenarı
fruit picking	meyve toplama
weight-lifting	ağırlık kaldırma
stamp-collecting	pul toplama
bird-watching	kuş gözleme
surf-riding	sörf yapma
waiting list	bekleme listesi
fishing-rod	balık oltası
dining-room	yemek odası
driving licence	sürücü belgesi

COMPARISON OF ADJECTIVES
SIFATLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Sıfatlar, sahip oldukları özelliklerin derecelerinin belirtilmesi bakımından (**degrees of comparison** - karşılaştırma derecesi) denen üç halden veya şekilden birinde bulunurlar.

1. **positive degree** - tabii derece

Bu, sıfatın şimdiye kadar gördüğümüz normal şeklidir.

young (genç)	**strong** (kuvvetli)
big (büyük)	**useful** (yararlı)
long (uzun)	**soft** (yumuşak)

2. **comparative degree** - daha üstünlük derecesi

Bir şahıs veya şeye ait sıfatın, başka bir şahıs veya aynı sıfattan daha üstün olduğunu belirtmek için kullanılan derece şeklidir. Bunu yapmak için sıfata, kısa bir sözcükse **er** eklenir, uzun bir sözcükse önüne **more** getirilir. **er** ve **more** Türkçedeki "daha" sözcüğünün karşılığıdır.

younger (daha genç)	**brighter** (daha parlak)
higher (daha yüksek)	**longer** (daha uzun)
more expensive (daha pahalı)	**more beautiful** (daha güzel)
more useful (daha yararlı)	**more interesting** (daha ilginç)

3. **superlative degree** - en üstünlük derecesi

Bir şahıs veya şeye ait sıfatın diğer benzerleri arasında en üstün düzey- de olduğunu anlatmak için kullanılan derece şeklidir. Bunu yapmak için sıfata, kısa bir sözcükse **est** eklenir, uzun bir sözcükse önüne **most** getirilir. Ayrıca sıfatın önüne **the** konulur. **est** ve **most** Türkçedeki "en" sözcüğünün karşılığıdır.

the longest (en uzun)
the biggest (en büyük)

the youngest (en genç)
the brightest (en parlak)

the most expensive (en pahalı)
the most useful (en yararlı)

the most beautiful (en güzel)
the most difficult (en zor)

comparison of adjectives - sıfatların karşılaştırılması

positive degree	comparative degree	superlative degree
high	**higher**	**the highest**
old	**older**	**the oldest**
small	**smaller**	**the smallest**
careful	**more careful**	**the most careful**
interesting	**more interesting**	**the most interesting**
expensive	**expensive**	**the most expensive**

İki heceden fazla olan sıfatların üstünlük ve en üstünlük dereceleri **more, most** ile yapılır.

İki heceli sıfatlar ya **er, est** eklenerek ya da önlerine **more, most** alarak üstünlük ve en üstünlük haline girerler. Bazıları da her iki şekilde kullanılabilirler. Bu konuda çok kesin bir kural yoktur.

Sonu **y** ve **er** ile biten sıfatlar **er, est** alırlar.

clever	akıllı
cleverer	daha akıllı
the cleverest	en akıllı
pretty	güzel
prettier	daha güzel
the prettiest	en güzel
holy	kutsal
holier	daha kutsal
the holiest	en kutsal

ful ve **re** ile biten sıfatlar genellikle **more, most** alırlar.

doubtful	şüpheli
more doubtful	daha şüpheli
the most doubtful	en şüpheli
hopeful	ümitli
more hopeful	daha ümitli
the most hopeful	en ümitli
obscure	müphem
more obscure	daha müphem
the most obscure	en müphem

Bunun dışında, aşağıdaki sıfatlar hem **er, est** hem de **more, most** ile kullanılabilirler.

able	**polite**
common	**simple**
cruel	**feeble**

handsome	**noble**
narrow	**pleasant**

kurala uymayan sıfat dereceleri

Bazı sıfatların üstünlük ve en üstünlük dereceleri belirttiğimiz kurallar uyarınca yapılmaz. Bunların bu dereceler için ayrı şekilleri vardır.

good	iyi	**bad**	kötü
better	daha iyi	**worse**	daha kötü
the best	en iyi	**the worst**	en kötü
little	az	**many**	çok
less	daha az	**more**	daha çok
the least	en az	**the most**	en çok
much	çok	**far**	uzak
more	daha çok	**farther**	daha uzak
the most	en çok	**the farthest**	en uzak
old	yaşlı		
older	daha yaşlı		
the oldest	en yaşlı		

Elder ve **eldest** sadece aynı aile içindeki iki şahsın yaşlılık dereceleri söz konusu olduğu zaman kullanılır.

sıfatların karşılaştırılmaları ile cümleler

Positive degree "tabii derece" **comparative degree** "daha üstünlük derecesi" ve **superlative degree** "en üstünlük derecesi" halinde bulunan sıfatların yer aldığı cümle yapılarını inceleyelim :

a. eşitlik karşılaştırması

Bir sıfata eşit derecede sahip olunduğunu gösteren eşitlik karşılaştırmasında sıfat tabii derecedeki haliyle yani eksiz olarak iki **as** arasına konulmak suretiyle cümle kurulur.

as ... as	... kadar
as high as ...	... kadar yüksek

The wall is as high as the tree.	Duvar, ağaç kadar yüksektir.
Mary is as old as Ali.	Mary, Ali kadar yaşlıdır.
She is as clever as your son.	O, oğlun kadar akıllıdır.
I am as careful as his mother.	Ben onun annesi kadar dikkatliyim.
This car is as expensive as the other car.	Bu otomobil diğer otomobil kadar pahalıdır.
These questions are as difficult as the others.	Bu sorular diğerleri kadar zordur.
Is Tom as tall as his father?	Tom, babası kadar uzun mudur?
Are you as fat as my sister?	Benim kız kardeşim kadar şişman mısınız?

Bu tip cümlelerin olumsuz şekli bu yapıya sadece **not** ilavesiyle yapılabileceği gibi, ilk **as** yerine **so** da getirilebilir. Her iki şekil mümkündür. Anlam bakımından fark yoktur.

Your bag is as heavy as mine.	Senin çantan benimki kadar ağırdır.
Your bag is not as heavy as mine.	Senin çantan benimki kadar ağır değildir.
Your bag is not so heavy as mine.	Senin çantan benimki kadar ağır değildir.
Apples are not so big as oranges.	Elmalar portakallar kadar büyük değildir.
Our teacher is not so old as your teacher.	Bizim öğretmenimiz sizin öğretmeniniz kadar yaşlı değildir.
This street is not so wide as the others.	Bu cadde diğerleri kadar geniş değildir.

b. daha üstünlük karşılaştırması

Bir şahıs veya şeyin bir sıfata diğerlerinden daha fazla sahip olduğunu anlatmak için "daha üstünlük karşılaştırması şekli" kullanılır.

Sıfata **er** ekleyerek veya önüne **more** getirilerek yapılan bu karşılaştırma şekli cümlede aşağıda görüldüğü gibi kullanılır. Bu yapı için cümleye ayrıca **than** sözcüğü eklenir.

small	küçük
smaller	daha küçük
smaller than ...	...den daha küçük
expensive	pahalı
more expensive	daha pahalı
more expensive than ...	...den daha pahalı

A tower is higher than a house.	Bir kule bir evden daha yüksektir.
Towers are higher than houses.	Kuleler evlerden daha yüksektir.
She is shorter than my sister.	O kız kardeşimden daha kısadır.
She is more beautiful than my sister.	O kız kardeşimden daha güzeldir.
The waiter is more careful than your son.	Garson senin oğlundan daha dikkatlidir.
Helen is not older than Mary	Helen, Mary'den daha yaşlı değildir.
Are they cheaper than our carpets?	Onlar bizim halılarımızdan daha ucuz mudur?
Your English is better than mine.	Senin İngilizcen benimkinden daha iyidir.

c. en üstünlük karşılaştırması

Bir şahıs veya şeyin bir sıfata diğerleri arasında en fazla sahip olduğunu belirtmek için "en üstünlük karşılaştırması şekli" kullanılır. Sıfata **est** ekleyerek veya önüne **the most** getirilerek yapılan bu karşılaştırma şeklinde cümle içinde çoğu zaman **in** veya **of** bulunur.

short	kısa
the shortest	en kısa
the shortest in ...	... içinde en kısası
the shortest of ...	...nin en kısası

interesting	ilginç

the most interesting	en ilginç
the most interesting in ...	...içinde en ilginci
the most interesting of ...	...nin en ilginci

This is the shortest of my dresses.	Bu elbiselerimin en kısasıdır.
Ted is the shortest student in his class.	Ted sınıfında en kısa öğrencidir.
Ted is the shortest student of his class.	Ted sınıfının en kısa öğrencisidir.

My son is the cleverest of this group.	Oğlum bu grubun en akıllısıdır.
Harry is the politest waiter in this restaurant.	Harry bu lokantada en kibar garsondur.
Ayşe is the most beautiful girl in this village.	Ayşe bu köyde en güzel kızdır.
I'll give you the most interesting book in my library.	Sana kütüphanemdeki en ilginç kitabı vereceğim.
This is the happiest day of my life.	Bu hayatımın en mutlu günüdür.
Erciyes isn't the highest mountain in Turkey.	Erciyes Türkiye'de en yüksek dağ değildir.
Is this the oldest church in Rome?	Bu Roma'da en eski kilise midir?

This is a short stick.	Bu kısa bir çubuktur.
This stick is as short as a pencil.	Bu çubuk bir kalem kadar kısadır.
This stick is not so short as a pencil.	Bu çubuk bir kalem kadar kısa değildir.
This stick is shorter than that branch.	Bu çubuk şu daldan daha kısadır.
This stick is the shortest stick in the garden.	Bu çubuk bahçede en küçük çubuktur.

karşılaştırma şekillerinin diğer kullanılış yerleri

Bir sıfatın gittikçe artışını göstermek için bu sıfatın daha üstünlük şekli aralarında **and** olmak üzere iki kere söylenir.

The water is getting hotter and hotter.	Su gittikçe sıcaklaşıyor. (Daha sıcak oluyor.)
The weather is getting colder and colder.	Hava gittikçe soğuyor.
She is getting fatter and fatter.	Gittikçe şişmanlıyor.
The town is getting bigger and bigger.	Şehir gittikçe büyüyor.

Önüne **more** alan uzun sıfatlarda sıfat tekrarlanmak yerine **more** tekrarlanır.

The girl became more and more interested in football matches.	Kız futbol maçlarıyla gittikçe daha fazla ilgilendi.
Your daughter will be more and more beautiful.	Kızınız gittikçe daha güzel olacak.
Everything will be more and more expensive.	Her şey gittikçe daha pahalı olacak.

Bir sıfatın artışıyla diğerinin de buna paralel olarak artışı şöyle anlatılır.

The newer the better.	Daha yeni daha iyi. (Ne kadar yeniyse o kadar iyi.)
The bigger the heavier.	Daha büyük daha ağır. (Büyüdükçe daha ağır.)
The bigger the armchairs are the heavier they will be.	Koltuklar büyüdükçe daha ağır olacaklar.
The richer he gets the happier he is.	Zenginleştikçe daha mutludur.

Daha üstünlük dereceleri, yani **er, more** ile kullanılan sıfatlar aşağıdaki gibi cümlelerde **than** almadan da kullanılırlar.

I know a better place.	Daha iyi bir yer biliyorum.
Could you give me a newer chair?	Bana daha yeni bir sandalye verebilir misiniz?
You must take a smaller hat.	Daha küçük bir şapka almalısınız.
This is too small; give me a bigger one.	Bu çok küçük; bana daha büyüğünü ver.

She is better today.	Bugün daha iyi.
It will be warmer tomorrow.	Yarın hava daha sıcak olacak.
The man is happier now.	Adam şimdi daha mutlu.
The people were richer then.	İnsanlar o zaman daha zengindi.

The workers made the road wider.	İşçiler yolu daha geniş yaptılar. (genişlettiler)
She made everything cleaner.	Her şeyi daha temiz yaptı.
The student did his homework better.	Öğrenci ev ödevini daha iyi yaptı.

(than) ve (as)'den sonra zamir ve yardımcı fiil

Than ve **as**'den sonra şahıs zamiri geliyorsa genellikle bunu takiben cümlenin fiili tekrarlanır.

Gül has more money than he has.	Gül'ün ondan daha fazla parası var.
We are as rich as they are.	Onların olduğu kadar zenginiz.
The house is as big as his is.	Ev onunki kadar büyüktür.
Ann is more beautiful than she is.	Ann ondan daha güzeldir.
The children are cleverer than they are.	Çocuklar onlardan daha akıllıdır.

Than veya **as**'den sonra **you** veya **I** zamirleri geliyorsa sondaki fiil atılabilir.

He is stronger than you.	O sizden daha kuvvetlidir.
She is as clever as you.	O sizin kadar akıllıdır.
He has more money than I.	Onun benden daha çok parası var.
He isn't as rich as we.	O bizim kadar zengin değildir.

Son iki örnekteki **I** ve **we** sadece çok resmi konuşmalarda kullanılmakta, bunun yerine halk arasında daima **me** ve **us** tercih edilmektedir.

The man is shorter than me.	Adam benden daha kısadır.
The tourists are not so healthy as us.	Turistler bizim kadar sağlıklı değil-lerdir.

Temel İngilizce Dilbilgisi

ARTICLES - TANIM EDATLARI Tanım edatları a (an) ve the sözcükleridir. a (an) belirsiz tanım edatı (indefinite article), the belirli tanım edatı (definite article)dır. the indefinite article - belirsiz tanım edatı (A-AN) İsimlerin önüne gelen ve "bir, herhangi bir" anlamı veren a belirsiz tanım edatı (a, e, i, o, u) sesli harfleriyle veya okunmayan (h) harfiyle başlayan isimler önünde an şekline girer. a chair (bir sandalye) a house (bir ev) a book (bir kitap) a mountain (bir dağ) a man (bir adam) a door (bir kapı) an apple (bir elma) an umbrella (bir şemsiye) an egg (bir yumurta) an hour (bir saat) İsimlerin önünde bulunan a tanım edatı o şeyin bu isimle isimlendirilen türün içinden herhangi biri olduğunu belirtir. Örneğin, a table (bir masa) dendiğinde "masa" olarak isimlendirilen şeylerden biri kastedilmiş olur. Bu durumda özel ve bilinen bir masa değil herhangi bir masa söz konusudur. Bring a table. "Bir masa getir." sözündeki a table bilinen ve özellikle belirtilmiş bir masa değil, masa türünden herhangi biridir. She is a student. O bir öğrencidir. This is a chair. Bu bir sandalyedir. A cat is an animal. Bir kedi bir hayvandır. Give me a book. Bana bir kitap ver. I see a man in the garden. Bahçede bir adam görüyorum. Tanım edatı a sayılabilen ve tekil isimler önünde kullanılır. Take an apple. Bir elma al. Is this a clock? Bu bir saat midir? A house has a door. Bir evin bir kapısı vardır. A dog can catch a child. Bir köpek bir çocuğu yakalayabilir. A (an) belirsiz tanım edatının en önemli özelliğini belirttikten sonra kullanılma yerlerini sıralayalım: 1. Özel bir şahıs veya şeyi belirtmeyen herhangi bir sayılabilen tekil isim önünde. I see a bird. Bir kuş görüyorum. Take a chair. Bir sandalye al. Read a story. Bir hikâye oku. We live in an apartment. Bir dairede oturuyoruz. 2. Bir sınıf veya topluluğu belirtmek için tekil isimlerle. A cow is a useful animal. Bir inek yararlı bir hayvandır. A baby needs care. Bir bebeğin bakıma ihtiyacı vardır. A triangle has three corners. Bir üçgenin üç köşesi vardır. Bu cümlelerde (Bütün inekler yararlıdır. Bütün bebeklerin bakıma ihtiyacı vardır. Bütün üçgenlerin üç köşesi vardır.) anlamı bulunmaktadır. 3. Meslek isimlerini de kapsayan isimler, dinler, sınıflarla ve isim tamlayıcısı olarak. He is a doctor. O bir doktordur. She is a nurse. O bir hemşiredir. He is a Muslim. O bir Müslümandır. Margaret is a Christian. Margaret bir Hıristiyandır. Turgut became an engineer. Turgut bir mühendis oldu. 4. Bazı ölçü ifadelerinde, a dozen (bir düzine) a quarter (bir çeyrek) a couple (bir çift) a hundred (yüz) half a dozen (yarım düzine) a thousand (bin) a million (bir milyon) a great many (pek çok) a lot of (birçok, çok) a great deal of (pek çok) 5. Fiyat, sürat, oran ifadelerinde, 25 dollars a metre. Metresi 25 dolar. 2 dollars a kilo. Kilosu 2 dolar. Four times a month. Ayda dört kere. Twice a week. Haftada iki kere. 60 kilometres an hour. Saatte 60 kilometre. He drove the car at 80 kilomet- Otomobili saatte 80 kilometreyle res an hour. sürdü. We have English lessons five times Haftada beş kere İngilizce a week. dersimiz vardır. This cloth is 90 dollars a meter. Bu kumaşın metresi 90 dolardır. 6. What ile başlayan aşağıdaki tip cümlelerde. What a cold day! Ne soğuk bir gün! What a nice girl! Ne güzel bir kız! 7. Tanımadığı bir şahıs olduğunu belirtmek için özel isimler önünde. A Mr Miller. Bir Mr Miller. Bu ifadede sözü söyleyen kendisi için yabancı olan Mr Miller isimli bir kimseden bahsettiğini belirtmektedir. 8. Bunun dışında çeşitli deyimler içinde a (an) yer alır. What a pity. Ne yazık. keep something as a secret bir şeyi bir sır olarak saklamak as a rule kural olarak, genellikle in a hurry acele (ile) in a temper öfkeli all of a sudden aniden take an interest in -e ilgi duymak take a pride in gurur duymak take a dislike in -den soğumak make a fool of oneself kendini gülünç etmek have a headache başı ağrımak have a pain ağrısı olmak have a cold soğuk almak have a cough öksürüğü olmak have a mind to aklından geçmek (yapmayı düşün- mek) have a fancy for istek duymak on an average ortalama olarak belirsiz tanım edatı (a -an) ın kullanılmadığı yerler 1. Çoğul isimler önünde kullanılmaz. Önünde a olan bir isim çoğul yapılınca a kalkar. a cat bir kedi cats kediler an orange bir portakal oranges portakallar 2. Sayılamayan isimlerin önünde kullanılmaz. Water, iron, glass, stone, wine, coffee, paper, tea gibi isimler İngilizcede sayılamayan isimlerdir. Bunların önünde a (an) yer almaz. Advice, news, information, furniture, baggage isimleri de İngilizcede sayılamayan isimlerdendir. Bunlarla da a (an) kullanılmaz. Ancak, bu sayılamayan isimler belli ve özel bir anlamda kullanıldıklarında belirsiz tanım edatı alabilirler. Hair (saç) baştaki bütün saçı kastederek söylendiğinde a (an) almaz. Ancak tek kıl kastedilmişse a (an) ile kullanılır. His hair is black. Onun saçı siyahtır. I found a hair on the plate. Tabakta bir kıl buldum. Sayılamayan isimler a (an) alamadığı için bunların önünde sıfat olarak some, any, a little, a lot of, a piece of gibi sözcükler kullanılır. 3. Happiness (mutluluk), death (ölüm), fear

(korku), beauty (güzellik), courage (cesaret) gibi soyut isimler önünde de özel bir durum olmadıkça a (an) bulunmaz. 4. Yemek öğünlerinin önünde a (an) kullanılmaz. We have breakfast at eight Saat sekizde kahvaltı ederiz. o'clock. Lunch time is between twelve Öğle, yemeği vakti saat on iki ve bir and one o'clock. arasındadır. We'll go to dinner soon. Yakında akşam yemeğine gideceğiz. the definite article - belirli tanım edatı (THE) Belirli tanım edatı diye adlandırılan the sözcüğü, tekil, çoğul, sayılabilen, sayılamayan bütün isimlerin önünde kullanılabilir ve onların belli, bilinen, aynı cins şeylerin içinden herhangi biri değil, belirli ve bilinen olduğunu işaret eder. the man adam (bu adam - belli adam) the chair sandalye (bu sandalye - bilinen sandalye) the houses evler (bu evler - belli evler) the morning sabah (belli bir sabah) Belirli tanım edatının kullanıldığı yerler. 1. Dünyada sadece bir tane olan isimler önünde. the earth dünya the sky gökyüzü the moon ay the sun güneş the weather hava the east doğu 2. Sözün başında geçtiği için artık bilinen bir şey durumuna gelen isimler önünde. I saw a bird. The bird was flying Bir kuş gördüm. Kuş evin üzerinde over the house. uçuyordu. She bought a hat. The hat is in Bir şapka aldı. Şapka şimdi onun her bag now. çantasındadır. We met a girl. The girl walked Bir kıza rastladık. Kız bizimle with us. yürüdü. He gave me a book. The book Bana bir kitap verdi. Kitap çok was very interesting. ilginçti. 3. Bir cümlecik ilave edilerek isim hakkında açıklama yapılması nedeniyle isim tanıtılmışsa. The man we met yesterday. Dün rastladığımız adam. The house they bought. Satın aldıkları ev. The park where they played. Oyun oynadıkları park. The building on the hill. Tepedeki ev. Bu sözlerdeki man, house, park, building takip eden cümlecik içinde ayrıcalığı belirtilip açıklama yapıldığı için belirli birer isim olmuş ve önlerine the almışlardır. 4. Bulunduğu yer bilinen isimler önünde. They are in the park. Onlar parktadırlar. Our house is near the station. Evimiz istasyonun yanındadır. In, on, under gibi edatlarla yapılmış cümlelerin çoğunda bu edatlar isimler hakkında bilgi verip onları açıkladıkları için bu cümlelerdeki isimler önünde the kullanılır. The chair is in the room. Sandalye odadadır. The boat is under the bridge. Kayık köprünün altındadır. The map is on the wall. Harita duvardadır. Are the apples in the refrigerator? Elmalar buzdolabında mı? The ball is under the bed. Top yatağın altındadır. 5. En üstünlük derecesindeki sıfatlar ve first, second gibi sıralama sıfatları önünde bulunur. This is the widest street in Şehirde en geniş cadde budur. the city. Are these the most beautiful Bunlar bu müzede en güzel paintings in this museum? tablolar mıdır? The second house belongs to me. İkinci ev bana aittir. What is the fourth day of the week? Haftanın dördüncü günü nedir? 6. The ile kullanılan tekil isim bir hayvan veya eşya grubunu gösterebilir. Bununla tekil fiil kullanılır. The parrot lives only in this Papağan (papağan türü) sadece place. bu yerde yaşar. The horse is most helpful for At çiftçiler için en yardımcı olandır. the farmers. The kitchen robots are quite new Mutfak robotları bu ülke için çok for this country. yenidir. 7. The ile kullanılan sıfat bir grup insanı gösterir. Fiil çoğul durumda olur. the old yaşlılar The old are easy to please. Yaşlılar kolay memnun edilirler. They made a hospital for the old. Yaşlılar için bir hastane yaptılar. the blind körler The blind need your help. Körlerin yardımınıza ihtiyacı var. the young gençler The young are usually impatient. Gençler genellikle sabırsızdır. 8. The, özel isimli deniz, nehir, takım adaları, sıradağlar, çoğul isimli ülkeler, çöller önünde kullanılır. the Alps Alpler the Sahara Sahra the Netherlands Hollanda the Antarctic Antarktika the Atlantic Atlantik the Adriatic Adriyatik the U.S.A. Amerika Birleşik Devletleri the United Kingdom Birleşik Krallık the Bahamas Bahamalar the West Indies Batı Hint Adaları the Thames Thames Nehri the Danube Tuna Nehri the Mississippi Mississippi Nehri 9. Müzik aletleri önünde the kullanılır. She plays the piano. O piyano çalar. Do you play the flute? Flüt çalar mısınız? belirli tanım edatının kullanılmadığı yerler 1. Özel şahıs isimleri ve yukarıda belirtilen özel yer isimleri dışında kalan isimler önünde the kullanılmaz. Fakat çoğul yapılmış soyadı önünde kullanılarak o soyadını taşıyan aile belirtilir. The Smiths Smith'ler (Smith ailesi) We visited the Millers last night. Dün akşam Miller'leri ziyaret ettik. 2. Özel bir anlamda kullanılmadıkları takdirde soyut isimler önünde the olmaz. We fear death. Ölümden korkarız. Life is very hard for the poor Yoksullar için hayat çok zordur. Beauty doesn't last long. Güzellik uzun sürmez. We fought for freedom. Özgürlük için savaştık. Fakat bu soyut isimler belli ve özel bir anlamda kullanılırlarsa the alırlar. The death of his father made Babasının ölümü onu çok mutsuz him very unhappy. etti. The life in these parts of the Ülkenin bu kısımlarındaki hayat ta- country is unbearable. hammül edilmezdir. The actress's beauty made Aktrisin güzelliği onu zengin ve ünlü her rich and famous. yaptı. 3. Yemek öğünlerinin isimleri önünde the kullanılmaz. Breakfast is ready. Kahvaltı hazırdır. What did you cook for dinner? Akşam yemeği için ne pişirdin? 4. Genel olarak sözü edilen malzeme isimleriyle the kullanılmaz. Milk is so cheap in this town. Bu kasabada süt pek ucuz. Butter is made from milk. Tereyağı sütten yapılır. We grow wheat in our fields. Tarlalarımızda buğday yetiştiririz. Buna benzer anlamda kullanılan ve bütün o cins şeylerin tümünü belirten çoğul isimler önünde de the bulunmaz. Books are our best friends at all Kitaplar bütün yaşlarda en iyi arka- ages. daşlarımızdır. Roses are beautiful flowers. Güller güzel çiçeklerdir. Soldiers are brave men. Askerler cesur adamlardır. Cities are big towns. Şehirler büyük kasabalardır. Fakat bu isimler genel anlamda değil belli bir

grubu veya malzemeyi göstermek için kullanılırlarsa önlerine the konulur. The milk in the bottle is for my Şişedeki süt bebeğim içindir. baby. The roses in our garden are red. Bahçemizdeki güller kırmızıdır. The books she bought were Satın aldığı kitaplar dedektif detective novels. romanlarıydı. 5. Sıradağ isimleri önünde the kullanılmasına karşın dağ isimleri önünde the kullanılmaz. Ayrıca, göl ve burun isimleri ile de the kullanılmaz. Mount Everest Everest Tepesi Lake Van Van Gölü Cape Cod Cod Burnu Ancak bu tür isimler of ile bağlanan iki sözcükten oluşuyorsa bunlarla the kullanılır. the Lake of Lucerne Lucerne Gölü the Cape of Hope Ümit Burnu 6. Unvan sözcüğü ile birlikte bulunan özel isimler önünde the bulunmaz. King Henry Kral Henry Doctor Miller Doktor Miller Professor Henley Profesör Henley Lord Byron Lord Byron 7. Dil isimlerinin önünde the bulunmaz. Do you speak Turkish? Türkçe konuşur musunuz? (Türkçe bilir misiniz?) English is very difficult for them. İngilizce onlar için çok zordur. We'll learn German. Almanca öğreneceğiz. 8. Bir şahsın evi, yuvası, yaşadığı yer anlamındaki home sözcüğü, özellikle bir belirtme olmadıkça, the ile kullanılmaz. We go home by bus. Eve (evimize) otobüsle gideriz. Betty left home. Betty evden (evinden) ayrıldı. The children got home late. Çocuklar eve geç geldiler. They arrived home after six Eve saat altıdan sonra vardılar. o'clock. Görüldüğü gibi home önünde the kullanılmamış, ayrıca go'dan sonra to, arrive fiilinden sonra at edatları yer almamıştır. 9. Church, market, college, school, hospital, court, prison, work, sea, bed sözcükleri, özel bir belirtme durumu olmadıkça, bunlara gidiş veya orada bulunuş anlatılırken önlerinde the kullanılmaz. They go to church every Sunday. Her pazar kiliseye giderler. Women go to market to buy food. Kadınlar yiyecek almak için pazara giderler. The women of this village go to Bu köyün kadınları meyva ve market to sell fruit and vegetables. sebze satmak için pazara giderler. Does Emma go to school? Emma okula gider mi? My father is in hospital. Babam hastanededir. Philip has been in prison for Philip iki yıldır hapishanededir. two years. They went to church; they are at Kiliseye gittiler; şimdi kilisede- church now. dirler. All the workers are at work. Bütün işçiler iştedir. We go to bed at eleven o'clock. Saat on birde yatarız. Eleanor left hospital yesterday. Eleanor dün hastaneden çıktı. She is very well now. Şimdi çok iyidir. We were at sea in a small ship. Küçük bir gemiyle denizdeydik. Bu yer isimleri oraya normal kullanılış amacıyla gidildiğl zaman bu şekilde kullanılırlar. Örneğin, I go to school. "Okula giderim." sözü okula devam ederim, öğrenim görürüm, anlamında olduğu zaman the almaksızın kullanılır. Ancak eğitim görmek dışında herhangi bir nedenle okul binasına gitmek durumunda the kullanılır. I went to the school to see the Müdürü görmek için okula gittim. headmaster. She goes to bed early. Erken yatar. She went to the bed and took the Yatağa gitti ve battaniyeleri aldı. blankets. He'll be in prison for years. Yıllarca hapishanede olacak. They went to the prison to see Babalarını görmek için hapishaneye their father. gittiler. Old women go to church every Yaşlı kadınlar her sabah kiliseye morning. giderler. We visited the church to see Çanları görmek için kiliseyi ziyaret the bells. ettik. Ancak yukarıda gördüğümüz isimlere çok benzer oldukları halde office, cinema, theatre isimleri the ile kullanılırlar. He goes to the office every day. Her gün büroya gider. Let's go to the cinema tonight. Bu akşam sinemaya gidelim. The students are in the theatre Öğrenciler şimdi tiyatrodadırlar. now. Frank is at the office. Frank bürodadır. Frank is at work. Frank iştedir. 10. Mevsim, yortu, bayram isimleri genel anlamda kullanılmışlarsa the almazlar. The tourists come to Turkey in Turistler Türkiye'ye yazın gelirler. summer. In winter we go to Uludağ. Kışın Uludağ'a gideriz. They'll be in İzmir at Easter. Paskalyada İzmir'de olacaklar. Fakat belli bir yılın mevsimi söz konusu ise bunun önünde the kullanılır. They came in the spring of 1975. 1975 baharında geldiler.

Temel İngilizce Dilbilgisi

COUNTABLE AND UNCOUNTABLE NOUNS
SAYILABİLEN VE SAYILAMAYAN İSİMLER

İngilizcede cins isimler "sayılabilen" ve "sayılamayan" olarak da sınıflan-dırılırlar. Sayılması, adetle belirtilmesi mümkün olmayan şeyler "sayılamayan isimlerdir. Örneğin,

water	su	**ink**	mürekkep

salt	tuz	**wood**	tahta
tea	çay	**milk**	süt
meat	et	**flour**	un
tobacco	tütün	**butter**	tereyağı
cheese	peynir	**glass**	cam

sözcükleri birer sayılamayan isimdir. Bunların önünde **a (an)** kullanılmaz ve genel olarak çoğul hale sokulamazlar. Bu bakımdan da önlerinde sayı sözcüğü yer almaz. Örneğin, "beş et, üç un, iki mürekkep, bir tütün" denmez. Türkçede sayılamayan isimlerin çoğul yapılmaması kuralı üzerinde pek durulmaz ve "Sular akmıyor. Elektrikler kesildi. Unlar yere döküldü." gibi sözlerde sayılamayan isimler çoğul halde kullanılırlar.

İngilizcede sayılamayan isimleri çoğul yapmak, önlerinde **a (an)** veya bir sayı kullanmak çok büyük yanlış olur. Bu bakımdan, Türkçedeki duruma aldanıp İngilizce cümlelerde aynı şeyi uygulamak hatasına düşmemek için sayılamayan isimlerin hangileri olduğunu iyi öğrenmek gerekir.

İngilizcede sayılamayan şeyler, kahve, su, süt gibi sıvı halindeki maddeler, tuz, un gibi ince taneli şeyler, et, tütün, kereste, bakır, altın gibi madde isimleri, güzellik, cesaret, sağlık gibi soyut isimlerdir.

Türkçede sayılamayan isimlerin pek çoğu ile kullanılan sayı sözcükleri aslında o şeyin sayısını değil, o şeyin içinde bulunduğu kabın adedini gösterir.

iki süt
beş tuz
üç çay

sözlerindeki sayılar üç bardak çay, beş paket tuz, iki şişe süt anlamını taşırlar. Yani adetlendirilen şeyler bardak, paket, şişe sözcükleridir.

Aşağıdaki örneklerde **tobacco, air, butter, cheese, daytime, dirt, grass coffee, beauty, hair, help, ice, ink, sand, sea, soup, rain, glass** sayı- lamayan isimlerinin cümle içinde kullanılışları görülmektedir.

Cigarettes are made of tobacco.	Sigaralar tütünden yapılır.
Milk is very useful for your baby.	Süt bebeğiniz için çok yararlıdır.
They gave us butter and jam.	Bize tereyağı ve reçel verdiler.
The lambs are running about on the green grass.	Kuzular yeşil çimen üzerinde koşuşuyorlar.
Will you have coffee or tea?	Kahve mi yoksa çay mı alacaksınız?
Put some sand in the bottle.	Şişenin içine biraz kum koy.
Her hair is black.	Onun saçı siyahtır.
I didn't ask for help.	Yardım istemedim.
We'll give them soup and cheese.	Onlara çorba ve peynir vereceğiz.
You can see better in daytime.	Gündüzün daha iyi görebilirsiniz.
There was rain all day long.	Bütün gün boyunca yağmur vardı.
Write in ink.	Mürekkeple yaz.
These chairs are made of wood.	Bu sandalyeler tahtadan yapılmıştır.

Sayılamayan isimler önünde belli bir miktarı göstermek için **some, a lot of** gibi sözcükler veya bu şeylerin içinde bulunduğu kapları belirten ifadeler yer alabilir.

Give me some water.	Bana biraz su ver.
There is a lot of milk in the bottle.	Şişede çok süt var.
Put some meat in the saucepan.	Tencereye biraz et koy.
We bought two bottles of ink.	İki şişe mürekkep aldık.
She wanted three packets of sugar.	Üç paket şeker istedi.

Give me some bread.	Bana biraz ekmek ver.
Give me two loaves of bread.	Bana iki somun ekmek ver.
There is some dirt on the plate.	Tabakta biraz kir var.
They used paper and tobacco.	Kâğıt ve tütün kullandılar.
Give her a piece of paper.	Ona bir parça kâğıt ver.

Sayılamayan isimler dışında kalan bütün isimler önlerine **a (an)** alabilir, çoğul yapılabilir ve sayılarla kullanılabilirler.

This is a table.	Bu bir masadır.
There are two tables in the room.	Odada iki masa var.
The tables are small.	Masalar küçüktür.
The table is small.	Masa küçüktür.

DEFINING RELATIVE CLAUSES
TANIMLAYAN iLGi CÜMLECİKLERİ

insanlar için kullanılan ilgi zamirleri

Bu tip bir cümlede isim şahıs ise ve cümlenin öznesi durumunda olup yalın haldeyse ilgi cümleciği başında bu ismi belirtecek olan ilgi zamiri **who** olur.

The girl who brought the book is Dick's sister.	Kız, ki o kitabı getirdi, Dick'in kız kardeşidir. (Kitabı getiren kız Dick'in kız kardeşidir.)
The students who came late waited in the garden.	Öğrenciler, ki onlar geç geldiler, bahçede beklediler. (Geç gelen öğrenciler bahçede beklediler.)

Burada iki noktaya dikkatinizi çekmek istiyoruz :

Birincisi, konu başında da belirttiğimiz gibi, şahıslar için kullanılan **who** hem tekil, hem de çoğul anlam vermektedir: (ki o, ki onlar).

İkincisi, İngilizce cümlenin yapısı daha kolay görülsün diye **who** zamiri (ki o, ki onlar) şeklinde çevrilmiş, sonra bu cümle aynı anlamı daha uygun bir Türkçeyle verecek hale getirilmiştir. Aşağıda (ki o) şeklinden diğer hale geçişi daha çok örnek üzerinde görmeniz için ilgi cümlecikleri veriyoruz. Bunlar tam cümle olmayıp sadece ilgi cümleciği bölümleridir.

the girl who came late	kız, ki o geç geldi geç gelen kız
the boys who ate the cake	çocuklar, ki onlar pastayı yediler pastayı yiyen çocuklar
the baby who drank the milk	bebek, ki o sütü içti sütü içen bebek
the baby who drinks the milk	bebek ki o sütü içer sütü (her zaman) içen bebek
the baby who is drinking the milk	bebek, ki o sütü içiyor sütü (şimdi) içen (içmekte olan) bebek
the baby who will drink the milk	bebek, ki o sütü içecek sütü içecek alan bebek
the teacher who teaches history	öğretmen, ki o tarih öğretir tarih öğreten öğretmen

the teachers who teach history	öğretmenler, ki onlar tarih öğretir tarih öğreten öğretmenler

Örneklerde **who** ile hem tekil hem de çoğul (ki o, ki onlar) anlamı verildiğini tekrar görürken İngilizcede fiilin çeşitli zamanlarınını **(who drank, who drinks, who is drinking)** Türkçeye tek şekilde "içen" olarak çevrildiği dikkati çekmektedir.

Böyle bir durumda Türkçeden İngilizceye çeviri yaparken Türkçe cümlede fiilin zamanını tam olarak bilip İngilizce cümleyi ona göre kurmak gerekir. Zira Türkçede "sütü içen" sözünde fiilin zamanı ancak sözün öncesinden dan anlaşılabilir, çünkü "sütü içen" sözü geçmişte, şimdiki zamanda, geniş zamanda da yapılmış olsa aynı şekilde kalır: dün sütü içen, şimdi sütü içen, her zaman sütü içen.

nesneler için kullanılan ilgi zamirleri

İsim bir şahıs olmayıp hayvan veya başka bir nesne ise bu durumda ilgi zamiri cümleciğinde "ki o, ki onlar" anlamında **which** ilgi zamiri kullanılır.

The doctor who examined me is a specialist.	Doktor, ki o beni muayene etti, bir uzmandır. (Beni muayene eden doktor bir uzmandır.)
The doctors who examined me are specialists.	Doktorlar, ki onlar beni muayene ettiler, uzmandırlar. (Beni muayene eden doktorlar uzmandırlar.)
The cat which ate the meat has run away.	Kedi, ki o eti yedi, kaçtı. (Eti yiyen kedi kaçtı.)
The cats which ate the meat have run away.	Kediler, ki onlar eti yediler, kaçtılar. (Eti yiyen kediler kaçtılar.)
The house which has four chimneys belongs to my uncle.	Ev ki o dört bacaya sahiptir, amcama aittir. (Dört bacası olan ev amcama aittir.)
The bag which is under the table is mine.	Çanta, ki o masanın altındadır, benimkidir. (Masanın altındaki çanta benimkidir.)
The garden which is at the back of the school has a tennis court.	Bahçe, ki o okulun arkasındadır, bir tenis kortuna sahiptir. (Okulun arkasındaki bahçenin bir tenis kortu vardır.)
The dog which is running to the car is a sheep dog.	Köpek, ki o otomobile koşuyor, bir çoban köpeğidir. (Otomobile koşan köpek bir çoban köpeğidir.)
The streets which lead to the museum are very narrow.	Caddeler, ki onlar müzeye çıkar, çok dardır. (Müzeye çıkan caddeler çok dardır.)

that ilgi zamiri

Who insanlar, **which** eşya ve hayvanlar için "ki o, ki onlar" anlamında birer ilgi zamiridirler. **That** sözcüğü de bir ilgi zamiri olarak kullanılır. Verdiği anlam sadece tekildir: "ki o".

That ilgi zamiri hem **who** hem de **which** yerine kullanılabilir.

The lady that wrote the letters	Hanım, ki o mektupları yazdı,

lived in London.	Londra'da yaşıyordu. Mektupları yazan hanım Londra'da yaşıyordu.)
This is the tower that was built in 1625.	Kule budur, ki o 1625'te inşa edildi. (1625'te inşa edilen kule budur.)

Örneklerdeki that zamirlerinden ilkinin **who** yerine, ikincisinin **which** ye-rine kullanıldığını görüyoruz. Fakat genel olarak **who** ve **which** yerine that kullanmak tercih edilmez. Yaygın olan şekil **who** ve **which**'in kullanılmasıdır. Ancak bazı durumlar vardır ki burada **that** kullanılması tercih edilir. Bunları şöyle sıralayabiliriz: sıfatların en üstünlük derecesi, **all, any, only, it is, nobody, no one, somebody, someone, much, little, everything.** Bu sözcüklerin bulunduğu ilgi cümleciklerinde **that** zamirinin kullanıldığını aşağıdaki örneklerde inceleyiniz.

All that were at the party enjoyed it very much.	Hepsi, ki onlar partide idi, çok memnun kaldılar. (Partide olanların hepsi çok memnun kaldılar.)
She is the cleverest girl that followed this course.	O en akıllı kızdır, ki o bu kursu iz-ledi. (O, bu kursu izleyen en akıllı kızdır.)
It is the rain that spoils the game.	O yağmurdur, ki o oyunu bozar. (O-yunu bozan yağmurdur.)
He was the best worker that worked in our factory.	O en iyi işçi idi, ki o bizim fabrika-mızda çalıştı. (O, fabrikamızda çalışan en iyi işçi idi.)
Frank bought everything that pleased his wife.	Frank her şeyi satın aldı, ki o karısı-nı memnnun etti. (Frank, karısını memnun eden her şeyi satın aldı.)
It was the severe winter that made Emma unhappy.	Şiddetli kıştı, ki o Emma'yı mutsuz yaptı. (Emma'yı mutsuz yapan şiddetli kıştı.)
We saw somebody that slept under the tree.	Birini gördük, ki o ağacın altında uyudu. (Ağacın altında uyuyan birini gördük.)
Any pupil that finishes his home-work can go out.	Herhangi öğrenci, ki o ev ödevini bitirir, dışarı çıkabilir. (Ev ödevini bitiren herhangi öğrenci dışarı çıkabilir.)
Martin is the only policeman that uses the computer.	Martin tek polistir, ki o bilgisayarı kullanır. (Martin bilgisayarı kullanan tek polistir.)
Was it you that broke the vase?	O sen miydin, ki o vazoyu kırdı? (Vazoyu kıran sen miydin?)

tümleç (-i halinde) ilgi zamirleri

Şimdiye kadar gördüğümüz ilgi zamirleri cümleciğin öznesi durumundaydılar. Yani cümleciğin fiilinin gösterdiği eylemi yapmaktaydılar.

Şimdi, cümlenin tümleci durumunda, yani -i halinde olan ilgi zamirlerini örnekler içinde inceleyelim. Bu durumda kullanılan zamirler "ki onu, ki ona" şeklinde bir anlam verirler.

İnsanlar için kullanılan ve -i halinde olan ilgi zamiri **whom**'dur. Anlamı "ki onu, ki ona" olan bu zamir özellikle konuşma dilinde pek az kullanılır.

The old man whom you saw yesterday is Gerald's	Yaşlı adam, ki onu dün gördün, Gerald'ın büyükbabasıdır. (Dün gör-

grandfather.	düğün yaşlı adam Gerald'ın büyük-basıdır.)
The people whom we met in the streets were filled with joy.	İnsanlar, ki onlara sokakta rastladık, neşe doluydular. (Dün sokakta rastladığımız insanlar neşe doluydular.)

Bu tip cümlelerde **whom** yerine **who** ve **that** kullanmak mümkündür.

The woman whom I saw was a nurse.	Kadın, ki onu gördüm bir hemşire idi. (Gördüğüm kadın bir hemşire idi.)
The woman who I saw was a nurse.	Gördüğüm kadın bir hemşireydi.
The woman that I saw was a nurse.	Gördüğüm kadın bir hemşireydi.

Şahıslar haricindeki isimler için kullanılacak tümleç, yani -i halindeki ilgi zamirleri yine **which** ve **that** zamirleridir. Verdikleri anlam "ki onu, ki ona"dır.

The plums which I ate were very sour.	Erikler, ki onları yedim, çok ekşi idi. (Yediğim erikler çok ekşi idi.)
The letter that she received yesterday came from Canada.	Mektup, ki onu dün aldı, Kanada-dan geldi. (Dün aldığı mektup Kanada'dan geldi.)

contact clause - zamirsiz ilgi cümleciği

Gerek insanlar için kullanılan "ki onu, ki ona" anlamındaki **whom, who, that**, gerekse nesneler için aynı anlamdaki **which, that**, -i halinde, yani tümleç olarak yer aldıkları cümleciklerden anlama hiç zarar vermeden atılabilirler.

The man whom you wanted has come.	Adam, ki onu istedin, geldi. (İste-diğin adam geldi.)
The man you wanted has come.	İstediğin adam geldi.
The pencil which you lost yesterday is under the carpet.	Kalem, ki onu dün kaybettin, halının altındadır. (Dün kaybettiğin kalem halının altındadır.)
The pencil you lost yesterday is under the carpet.	Dün kaybettiğin kalem halının altın-dadır.

Örneklerde önce **whom** ve **which** kullanılarak yapılmış cümlecikleri sonra bunlar kullanılmadan yapılmış **contact clause** cümleciklerini görüyoruz. Türkçe karşılıklarından da anlaşıldığı gibi bunlar **whom, which** ile yapılmış cümleciklerle aynı anlamı vermektedirler.

-i halinde ilgi zamirlerini bu şekilde atmak çoğu zaman mümkündür ve tercih edilen şekil de budur. Aşağıda, artık yeteri kadar alışıldığı için "ki onu" şeklinde çevirileri verilmemiş cümlelerde ilgi zamirli ve ilgi zamiri çıkarılmış örnekleri inceleyiniz.

The cake which my wife made wasn't good.	Karımın yaptığı pasta iyi değildi.
The cake my wife made wasn't good.	Karımın yaptığı pasta iyi değildi.

The officer whom they visited gave them some presents.	Ziyaret ettikleri memur onlara bazı hediyeler verdi.
The officer they visited gave them some presents.	Ziyaret ettikleri memur onlara bazı hediyeler verdi.

The new dress which Eleanor is wearing is very lovely.	Eleanor'ın giydiği yeni elbise çok hoş.
The new dress Eleanor is wearing is very lovely.	Eleanor'ın giydiği yeni elbise çok hoş.

The poor man whom they saw in the hospital has died.	Hastanede gördükleri yoksul adam öldü.
The poor man they saw in the hospital has died.	Hastanede gördükleri yoksul adam öldü.

The tree which they planted in the garden is an apple tree.	Bahçeye diktikleri ağaç bir elma ağacıdır.
The tree they planted in the garden is an apple tree.	Bahçeye diktikleri ağaç bir elma ağacıdır.

The potatoes which we bought last week are bad.	Geçen hafta aldığımız patatesler kötüdür.
The potatoes we bought last week are bad.	Geçen hafta aldığımız patatesler kötüdür.

edat ile ilgi zamirleri

Whom, that, which ilgi zamirleri edatlarla da kullanılırlar.

The girl to whom you sent an invitation is coming.	Kız, ki ona davetiye gönderdin, geliyor. (Davetiye gönderdiğin kız geliyor.)
The girl that you sent an invitation to is coming.	Davetiye gönderdiğin kız geliyor.
The girl you sent an invitation to is coming.	Davetiye gönderdiğin kız geliyor.

That zamiri ile yapılmış ikinci cümlede **to** edatının **that**'ten sonra geldiği görülüyor. Son cümlede ilgi zamiri olmaksızın da aynı anlamın verildiği gö- rülüyor.

The country about which he wrote several articles is in Africa.	Ülke, ki ona dair (onun hakkında) birkaç makale yazdı, Afrikadadır. Hakkında birkaç makale yazdığı ülke Afrikadadır.
The country which he wrote several articles about is in Africa.	Hakkında birkaç makale yazdığı ülke Afrikadadır.
The country he wrote several articles about is in Africa.	Hakkında birkaç makale yazdığı ülke Afrikadadır.

The farmer from whom I bought a tractor gave me a sheep.	Çiftçi, ki ondan bir traktör aldım, bana bir koyun verdi. Bir traktör aldığım çiftçi bana bir koyun verdi.
The farmer that I bought a tractor from gave me a sheep.	Bir traktör aldığım çiftçi bana bir koyun verdi.
The farmer I bought a tractor from gave me a sheep.	Bir traktör aldığım çiftçi bana bir koyun verdi.

iyelik halinde ilgi zamirleri

Şahıslar için kullanılan **whose** ilgi zamiri "ki onun, ki onların" anlamındadır.

The children whose shoes are dirty can't go into the the classroom.	Çocuklar, ki onların ayakkabıları kirlidir, sınıfa giremezler. (Ayakkabıları kirli olan çocuklar sınıfa giremezler.)
The woman whose bag was stolen went to the police station.	Çantası çalınan kadın karakola gitti. (Kadın ki onun çantası çalındı, karakola gitti.)

Şahıslar dışındaki nesnelerin iyelik hali için de **whose** kullanılabilir. Fakat pek nadirdir. Bu durumda **"with"** kullanmak suretiyle bir iyelik hali yapmak tercih edilir.

They live in a house whose door is green.	Onlar bir evde otururlar, ki onun kapısı yeşildir. Onlar kapısı yeşil olan bir evde otururlar.
They live in a house with a green door.	Onlar yeşil kapılı bir evde otururlar.
The car whose tyres are new is mine.	Otomobil, ki onun lastikleri yenidir, benimkidir. Lastikleri yeni olan otomobil benimkidir.
The car with new tyres is mine.	Yeni lastikli otomobil benimkidir.

what ilgi zamiri olarak

İlgi zamirinin yerini tutacağı isim söylenmemişse **what** sözcüğü "o şey (şeyler) ki, ne ki" anlamında kullanılır.

What he saw made him angry.	Şeyler ki o gördü, (ne ki o gördü), onu kızdırdı. Gördüğü şeyler onu kızdırdı.
What you say is not true.	Şey ki (ne ki) sen söylersin, doğru değildir. Söylediğin doğru değildir.
I don't remember what I heard.	Ne ki işittim, hatırlamıyorum. İşittiğimi hatırlamıyorum.
You can take what you want.	Ne ki istersin, alabilirsin. İstediğini alabilirsin.
They didn't tell us what they saw in the cave.	Ne ki mağarada gördüler bize söylemediler. Mağarada gördüklerini bize söylemediler.
I can't explain what I feel.	Ne hissettiğimi açıklayamam.

VERBS - FİİLLER

Fiilin tanımı

Fiiller bir şahıs veya şeyin ne yaptığını, ne durumda olduğunu veya kendisine ne yapılldığını bildiren sözcüklerdir. Başka bir deyişle, fiiller, bir hareket, oluş ve durum bildirirler.

Fiiller eylem veya durumları gösterirken onların zamanını, süresini, tamamlanma hallerini de belirtirler.

to go	gitmek
Go!	Git!
He is going.	O gidiyor.
They sleep here.	Onlar burada uyurlar.
We drank water.	Su içtik.
She will sing.	Şarkı söyleyecek.
We have eaten the cakes.	Pastaları yedik.

He must come.	O gelmeli.
Mary can carry it.	Mary onu taşıyabilir.
She may sell the ring.	Yüzüğü satabilir.
We ought to repair his car.	Otomobilini tamir etmeliyiz.
They used to visit us.	Bizi ziyaret ederlerdi.
The man is tired.	Adam yorgundur.

Örneklerde görülen fiiller, yukarıda tanımladığımız anlamlarda kullanılmış birer sözcüktür.

Fiillerin türleri

İngilizcede iki tür fiil vardır:
1. **auxiliary verbs** - yardımcı fiiller 2. **ordinary verbs** - olağan fiiller. Bunları ele alarak inceleyelim:

TANIMLAMAYAN İLGİ CÜMLECiKLERİ
NON-DEFINING RELATIVE CLAUSES

Bu tür ilgi cümlecikleri bilinen ve hakkında açıklama gereği olmayan isimler hakkında biraz daha ayrıntı vermek için kullanılırlar. Çok önemli olmadıkları için cümlenin esas anlamını bozmadan atılabilirler. Bu tür ilgi cümleciklerinin önemli bir özelliği cümle içinde iki virgül arasında bulunmalarıdır. Bu şekliyle cümleye parantez içinde fazladan ilave edilmiş çok önemi olmayan ek bir açıklama durumundadırlar.

şahıslar için tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Bu tip ilgi cümleciği başında kullanılacak tek ilgi zamiri, özne durumunda **who**, tümleç durumunda **whom**, iyelik halinde **whose**'dur. Edatlarla birlikte olunca **whom** kullanılır.

özne durumunda tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Bu durumda şahıslar için kullanılacak tek ilgi zamiri **who**'dur. Verdiği anlam "ki o, ki onlar"dır.

Anita's father, who is a doctor, is coming to our office.	Anita'nın babası, ki o bir doktordur, büromuza geliyor. Anita'nın bir doktor olan babası büromuza geliyor.
My son, who was in London last year, is a famous football player now.	Oğlum, ki o geçen yıl Londra'daydı, şimdi ünlü bir futbolcudur. Geçen yıl Londra'da olan oğlum şimdi ünlü bir futbolcudur.
Dora and Frank, who are playing in the living room, are very clever children.	Dora ve Frank, ki onlar oturma odasında oynuyorlar, çok akıllı çocuklardır.Oturma odasında oynayan Dora ve Frank çok akıllı çocuklardır.

tümleç durumunda tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Yukarıdaki üç örnekte **who** ilgi zamiri özne durumunda kullanılmıştır. Tümleç olarak, yani -i halinde kullanılacak şekil **whom**'dur. Bunun vereceği anlam "ki onu, ki ona" olacaktır.

Hilda, whom we met at the concert, visited us.	Hilda, ki ona konserde rastladık, bizi ziyaret etti. Konserde rastladıdığımız Hilda bizi ziyaret etti.
Our history teacher, whom everybody likes, is in hospital now.	Tarih öğretmenimiz, ki onu herkes sever, şimdi hastanededir. Herkesin sevdiği tarih öğretmenimiz şimdi hastanededir.
The secretary, whom you saw in my office, has left England.	Sekreter, ki onu büromda gördün, İngiltere'den ayrıldı. Büromda gördüğün sekreter İngiltere'den ayrıldı.

edatlarla tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Edatla birlikte kullanılacak zamir **whom**'dur. Çeşitli edatlarla bir araya gelebilir.

with whom	ki onunla
about whom	ki onun hakkında
from whom	ki ondan

Gerald, with whom I went to Paris last summer, wants to see you.	Gerald, ki onunla geçen yaz Paris'e gittim, seni görmek istiyor. Geçen yaz birlikte Paris'e gittiğim Gerald seni görmek istiyor.
The man, from whom you bought a car, is sitting at that table.	Adam, ki ondan bir otomobil aldın, şu masada oturuyor. Bir otomobil aldığın adam şu masada oturuyor.

The girl, about whom they told us bad things, is a very good nurse.	Kız, ki onun hakkında bize kötü şeyler söylediler, çok iyi bir hemşiredir. Bize hakkında kötü şeyler söyledikleri kız çok iyi bir hemşiredir.

iyelik halinde tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Kullanılacak zamir **whose**'dur. Verdiği anlam: "ki onun" dur.

My sister, whose husband is a lawyer, is coming to dinner.	Kız kardeşim, ki onun kocası bir avukattır, akşam yemeğine geliyor. Kocası bir avukat olan kız kardeşim akşam yemeğine geliyor.
The postman, whose son is in our school, is going past our door.	Postacı, ki onun oğlu bizim okuldadır, kapımızdan geçip gidiyor. Oğlu okulumuzda olan postacı kapımızdan geçip gidiyor.
The inspector, whose car is in front of the house, is waiting for you.	Müfettiş, ki onun otomobili evin önündedir, seni bekliyor. Otomobili evin önünde olan müfettiş seni bekliyor.

nesneler için tanımlamayan ilgi zamirleri

Şahıslar için tanımlamayan ilgi zamirlerini gördükten sonra şimdi aynı şeyin insanlar dışında nesneler için nasıl yapıldığını görelim.

özne durumunda tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Kullanılacak sözcük **which**'tir. Verdiği anlam: "ki o, ki onlar" dır.

The train, which should arrive at six, is late.	Tren, ki o altıda gelecekti, rötarlıdır. Altıda gelecek olan tren rötarlıdır.
Our school, which is very famous, has a basketball team.	Okulumuz, ki o çok ünlüdür, bir basketbol takımına sahiptir. Çok ünlü olan okulumuzun bir basketbol takımı var.
Walking, which is a good sport for old people, will make you healthy.	Yürüyüş, ki o yaşlılar için iyi bir spordur, seni sağlıklı yapacak. Yaşlılar için iyi bir spor olan yürüyüş seni sağlıklı yapacak.
His villa, which is in the forest, was sold yesterday.	Onun villası, ki o ormandadır, dün satıldı. Onun ormandaki villası dün satıldı.

tümleç durumunda tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Bu amaçla kullanılan sözcük yine **which**'tir. Fakat verdiği anlam "ki onu, ki ona, ki onları, ki onlara"dır.

The book, which you read yesterday, belongs to my sister.	Kitap, ki onu dün okudun, kız kardeşime aittir. Dün okuduğun

	kitap kız kardeşime aittir.
The fruit, which they buy from Allan's, is expensive.	Meyva, ki onu Allan'dan alırlar, pahalıdır. Allan'dan aldıkları meyve pahalıdır.
The river, which you saw yesterday, flows through many forests.	Nehir, ki onu dün gördün, birçok ormanların arasından akar. Dün gördüğün nehir birçok ormanların arasından akar.
The film, which my friends recommended, was about the Second World War.	Film, ki onu arkadaşlarım tavsiye ettiler, İkinci Dünya Savaşı hakkındaydı. Arkadaşlarımın tavsiye ettikleri film İkinci Dünya Savaşı hakkındaydı.

edatlarla tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Which ile çeşitli edatların birlikte kullanılmasıyla yapılır. Edat **which** zamirinin önünde olabileceği gibi cümle sonuna da konulabilir.

about which	ki onun hakkında
with which	ki onunla
from which	ki ondan
for which	ki onun için

The key, with which they open the cellar, is kept in a golden box.	Anahtar, ki onunla kileri açarlar, altın bir kutuda saklanır. Kileri açtıkları anahtar altın bir kutuda saklanır.
The war, about which many books were written, lasted twenty years.	Savaş, ki onun hakkında birçok kitaplar yazıldı, yirmi yıl sürdü. Hakkında birçok kitaplar yazılan savaş yirmi yıl sürdü.
The suitcase, for which I paid eighty dollars, isn't big enough.	Bavul, ki onun için seksen dolar ödedim, yeterli büyüklükte değil.Seksen dolar ödediğim bavul yeterli büyüklükte değil.
The suitcase, which I paid eighty dollars for, isn't big enough.	Seksen dolar ödediğim bavul yeterli büyüklükte değil.

iyelik halinde tanımlamayan ilgi cümlecikleri

Nesneler için kullanılan **of which** ve özellikle hayvanlar için kullanlan **whose** ilgi zamirleri "ki onun" anlamındadır.

The famous book, of which the last pages are torn, is kept in the museum.	Ünlü kitap, ki onun son sayfaları yırtıktır, müzede saklanıyor, Son sayfaları yırtık olan ünlü kitap müzede saklanıyor.
My dog, whose ears are very big, likes sleeping on my lap.	Köpeğim, ki onun kulakları çok yüktür, kucağımda uyumayı sever. Kulakları çok büyük olan köpeğim kucağımda uyumayı sever.
John's car, of which two tyres	John'un otomobili, ki onun iki

are stolen, is behind the house.	lastiği çalınmıştır, evin arkasındadır. John'un iki lastiği çalınmış otomobili evin arkasındadır.

Yukarıda örneklerini gördüğümüz nesneler ve hayvanlar için iyelik halinde ilgi cümleciklerine yazılı İngilizcede rastlanırsa da konuşma dilinde hiç tercih edilmezler. Aynı anlamı vermek için başka cümleler, örneğin iki basit cümle kullanılarak bu durumdan kaçınılır.

Bu konuda şunu da ilave edelim: tanımlamayan ilgi cümlecikleri özne halinde, -i halinde, edatlarla ve iyelik halinde kullanılışları da dahil olmak üzere, özellikle konuşma dilinde tercih edilmezler.

bağlayıcı ilgi zamirleri

Who ve **which** zamirleri ayrı iki cümleyi **and** sözcüğünün anlamına benzer bir şekilde bağlayabilirler. Tabii yine bu durumda da **who** şahıslar, **which** nesneler için kullanılır.

They gave me a book and I liked it very much.	Bana bir kitap verdiler ve ben onu çok sevdim.
They gave me a present, which I liked very much.	Bana bir hediye verdiler, ki onu çok sevdim. (Bana bir hediye verdiler; onu çok sevdim.)
She has two children and they go to primary school.	Onun iki çocuğu var ve onlar ilkokula giderler.
She has two children, who go to primary school.	Onun iki çocuğu var, ki onlar ilkokula giderler. Onun iki çocuğu var; onlar ilkokula giderler.
We bought a new house. It had four rooms.	Yeni bir ev aldık. Onun dört odası vardı.
We bought a new house, which had four rooms.	Yeni bir ev aldık, ki onun dört odası vardı. Yeni bir ev aldık; dört odası vardı.
They helped the poor man. He thanked them several times.	Yoksul adama yardım ettiler. O onlara birkaç kez teşekkür etti.
They helped the poor man, who thanked them several times.	Yoksul adama yardım ettiler ki o onlara birkaç kez teşekkür etti. Yoksul adama yardım ettiler; o onlara birkaç kez teşekkür etti.
He slept in a tent. It was very comfortable.	Bir çadırda uyudu. O çok rahattı.
He slept in a tent, which was very comfortable.	Bir çadırda uyudu, ki o çok rahattı. Bir çadırda uyudu; o çok rahattı.

2. **ORDINARY VERBS**-OLAĞAN FİİLLER

On iki adet olduğunu gördüğümüz yardımcı fiiller dışında kalan bütün fiiller olağan fiiller olarak isimlendirilir.

to read	okumak
to walk	yürümek
to sleep	uyumak
to drink	içmek

İngilizce fiillerin mastar eki olan ve Türkçe fiildeki "-mek, -mak"ın anlamını veren **to**, fiil gövdesinin önünde yer alır. İngilizcede fiilin bu şekline **(infinitive** - mastar) denir.

Fiillerin çeşitli zamanların yapılmasında kullanılan şekilleri, aldığı ekleri, düzenli, düzensiz diye ikiye ayrılışını ve belirttikleri eylemlerin özne ile nesne arasındaki geçişlilik durumlarını ele alarak inceleyelim:

Fiiller verdikleri anlam ve kullanılış yerleri uyarınca şu şekillerde bulunurlar :

1. Mastar halinde, yani çekimsiz biçimde **(infinitive)**

to drink	içmek
to work	çalışmak
to give	vermek
to talk	konuşmak

2. Geniş zaman halinde bir cümlede bulundukları zaman önlerindeki **to** mastar eki kalkmış olarak **(simple present tense)**

they drink	içerler
you work	çalışırsın
we give	veririz
I talk	konuşurum

Bu zaman halindeki cümlelerin öznesi tekilse, yani bir tek şahıs veya şeyi gösteriyorsa fiil **-s** ekini alır.

he drinks	o içer
Dora works	Dora çalışır
Andrew gives	Andrew verir
she talks	o konuşur

3. Şimdiki zaman halindeki **(present continuous tense)** bir cümlede veya **(gerund** - isim fiil) olarak kullanıldığında sonuna **ing** eki almış olarak

drinking	içme, içen
working	çalışma, çalışan
giving	verme, veren
talking	konuşma, konuşan
We are drinking.	Biz içiyoruz.
She is working.	O çalışıyor.
They are giving.	Onlar veriyorlar.
Mary is talking.	Mary konuşuyor.

4. Geçmiş zaman halinde bir cümle yapısı içinde bulundukları zaman **(simple past tense)**. Geçmiş zaman ifadesi (ve 5. maddede göreceğimiz zaman) için kullanılacak biçimleri bakımından İngilizcede olağan fiiller iki gruba ayrılırlar.

A. düzenli fiiller
B. düzensiz fiiller

Düzenli fiiller grubundan bir fiil geçmiş zaman haline girerken sonuna **"-ed"** eklenir.

she worked	çalıştı
Mary talked	Mary konuştu

Düzensiz fiiller grubundan bir fiil geçmiş zaman haline girerken bu fiilin geçmiş zaman için mevcut olan şekli alınır. Bu gruptaki her fiilin geçmiş zaman için kullanılmak üzere ayrı bir şekli vardır. Bu fiilleri, geçmiş zaman için kullanılan şekilleriyle birlikte ileride bir liste halinde göreceğiz.

we drank	içtik
they gave	verdiler

5. Şimdiki bitmiş zaman halinde bir cümlede bulundukları zaman **(present perfect tense)**. Böyle bir zamanda bulunan cümlede fiilin bu amaçla kulla- nılacak şekli yer alır. Fiil düzenli fiiller grubundansa **"-ed"** ilave edilmiş şekli, düzensiz fiiller grubundansa fiilin bu amaçla kullanılan üçüncü şekli kullanılır. Bu açıklamaya göre, düzenli fiillerin geçmiş zamanda kullanılan şekilleriyle, yakın geçmiş zamanda kullanılan şekilleri aynıdır. Her ikisi de **"-ed"** eki almış durumdadır.

she has worked	çalıştı
Mary has talked	Mary konuştu

Düzensiz fiillerin geçmiş zaman için kullanılan şekillerinden başka şimdiki bitmiş zaman **(present perfect tense)** için kullanılacak ayrı bir üçüncü şekilleri vardır. **Past participle** (geçmiş zaman ortacı) adı verilen bu üçüncü şekilleri de düzensiz fiiller listesinde görülmektedir.

we have drunk	içtik
they have given	verdiler

Yukarıda açıkladığımız fiil biçimlerini bir tablo halinda aşağıda bir daha görelim :

olağan fiillerin biçimi

1. mastar halinde	**to drink - to talk**
2. geniş zaman	**drink, drinks - talk, talks**
3. şimdiki zaman	**drinking - talking**
4. geçmiş zaman	**drank - talked**
5. şimdiki bitmiş zaman	**drunk - talked**

regular and irregular verbs - düzenli ve düzensiz fiiler

İngilizcede olağan fiiller iki grupta toplanırlar. Bir fiil ya **"regular** -düzenli" ya da **"irregular** -düzensiz"dir. Düzenli fiillerin özelliği, geçmiş zaman biçimlerinin fiil köküne **"-ed"** ilavesiyle yapılmasıdır.

I walk	yürürüm
I walked	yürüdüm
she helps	yardım eder
she helped	yardım etti

they want isterler
they wanted istediler

Bu tip fiiller şimdiki bitmiş zaman kipinde kullanılırken yine aynı biçimlerini, yani "**-ed**" eki almış biçimlerini korurlar.

I walk yürürüm
I walked yürüdüm
I have walked yürüdüm

she helps yardım eder
she helped yardım etti
she has helped yardım etti

they want isterler
they wanted istediler
they have wanted istediler

Görüldüğü gibi düzenli fiiller geçmiş zamanda da, şimdiki bitmiş zamanda da **"-ed"** eki almaktadırlar.

irregular verbs - düzensiz fiiller

Düzenli fiillerin ikinci ve üçüncü şekillerinin hep aynı oluşu, yani **"-ed"** ilavesiyle yapılmasına karşın düzensiz fiillerin, geçmiş zaman için kullanılan ikinci ve şimdiki bitmiş zaman için kullanılan üçüncü şekilleri ayrı biçimdedirler.

Aşağıda üç sütun halindeki listenin ilkinde fiilin mastar **(infinitive)** halini, ikincisinde geçmiş zamanda **(past tense)** kullanılan şeklini, üçüncüsünde şimdiki bitmiş zamanda **(present perfect tense)** kullanılan şeklini görmekteyiz. Üçüncü şekil "geçmiş zaman ortacı - sıfat fiil" **(past participle)** olarak isimlendirilir.

THE PRESENT TENSES - ŞİMDİKİ ZAMANLAR

Bu grubun içinde iki zaman vardır.

a. **the present continous tense** - şimdiki zaman
b. **the simple present tense** - geniş zaman

Her bir zamanı kısaca açıklayarak kullanılma yeri, şekil olarak nasıl meydana getirildiği ve çeşitli hallerini gözden geçirelim.

the present continuous tense - şimdiki zaman

Fiil köküne **-ing** takısı eklenerek önüne, özneye uygun **to be** yardımcı fiili getirilirse şimdiki zaman kipi meydana gelir.

to be yardımcı fiilinin şimdiki zamanda kullanılacak üç şekli **am, is, are** dır. Özne **I** ise **am** kullanılır.

Özne tekil bir şahıs veya şeyse **is**, çoğulsa **are** kullanılır.

I am going to the park.	Ben parka gidiyorum.
He is drinking milk.	O süt içiyor.
They are running.	Koşuyorlar.

Bu zaman halindeki bir cümleyi soru yapmak için cümledeki **to be** yardımcı fiili **(am, is, are)** cümle başına getirilir, olumsuz yapmak için **to be** ile esas fiil arasına **not** ilave edilir.

Am I going to the park?	Ben parka gidiyor muyum?
Is he drinking milk?	O süt içiyor mu?
Are they running?	Koşuyorlar mı?
I am not going to the park.	Ben parka gitmiyorum.
He is not drinking milk.	O süt içmiyor.
They are not running.	Koşmuyorlar.

the simple present tense - geniş zaman

Özneden sonra fiil yalın halde kullanılırsa geniş zaman kipi meydana gelir. Yalnız, özne tekilse fiile **"s"** ilave edilir.

I read a letter.	Bir mektup okurum.
He drives the car.	Otomobili kullanır.
They run.	Koşarlar.

Bu cümleleri soru yapmak için cümlenin, başına **do** yardımcı fiili ilave edilir. Olumsuz yapmak için fiilin önüne **do not** getirilir.

Do I read a letter?	Bir mektup okur muyum?
Do they run?	Koşarlar mı?
I do not read a letter.	Bir mektup okumam.
They do not run.	Koşmazlar.

Öznenin tekil olması durumunda fiile eklenen **"s"** soru ve olumsuz yapılma halinde fiilden alınır, cümleye ilave edilen **do** yardımcı fiiline eklenir. **Do** yardımcı fiilinin son harfi **"o"** olması nedeniyle bu ekleme **"does"** şeklinde olur.

He drives the car.	Otomobili kullanır.
Does he drive the car?	Otomobili kullanır mı?
He does not drive the car.	Otomobili kullanmaz.

THE PAST TENSES - GEÇMİŞ ZAMANLAR

Bu grubun içinde iki zaman vardır.

a. **the simple past tense** - geçmiş zaman (di'li)

b. **the past continuous tense** - sürekli geçmiş zaman

Bu zamanları da çok kısa bir şekilde ve örnekleriyle görelim :

the simple past tense - geçmiş zaman

Özneden sonra fiil, düzenli fiiller grubundansa, **-ed** eki almış olarak, düzensiz fiiller grubundansa, ikinci şekliyle, yani geçmiş zaman şekli getirilerek geçmiş zaman kipi yapılmış olur.

I walked to the window.	Pencereye yürüdüm.
She drank some wine.	Biraz şarap içti.
We cleaned the table.	Masayı temizledik.
They wrote letters.	Mektuplar yazdılar.

Bu cümleleri soru yapmak için cümle başına (**do** yardımcı fiilinin geçmiş şekli olan) **did** getirilir. Olumsuz yapmak için fiilin önüne **did not** getirilir. Cümleye bu ilaveler yapılırken esas fiil düzenli bir fiilse **ed** ilavesi kalkar, düzensiz bir fiilse geçmiş zaman için kullanılan ikinci şeklinden çıkıp ilk şekli olan yalın hale **(infinitive)** döner.

Did I walk to the window?	Pencereye yürüdüm mü?
Did she drink any water?	Hiç su içti mi?
Did we clean the table?	Masayı temizledik mi?
Did they write letters?	Mektuplar yazdılar mı?
I did not walk to the window.	Pencereye yürümedim.
She did not drink any water.	Hiç su içmedi.
We did not clean the table.	Masayı temizlemedik.
They did not write letters.	Mektuplar yazmadılar.

the past continuous tense - sürekli geçmiş zaman

Ing eki almış esas fiil önüne **to be** yardımcı fiilinin geçmiş zaman halleri getirilirse sürekli geçmiş zaman kipi oluşur. **To be** fiilinin geçmiş zaman şekilleri **was** ve **were**'dir. Özne tekilse **was**, çoğulsa **were** kullanılır.

I was walking.	Yürüyordum.
He was resting.	İstirahat ediyordu.
You were swimming in the pool.	Yüzme havuzunda yüzüyordunuz.
They were building a bridge.	Bir köprü yapıyorlardı.

Bu cümleleri soru yapmak için **to be** yardımcı fiili **(was, were)** cümlenin başına getirilir. Olumsuz yapmak için **to be** ile esas fiil arasına **not** konulur.

Was I walking?	Yürüyor muydum?
Was he resting?	İstirahat ediyor muydu?

Were you swimming in the pool?	Yüzme havuzunda yüzüyor muydunuz?
Were they building a bridge?	Bir köprü yapıyorlar mıydı?
I was not walking.	Yürümüyordum.
He was not resting.	İstirahat etmiyordu.
You were not swimming in the pool.	Yüzme havuzunda yüzmüyordunuz.
They were not building a bridge.	Bir köprü yapmıyorlardı.

Temel İngilizce Dilbilgisi

THE PERFECT TENSES - BİTMİŞ ZAMANLAR

Bu grubun içinde altı zaman vardır.

a. **the present perfect tense** - şimdiki bitmiş zaman
b. **the past perfect tense** - geçmişte bitmiş zaman
c. **the present perfect continuous tense** - sürekli şimdiki bitmiş zaman
d. **the past perfect continuous tense** - sürekli geçmişte bitmiş zaman
e. **the future perfect tense** - gelecekte bitmiş zaman
f. **the future perfect continuous tense** - sürekli gelecekte bitmiş zaman

Bunları da kısaca örneklerle verelim.

the present perfect tense - şimdiki bitmiş zaman

Bu kipte, fiilin üçüncü şekli yani "**past participle** - geçmiş zaman ortacı" ile onun önünde **have** yardımcı fiili kullanılır. Bilindiği gibi düzenli fiillerin üçüncü şekilleri **"ed"** ekiyle yapılır, düzensizlerin üçüncü şekilleri ise ayrı olarak mevcuttur. Bunlar 112-116 sayfalarda bir liste halinde görülmektedir.

Have yardımcı fiili, cümlenin öznesi tekilse **has** şekline girer.

I have finished my work.	İşimi bitirdim.
She has seen the visitors.	Ziyaretçileri gördü.
You have taken their pens.	Onların kalemlerini aldın.
He has changed his mind.	Fikrini değiştirdi.
They have gone to Paris.	Paris'e gittiler.

Bu cümleleri soru yapmak için **have** yardımcı fiili cümlenin başına getirilir, olumsuz yapmak için esas fiille **have** arasına **not** konulur.

Have I finished my work? İşimi bitirdim mi?
Has she seen the visitors? Ziyaretçileri gördü mü?
Have you taken their pens? Onların kalemlerini aldın mı?
Has he changed his mind? Fikrini değiştirdi mi?
Have they gone to Paris? Paris'e gittiler mi?

I have not finished my work. İşimi bitirmedim.
She has not seen the visitors. Ziyaretçileri görmedi.
You have not taken their pens. Onların kalemlerini almadın.
He has not changed his mind. Fikrini değiştirmedi.
They have not gone to Paris. Paris'e gitmediler.

the past perfect tense - geçmişte bitmiş zaman

Fiillerin üçüncü şekli "**past participle** - geçmiş zaman ortacı" önünde **have** yardımcı fiilinin geçmiş şekli olan **had** kullanmak suretiyle yapılır. **Had** her türlü özne önünde aynı kalır. Tekil ve çoğul için değişmez.

You had accepted his offer. Onun teklifini kabul etmiştin.
She had washed the towels. Havluları yıkamıştı.
We had eaten the sweets. Tatlıları yemiştik.
He had broken your glass. Sizin bardağınızı kırmıştı.

Bu cümleleri soru yapmak için **had** yardımcı fiili cümlenin başına getirilir, olumsuz yapmak için esas fiille **had** arasına **not** konulur.

Had you accepted his offer? Onun teklifini kabul etmiş miydin?
Had she washed the towels? Havluları yıkamış mıydı?

Had we eaten the sweets? Tatlıları yemiş miydik?
Had he broken your glass? Sizin bardağınızı kırmış mıydı?

You had not accepted his offer. Onun teklifini kabul etmemiştin.
She had not washed the towels. Havluları yıkamamıştı.

We had not eaten the sweets. Tatlıları yememiştik.
He had not broken your glass. Sizin bardağınızı kırmamıştı.

the present perfect continuous tense -
sürekli şimdiki bitmiş zaman

Fiilin **ing** eki almış şekli önünde **have** ve **to be** yardımcı fiillerinin birlikte kullanılmasıyla yapılır.

To be fiilinin bu kipte kullanılan şekli **been**'dir. **Have** fiili tekil öznelerle **has**, çoğul öznelerle **have** şeklinde olur.

You have been waiting for hours. Saatlerdir bekliyorsun. (beklemek-

tesin.)

She has been cleaning the carpets. Halıları temizliyor. (temizlemekte.)
They have been working on a project. Bir proje üzerinde çalışıyorlar.
He has been typing my letters. Mektuplarımı daktilo ediyor.

Bu cümleleri soru yapmak için **have** yardımcı fiili cümlenin başına alınır, olumsuz yapmak için **not** sözcüğü **have** ile **been** arasına getirilir.

Have you been waiting for hours? Saatlerdir bekliyor musun?
Has she been cleaning the carpets? Halıları temizliyor mu?
Have they been working on a project? Bir proje üzerinde çalışıyorlar mı?
Has he been typing my letters? Mektuplarımı daktilo ediyor mu?
You have not been waiting for hours. Saatlerdir beklemiyorsun.
She has not been cleaning the carpets. Halıları temizlemiyor.

They have not been working on a project. Bir proje üzerinde çalışmıyorlar.
He has not been typing my letters. Mektuplarımı daktilo etmiyor.

the past perfect continuous tense -
sürekli geçmişte bitmiş zaman

Fiilin **ing** eki almış şekli önünde **have** yardımcı fiilinin **had** şekliyle **to be** yardımcı fiilinin **been** şeklinin birlikte kullanılmasiyle yapılır. **Had** ve **been** her türlü özne için aynı kalırlar.

I had been sleeping. Uyumaktaydım.
He had been reading. Okumaktaydı.
We had been trying to repair the machine. Makineyi tamir etmeye çalışmaktay-dık.
They had been drinking. İçmekteydiler.

Soru haline sokmak için **had** cümle başına alınır, olumsuz yapmak için **had** ile **been** arasına **not** sözcüğü yerleştirilir.

Had you been sleeping? Uyumakta mıydın?
Had he been reading? Okumakta mıydı?
Had we been trying ta repair the machine? Makineyi tamir etmeye çalışmakta mıydık?
Had they been drinking? İçmekte miydiler?

You had not been sleeping. Uyumakta değildin.
He had not been reading. Okumakta değildi.
We had not been trying to Makineyi tamir etmeye çalışıyor

repair the machine. değildik.
They had not been drinking. İçmekte değildiler.

the future perfect tense - gelecekte bitmiş zaman

Fiillerin üçüncü şekli ile **shall (will)** ve **have** yardımcı fiillerinin birlikte kullanılmasıyla yapılır.

I shall have finished the book. Kitabı bitirmiş olacağım.
You will have learnt. Öğrenmiş olacaksın.
He will have eaten the food. Yiyeceği yemiş olacak.
They will have seen everything. Her şeyi görmüş olacaklar.

Soru hali **shall (will)** cümle başına alınarak, olumsuzluk **shall (will)** ile **have** arasına **not** konularak yapılır.

Shall I have finished the book? Kitabı bitirmiş olacak mıymı?
Will you have learnt? Öğrenmiş olacak mısınız?
Will he have eaten the food? Yiyeceği yemiş olacak mı?
Will they have seen everything? Her şeyi görmüş olacaklar mı?

I shall not have finished the book Kitabı bitirmiş olmayacağım.
You will not have learnt. Öğrenmiş olmayacaksın.
He will not have eaten the food. Yiyeceği yemiş olmayacak.
They will not have seen every-thing. Her şeyi görmüş olmayacaklar.

the future perfect continuous tense -
sürekli gelecekte bitmiş zaman

ing eki almış fiilin önünde **shall (will), have** ve **to be** fiillerinin üçünün birden kullanılmasiyle yapılır. Özneye uygun **shall (will)** yardımcı fiillerinden biri alındıktan sonra **have** getirilir. Bundan sonra da **to be** yardımcı fiilinin **been** şekli konulur.

I shall have been working. Çalışıyor olacağım.
She will have been singing. Şarkı söylüyor olacak.
You will have been running. Koşuyor olacaksınız.
They will have been playing. Oynuyor olacaklar.

Soru şekli için **shall (will)** cümle başına alınır, olumsuzluk için **shall (will)** ile **have** arasına **not** konulur.

Shall I have been working? Çalışıyor olacak mıyım?
Will she have been singing? Şarkı söylüyor olacak mı?
Will you have been running? Koşuyor olacak mısınız?
Will they have been playing? Oynuyor olacaklar mı?

I shall not have been working. Çalışıyor olmayacağım.

She will not have been singing.	Şarkı söylüyor olmayacak.
You will not have been running.	Koşuyor olmayacaksınız.
They will not have been playing.	Oynuyor olmayacaklar.

Bu fiil zamanı İngilizcede pek az kullanılır.

THE FUTURE TENSES - GELECEK ZAMANLAR

Bu grubun içinde iki kip ile bunlara ilaveten **going to** yapısı vardır.

a. **the future tense** - gelecek zaman
b. **the future continuous tense** - sürekli gelecek zaman
c. **going to form** - going to yapısı

Bunları da teker teker ele alarak kısaca bilgi verelim:

the future tense - gelecek zaman

Bu zaman kök halinde "**infinitive** - mastar" fiil önüne **shall (will)** yardımcı fiilini getirmek suretiyle yapılır. Özne **I** ve **we** ise **shall**, bunlar dışında **will** kullanılır. (Fakat **I** ve **we** ile de çoğu kez **will** kullanıldığı görülür.)

I shall understand it.	Onu anlayacağım.
You will like them.	Onları seveceksin.
He will buy a boat.	Bir kayık alacak.
They will come again.	Tekrar gelecekler.

Soru yapmak için **shall (will)** cümle başına getirilir, olumsuzluk için **shall (will)** ile esas fiil arasına **not** konulur.

Shall I understand it?	Onu anlayacak mıyım?
Will you like them?	Onları sevecek misin?
Will he buy a boat?	Bir kayık alacak mı?
Will they come again?	Tekrar gelecekler mi?

I shall not understand it.	Onu anlamayacağım.
You will not like them.	Onları sevmeyeceksin.
He will not buy a boat.	Bir kayık almayacak.
They will not come again.	Tekrar gelmeyecekler.

the future continuous tense - sürekli gelecek zaman

ing eki almış fiil önüne **to be** yardımcı fiilinin **be** şekli ile **shall (will)** getirmek suretiyle yapılır.

I shall be waiting for you.	Seni bekliyor olacağım.
She will be sweeping the room.	Odayı süpürüyor olacak.
You will be sleeping then.	O zaman uyuyor olacaksın.
It will be eating the food.	Yiyeceği yiyor olacak.

Soru yapmak için **shall (will)** cümle başına alınır, olumsuz yapmak için **shall (will)** ile **be** arasına **not** konulur.

Shall I be waiting for you?	Seni bekliyor mu olacağım?
Will she be sweeping the room?	Odayı süpürüyor mu olacak?
Will you be sleeping then?	O zaman uyuyor mu olacaksın?
Will it be eating the food?	Yiyeceği yiyor mu olacak?
I shall not be waiting for you.	Seni bekliyor olmayacağım.
She will not be sweeping the room.	Odayı süpürüyor olmayacak.
You will not be sleeping then.	O zaman uyuyor olmayacaksın.
It will not be eating the food.	Yiyeceği yiyor olmayacak.

going to form - going to yapısı

Yalın halde bir fiilin önüne **going to** getirilirse gelecek zaman ifadesi veren bir yapı kurulmuş olur. Bu yapıda **going to**'dan önce cümlenin öznesine uygun **to be** fiili kullanılır: **I** için **am**, tekil özne için **is**, çoğul özne için **are.**

Türkçe'ye **future tense** - gelecek zaman gibi çevrilen **going to** yapısı anlam bakımından ondan biraz farklıdır.

I am going to sell my carpet.	Halımı satacağım.
He is going to make a toy.	Bir oyuncak yapacak.
We are going to pay the bill.	Hesabı ödeyeceğiz.
They are going to clean the house.	Evi temizleyecekler.

Soru haline sokmak için cümledeki **to be** fiili başa getirilir, olumsuzluk için **not** sözcüğü **to be** ile **going** arasına yerleştirilir.

Am I going to sell my carpet?	Halımı satacak mıyım?
Is he going to make a toy?	Bir oyuncak yapacak mı?
Are we going to pay the bill?	Hesabı ödeyecek miyiz?
Are they going to clean the house?	Evi temizleyecekler mi?

I am not going to sell my carpet.	Halımı satmayacağım.
He is not going to make a toy.	Bir oyuncak yapmayacak.
We are not going to pay the bill.	Hesabı ödemeyeceğiz.
They are not going to clean the house.	Evi temizlemeyecekler.

Temel

THE AUXILIARIES - YARDIMCI FİİLLER

Yardımcı fiiller hakkında daha önce genel bir fikir verdik. Burada her bir yardımcı fiili tekrar ele alarak daha ayrıntılı bilgi vereceğiz.

Yardımcı fiillerden **be, have** ve **do** temel yardımcı fiiller **(primary auxiliaries)** diye adlandırılırlar. Bunların kullanılış alanı çoktur. Birçok zamanların yapılmasında kullanılırlar.

Bunlar dışındaki yardımcı fiillere kip belirteçleri **(modals)** denir. Birlikte kullanıldıkları fiilin anlamı üzerinde değişiklik yaparlar.

Bu konuda şunu da ilave edelim: Yardımcı fiiller bölümünde incelediğimiz bu fiillerin bir kısmı ayrıca olağan fiii olarak da kullanılırlar. Her bir fiili incelerken bunları da belirteceğiz.

Temel

TO HAVE To have yardımcı fiilinin, 1. infinitive - mastar, past tense - geçmiş zaman, past participle - geçmiş zaman ortacı şekilleri şunlardır: 1 2 3 have had had Aşağıdaki tablolarda to have fiilinin şimdiki zaman ve geçmiş zaman halinde çekimlerini görüyoruz. şimdiki zaman olumlu normal şekil kısaltılmış şekil anlamı I have I've benim var you have you've senin var he has he's onun var she has she's onun var it has it's onun var we have we've bizim var you have you've sizin var they have they've onların var soru soru şekli anlamı have I? benim var mı? have you? senin var mı? has he? onun var mı? has she? onun var mı? has it? onun var mı? have we? bizim var mı? have you? sizin var mı? have they? onların var mı? olumsuz normal şekil birinci kısaltma ikinci kısaltma anlamı şekli şekli I have not I haven't I've not benim yok you have not you haven't you've not senin yok he has not he hasn't he's not onun yok she has not she hasn't she's not onun yok it has not it hasn't it's not onun yok we have not we haven't we've not bizim yok you have not you haven't you've not senin yok they have not they haven't they've not onların yok olumsuz soru normal şekil kısaltılmış şekil anlamı have I not? haven't I? benim yok mu? have you not? haven't you? senin yok mu? has he not? hasn't he? onun yok mu? has she'not? hasn't she? onun yok mu? has it not? hasn't it? onun yok mu? have we not? haven't we? bizim yok mu? have you not? haven't you? sizin yok mu? have they not? haven't they? onların yok mu? Kısaltmaların sadece olumlu ve olumsuz cümlelerde yapılabildiğini, soru halindeki cümlelerde kısaltma olmadığını görüyoruz. geçmiş zaman olumlu normal şekli kısaltılmış şekil anlamı I had I'd benim vardı you had you'd senin vardı he had he'd onun vardı she had she'd onun vardı it had it'd onun vardı we had we'd bizim vardı you had you'd sizin vardı they had they'd onların vardı soru soru şekli anlamı had I? benim var mıydı? had you? senin var mıydı? had he? onun var mıydı? had she? onun var mıydı? had it? onun var mıydı? had we? bizim var mıydı? had you? sizin var mıydı? had they? onların var mıydı? olumsuz normal şekil 1. kısaltma 2. kısaltma anlamı I had not I hadn't I'd not benim yoktu you had not you hadn't you'd not senin yoktu he had not he hadn't he'd not onun yoktu she had not she hadn't she'd not onun yoktu it had not it hadn't it'd not onun yoktu we had not we hadn't we'd not bizim yoktu you had not you hadn't you'd not sizin yoktu they had not they hadn't they'd not onların yoktu Olumsuzda ikinci kısaltma şeklinde got fiili kullanılır. (I'd not got, he'd not got, we'd not got) olumsuz soru normal şekil kısaltılmış şekil anlamı had I not? hadn't I? benim yok muydu? had you not? you hadn't you? senin yok muydu? had he not? hadn't he? onun yok muydu? had she not? hadn't she? onun yok muydu? had it not? hadn't it? onun yok muydu? had we rot? hadn't we? bizim yok muydu? had you not? hadn't you? sizin yok muydu? had they not? hadn't they? onların yoktu? To have fiili olağan bir fiil olarak diğer zamanlarda da kullanılır. Aynen onların uyduğu kurallara göre çekimlenir. (to have) fiilinin yardımcı fiil olarak kullanılışı 1. to have fiili, fiillerin üçüncü şekilleriyle, yani "past participle - geçmiş zaman ortacı" ile birlikte "perfect tenses - bitmiş zamanlar" oluşturur. Bu zamanlar şunlardır: the present perfect tense şimdiki bitmiş zaman the past perfect tense geçmişte bitmiş zaman the future perfect tense gelecekte bitmiş zaman I have seen your brother. Erkek kardeşini gördüm. He has carried all the wood. Bütün odunu taşıdı. She had learnt all the words. Bütün sözcükleri öğrenmişti. The girl had worked all day Kız bütün gün boyu çalışmıştı. long. We shall have seen the result. Sonucu görmüş olacağız. They will have finished the Kitabı bitirmiş olacaklar. book. 2. to'lu bir mastar önünde zorunluluk ifade eder. O fiilin gösterdiği eylemin yapılmasının zorunlu olduğunu belirtir. Bu anlamı must yardımcı fiiline çok yakındır, fakat aynı değildir. Have to ile gösterilen zorunluluk sözü söyleyenin isteği değil, kural veya içinde bulunulan durumun yani dış

etkenlerin ortaya koyduğu bir zorunluluktur. You must go. Gitmelisin. sözü bunu söyleyenin ortaya koyduğu bir zorunluluğu göstermektedir. Bir nevi "Ben gitmeni istiyorum." anlamındadır. You have to go. Gitmelisin. sözünde ise gitme zorunluluğunu dış etkenler ortaya çıkarmaktadır. Bu sözde "gitmen kurallar veya program gereğidir." gibi bir zorunluluk anlamı vardır. She has to answer all the Bütün sorulara cevap vermek questions. zorundadır. They have to shut the doors at Kapıları saat altıda kapamak zorun- six o-clock. dadırlar. We have to clean the kitchen Mutfağı her sabah temizlemek zo- every morning. rundayız. The students have to stand up Öğretmen geldiği zaman öğrenciler when the teacher comes. ayağa kalkmak zorundadırlar. I have to buy a new hat. Yeni bir şapka almak zorundayım. Özne tekil olduğu zaman have'in has şeklinin kullanıldığına dikkat ediniz. Have to'nun geçmiş zaman şekli had to'dur. I have to write my name. Adımı yazmalıyım. (Yazmak zorundayım.) I had to write my name. Adımı yazmak zorunda kaldım. She had to change her dress. Elbisesini değiştirmek zorunda kaldı. Philip had to pay ten pounds. Philip on paund ödemek zorunda kaldı. We had to give it back. Onu geri vermek zorunda kaldık. have got to, had got to Have to ve had to yapısının içine anlama hiç zarar vermeden got sözcüğü girebilir. Bu şekil kullanışa çok rastlanır. We have to show our passports. Pasaportlarımızı göstermek zorun- dayız. We have got to show our Pasaportlarımızı göstermek zorun- passports. dayız. She has got to answer in English. İngilizce olarak cevap vermek zo- rundadır. They had got to pay for the Hasarı ödemek zorunda kaldılar. damage. I had got to be at school at Saat sekizde okulda olmak zorunda eight o'clock. kaldım. He has got to get up early. Erken kalkmak zorundadır. He had got to get up early. Erken kalkmak zorunda kaldı. Have got to, had got to yapısı kullanıldığı zaman çoğunlukla have (had) özne ile birleştirilerek kısaltılır. I've got to see them every Onları her sabah görmek zorunda- morning. yım. She'd got to take the children Çocukları okula götürmek zorun- to school. da kaldı. We've got to take this medicine Bu ilacı düzenli olarak almak zorun- regularly. dayız. They'd got to clean the rifles Silahları sık sık temizlemek zorunda often. kaldılar. soru ve olumsuz yapma Have to ile yapılmış cümleler iki şekilde soru ve olumsuz yapılabilir: 1. yardımcı fiiller kurallarına göre, 2. olağan fiiller kurallarına göre. Yardımcı fiil kurallarına göre yapıldığı zaman, have (had) cümle başına alı- narak soru, have'den sonra not kullanılarak olumsuz olurlar. Bu durum, yapı içinde got olsun olmasın fark etmez. Zira yukarıda belirttiğimiz gibi, cümleye got ilave edilmesi anlamda değişme yapmaz. He has to eat fruit. Meyve yemek zorundadır. Has he to eat fruit? Meyve yemek zorunda mıdır? Has he got to eat fruit? Meyve yemek zorunda mıdır? He hasn't to eat fruit. Meyva yemek zorunda değildir. He hasn't got to eat fruit. Meyve yemek zorunda değildir. They had to break the box. Kutuyu kırmak zorunda kaldılar. Had they to break the box? Kutuyu kırmak zorunda mı kaldılar? Had they got to break the box? Kutuyu kırmak zorunda mı kaldılar? They hadn't got to break the Kutuyu kırmak zorunda kalmadılar. box. Olağan fiil kurallarına göre soru ve olumsuz yapıldığı zaman do yardımcı fiilinden yararlanılır. Do cümle başına alınarak soru, have'den önce do not getirilerek olumsuz yapılır. Cümle geçmiş zaman halindeyse, yani had kullanılmışsa soru ve olumsuz yaparken do'nun geçmiş hali olan did kullanılır ve had yerini have'e bırakır. Önemli olan bir nokta da şudur: do (did) ile soru ve olumsuz yapma durumlarında cümlede got kullanılmaz. You have to sign these papers. Bu kâğıtları imzalamalısın. Do you have to sign these Bu kâğıtları imzalamak zorunda mı- papers? sın? You don't have to sign these Bu kâğıtları imzalamak zorunda de- papers. ğilsin. She has to feed the dog. Köpeği beslemelidir. Does she have to feed the dog? Köpeği beslemek zorunda mıdır? She doesn't have to feed the dog. Köpeği beslemek zorunda değildir. Öznenin tekil olması nedeniyle kullanılan has, cümleye do girmesiyle have şekline girmekte, do fiili bu durumda does almaktadır. Bunu son örnekte görüyoruz. Bu iki şekil soru ve olumsuzluk yapma arasındaki küçük anlam farkı şudur: Do ile yapılan soru ve olumsuzluk cümlelerinde daha sürekli bir zarunluluk ifadesi vardır. Diğer şekilde ise daha çok bir kerelik zorunluluk anlatılır. Do you have to water the Çiçekleri sulamak zorunda mısın? flowers? (her zaman) Have you to water the flowers? Çiçekleri sulamak zorunda mısın? (şimdi) You don't have to water the Çiçekleri sulamak zorunda değilsin. flowers. (hiçbir zaman) You haven't to water the Çiçekleri sulamak zorunda değilsin. flowers. (şimdi) Did he have to brush his shoes? Ayakkabılarını fırçalamak zorunda mıydı? (her zaman) Had he to brush his shoes? Ayakkabılarını fırçalamak zorunda mı kaldı? (bir kerelik) He didn't have to brush his Ayakkabılarını fırçalamak zorunda shoes. değildi. (hiçbir zaman) He hadn't to brush his shoes. Ayakkabılarını fırçalmak zorunda kalmadı. (o sefer için) 3. başkasına yaptırılan işlerin anlatımı için have Başka kişilere yaptırılan işleri anlatmak için have fiilinden sonra tümleç ve ondan sonra da yaptırılan eylemi bildiren fiilin geçmiş zaman ortacı kullanılır. I have my room swept. Odamı süpürtürüm. I had my room swept. Odamı süpürttüm. I will have my room swept. Odamı süpürteceğim. I am having my room swept. Odamı süpürtüyorum. She has her hair dyed once a Saçını ayda bir boyatır. month. She had her hair cut yesterday. Saçını dün kestirdi. We'll have our clock repaired. Saatimizi tamir ettireceğiz. He had it translated into English. Onu İngilizceye çevirtti. They had the car washed. Otomobili yıkattılar. You have your carpets cleaned Halılarınızı sık sık yıkatırsınız. often. I had it brought on a tray. Onu bir tepside getirttim. They have the wine sent Şarabı Fransa'dan göndertirler. from France. Bu yapıda have yerine get kullanılabilir. She gets the windows cleaned Pencereleri her gün temizletir. every day. I got the books placed on the Kitapları raflara yerleştirttim. shelves. Bu cümlelerin soru ve olumsuz halleri do yardımcı fiiliyle yapılır. You have your shoes mended. Ayakkabılarını tamir ettirirsin. Do you have your shoes mended? Ayakkabılarını tamir ettirir misin? You don't have your shoes Ayakkabılarını tamir ettirmezsin. mended. She had the furniture changed. Mobilyayı değiştirtti. Did she have the furniture Mobilyayı değiştirtti mi? changed? She didn't have the furniture Mobilyayı değiştirtmedi. changed. They had the coffee brought Kahveyi bahçeye getirttiler. to the garden. Did they have the coffee brought Kahveyi bahçeye getirttiler mi? to the garden? They didn't have the coffee Kahveyi bahçeye getirtmediler. brought to the garden. We get the children vaccinated. Çocukları aşılatırız. Do we get the children Çocukları aşılatır mıyız? vaccinated? We don't get the children Çocukları aşılatmayız. vaccinated. (to have) fiilinin olağan fiil olarak kullanılması Bu fiilin temel anlamı "sahip olmak"tır. Türkçeye çevrilirken çoğu zaman "benim var, senin var" şekli uygun olur. I have green eyes. Yeşil gözlerim var. She has a big nose. Onun büyük bir burnu var. We have two houses. İki evimiz var. He had

three sisters. Üç kız kardeşi vardı. They had a small car. Küçük bir arabaları vardı. have, have got Have ile got'un bu anlamda birlikte kullanılması özellikle konuşma dilinde çok görülen bir şekildir. Anlamı aynıdır. She has got a big nose. Onun büyük bir burnu var. We have got two houses. İki evimiz var. They had got a small car Küçük bir arabaları vardı. I have got a lot of books. Çok kitabım var. He had got a villa in the forest. Ormanda bir villası vardı. soru ve olumsuz yapmada İngiltere ve diğer ülkeler farkı Have (have got)'un "sahip olmak" anlamında bir olağan fiil olarak kullanıldığı bu cümleler İngilizler tarafından, have cümle başına alınarak soru, have'den sonra not getirilerek olumsuz hale sokulurlar. She has got blue eyes. Mavi gözleri var. Has she blue eyes? Mavi gözleri mi var? She hasn't blue eyes. Mavi gözleri yok. We have got two cars. İki arabamız var. Have we two cars? İki arabamız mı var? We haven't two cars. İki arabamız yok. They had got a big flat. Büyük bir daireleri vardı. Had they got a big flat? Büyük bir daireleri var mıydı? They hadn't got a big flat. Büyük bir daireleri yoktu. He had got eleven teeth. On bir dişi vardı. Had he got eleven teeth? On bir disi mi vardı? He hadn't got eleven teeth. On bir dişi yoktu. İngiltere'de yukarıda görüldüğü gibi soru ve olumsuzluk hali yapılmasına karşın Amerika ve ana dili İngilizce olan diğer ülkelerde bu durum do ile yapılır. You have a good teacher. İyi bir öğretmeniniz var. Do you have a good teacher? İyi bir öğr etmeniniz var mı? You don't have a good teacher. İyi bir öğretmeniniz yok. He has black glasses. Siyah gözlükleri var. Does he have black glasses? Siyah göziükleri mi var? He doesn't have black glasses. Siyah gözlükleri yok. They had five children. Beş çocukları vardı. Did they have five children? Beş çocukları mı vardı? They didn't have five children. Beş çocukları yoktu. She had long fingers. Uzun parmakları vardı. Did she have long fingers? Uzun parmakları mı vardı? She didn't have long fingers. Uzun parmakları yoktu. We have got many friends here. Burada birçok arkadaşlarımız var. Do we have many friends here? Burada birçok arkadaşlarımız var mı? We don't have many friends here. Burada birçok arkadaşlarımız yok. Soru ve olumsuzun do ile yapılması halinde cümlede got kullanılamaz. Son örnekte olumlu cümledeki got'un soru ve olumsuz halde kullanılmadığını görüyoruz. to have (a meal, a drink, a bath, a swim, a walk, a difficulty, a good time etc.) Have fiili "yemek, içmek, almak, yapmak, vermek, geçirmek, bir durumla karşılaşmak" gibi çeşitli anlamlar da verir. Bu durumda got kullanılamaz. Soru ve olumsuzluk halleri do ile yapılır. to have a meal (lunch, dinner) yemek yemek (öğle yemeği, akşam yemeği) We'll have lunch at one o'clock. Saat birde öğle yemeği yiyeceğiz. to have a drink içki almak, bir şeyler içmek Why don't you have a drink? Niye bir içki almıyorsun? to have a bath banyo yapmak Did you have a bath this Bu sabah banyo yaptın mı? morning? to have a swim yüzmek We don't have a swim when it Hava soğuk olduğu zaman is cold. yüzmeyiz. to have a walk yürüyüş yapmak Let's have a walk along the Sahil boyunca yürüyüş yapalım. shore. to have difficulty zorluk çekmek We had difficulty in finding Yolumuzu bulmakta güçlük our way. çektik. to have a good time iyi (hoş) vakit geçirmek They had a good time with their Arkadaşlarıyla iyi vakit geçirdiler. friends. She had a good time at the Piknikte iyi vakit geçirdi. picnic. Bu anlamda have fiili to be fiili ile birlikte ing'li şekilde de kullanılabilir. They are having a party in the Şimdi bahçede bir parti veri- garden now. yorlar. She is having a bath just now. Tam şimdi banyo yapıyor. We are having a lesson. Bir ders yapmaktayız. We are having difficulty in Onları anlamakta güçlük çekiyoruz. understanding them. Are they having a drink on the Balkonda içki mi içiyorlar? balcony? He isn't having a walk with Diğerleriyle yürüyüş yapmıyor. the others

Temel

TO DO To do yardımcı fiilinin 1. infinitive - mastar, 2. past tense – geçmiş zaman, 3. past participle - geçmiş zaman ortacı şekilleri şunlardır : 1 2 3 do did done Aşağıdaki tablolarda to do fiilinin şimdiki zaman ve geçmiş zaman halinde çekimlerini görüyoruz. şimdiki zaman olumlu olumlu şekil anlamı I do ben yaparım you do sen yaparsın he does o yapar she does o yapar it does o yapar we do biz yaparız you do siz yaparsınız they do onlar yaparlar soru soru şekli anlamı do I? yapar mıyım? do you? yapar mısın? does he? yapar mı? does she? yapar mı? does it? yapar mı? do we? yapar mıyız? do you? yapar mısınız? do they? yaparlar mı? olumsuz normal şekil kısaltılmış şekil anlamı I do not I don't yapmam you do not you don't yapmazsın he does not he doesn't yapmaz she does not she doesn't yapmaz it does not it doesn't yapmaz we do not we don't yapmayız you do not you don't yapmazsınız they do not they don't yapmazlar olumsuz soru normal şekil kısaltılmış şekil anlamı do I not? don't I? yapmam mı? do you not? don't you? yapmaz mısın? does he not? doesn't he? yapmaz mı? does she not? doesn't she? yapmaz mı? does it not? doesn't it? yapmaz mı? do we not? don't we? yapmaz mıyız? do you not? don't you? yapmaz mısınız? do they not? don't they? yapmazlar mı? geçmiş zaman olumlu olumlu şekil anlamı I did yaptım you did yaptın he did yaptı she did yaptı it did yaptı we did yaptık you did yaptınız they did yaptılar soru soru şekli anlamı did I? yaptım mı? did you? yaptın mı? did he? yaptı mı? did she? yaptı mı? did it? yaptı mı? did we? yaptık mı? did you? yaptınız mı? did they? yaptılar mı? olumsuz normal şekil kısaltılmış şekil anlamı I did not I didn't yapmadım you did not you didn't yapmadın he did not he didn't yapmadı she did not she didn't yapmadı it did not it didn't yapmadı we did not we didn't yapmadık you did not you didn't yapmadınız they did

not they didn't yapmadılar olumsuz soru normal şekil kısaltılmış şekil anlamı did I not? didn't I? yapmadım mı? did you not? didn't you? yapmadın mı? did he not? didn't he? yapmadı mı? did she not? didn't she? yapmadı mı? did it not? didn't it? yapmadı mı? did we not? didn't we? yapmadık mı? did you not? didn't you? yapmadınız mı? did they not? didn't they? yapmadılar mı? Tablolarda görüldüğü gibi to do fiilinin geçmiş hali olan did bütün şahıslarla aynı kalmaktadır. (to do) fiilinin yardımcı fiil olarak kullanılışı 1. to do fiili olağan fiillerle yapılmış geniş zaman ve geçmiş zaman cüm-lelerinin soru ve olumsuzlarının kuruluşunda kullanılır. Geniş zaman için do, geçmiş zaman için did şekli kullanılır. We go to school every day. Her gün okula gideriz. Do we go to school every day? Her gün okula gider miyiz? We don't go to school every day. Her gün okula gitmeyiz. We went to school yesterday. Dün okula gittik. Did we go to school yesterday? Dün okula gittik mi? We didn't go to school yesterday. Dün okula gitmedik. They work in the office. Büroda çalışırlar. Do they work in the office? Büroda mı çalışırlar? They don't work in the office. Büroda çalışmazlar. You opened all the windows. Bütün pencereleri açtınız. Did you open all the windows? Bütün pencereleri açtınız mı? You didn't open all the windows. Bütün pencereleri açmadınız. She writes a letter. Bir mektup yazar. Does she write a letter? Bir mektup mu yazar? She doesn't write a letter. Bir mektup yazmaz. He smokes cigarettes. Sigara içer. Does he smoke cigarettes? Sigara içer mi? He doesn't smoke cigarettes. Sigara içmez. Geçmiş zaman halindeki bir cümleyi soru veya olumsuz yapmak için did kullanıldığında cümlede geçmiş zaman halinde bulunan fiil mastar haline döner. He went to the cinema. Sinemaya gitti. Did he go to the cinema? Sinemaya mı gitti? He didn't go to the cinema. Sinemaya gitmedi. We helped the poor people. Yoksul halka yardım ettik. Did we help the poor people? Yoksul halka yardım ettik mi? We didn't help the poor people. Yoksul halka yardım etmedik. They understood the questions. Soruları anladılar. Did they understand the Soruları anladılar mı? questions? They didn't understand the Soruları anlamadılar. questions. 2. Üzerinde vurgu yapılmak istenen fiillerin mastar halleri önünde do kullanılır. Verilmek istenen anlam aşağıdaki örneklerde parantez içinde açıklanmaktadır. I did like your flowers. Çiçeklerinizi sevdim. (Çiçeklerinizi sevdiğimden kuşkunuz olmasın.) They did succeed. Başarılı oldular. (Başarılı olduk- larından kuşkunuz olmasın.) 3. Rica veya davet kuvvetlendirmek için emir halindeki cümle başına getirilir. Do come in. Giriniz. (Rica ederim giriniz.) Do have some more tea. Biraz daha çay alınız. (Ne olur, biraz daha çay alın.) Do stop that nonsense. Bu saçmalığı bırak. 4. Bir soruya cevap verirken esas fiilin tekrarlanmaması için onun yerine do kullanılarak kısa bir cevap yapılır. Do you like bananas? Muz sever misiniz? Yes, I do. Evet, severim. No, I don't. Hayır, sevmem. Buradaki Yes, I do. kısa cevabı, Yes, I like bananas. cümlesinin yerini, No, I don't. kısa cevabı ise No, I don't like bananas. cümlesinin yerini tutar. Does he come early? Erken gelir mi? Yes, he does. Evet, gelir. No, he doesn't. Hayır, gelmez. Did they learn the words? Sözcükleri öğrendiler mi? Yes, they did. Evet, öğrendiler. No, they didn't. Hayır, öğrenmediler. Did the driver see the rabbit? Şoför tavşanı gördü mü? Yes, he did. Evet, gördü. No, he didn't. Hayır, görmedi. Sondaki soru ve cevaplarında görüldüğü gibi, sorudaki isim yerine cevapta şahıs zamiri kullanılmaktadır. (The driver yerine he.) Does your mother come with you? Anneniz sizinle gelir mi? Yes, she does. Evet, gelir. No, she doesn't. Hayır, gelmez. 5. Question tags - pekiştirme sorusu (değil mi?) yapımında. You like potatoes, don't you? Patates seversin, değil mi? They like potatoes, don't they? Patates severler, değil mi? He comes late, doesn't he? Geç gelir, değil mi? Tom comes late, doesn't he? Tom geç gelir, değil mi? She doesn't go to school, does Okula gitmez, değil mi? she? We don't make many mistakes, Çok hata yapmayız, değil mi? do we? They came yesterday, didn't Dün geldiler, değil mi? they? They didn't come yesterday, Dün gelmediler, değil mi? did they? "Değil mi?" pekiştirme sorusu şu kurallar uyarınca yapılır: a. Cümle geniş zaman halinde ve olumluysa to do fiilinin olumsuz şekli kullanılır, don't. (Özne tekilse doesn't.) Bu sözcükler pekiştirme sorusunda zamirin önüne gelirler. You drink milk, don't you? Süt içersin, değil mi? He drinks milk, doesn't he? Süt içer, değil mi? b. Cümle geniş zaman halinde ve olumsuzsa to do fiilinin olumlu şekli kullanılır, do. (Özne tekilse does.) Bunlar pekiştirme sorusunda öznenin önünde yer alırlar. You don't drink milk, do you? Süt içmezsin, değil mi? He doesn't drink milk, does he? Süt içmez, değil mi? c. Cümlenin öznesi bir isimse pekiştirme sorusunda bunun yerine bir zamir kullanılır. Aşağıdaki örneklerde the girl yerine she, my father yerine he, the children yerine they kullanılmaktadır. The girl looks at the birds, Kız kuşlara bakar, değil mi? doesn't she? My father doesn't smoke too Babam çok sigara içmez, değil mi? much, does he? The children play in our garden, Çocuklar bahçemizde oynarlar, don't they? değil mi? d. Cümle geçmiş zaman halindeyse "değil mi?" did ile yapılır. Olumlu cümle için didn't, olumsuz cümle için did özne önüne getirilir. He broke the vase, didn't he? Vazoyu kırdı, değil mi? Martin broke the vase, didn't Martin vazoyu kırdı, değil mi? he? They didn't bring the book, did Kitabı getirmediler, değil mi? they? The boys didn't clean their Çocuklar sıralarını temizlemediler, desks, did they? değil mi? 6. Söylenen bir sözü onaylama, veya kabul etmeme ya da ona bir ek yapma halleri aşağıdaki örneklerini gördüğümüz şekilde yapılır. He makes many mistakes. Çok hata

yapar. Yes, he does. Evet, öyle. (Evet, yapar.) They like our children. Çocuklarımızı severler. Yes, they do. Evet, öyle. (Evet, severler.) She drank all the wine. Bütün şarabı içti. Yes, she did. Evet, öyle. (Evet, içti.) She didn't call on us. Bizi ziyaret etmedi. No, she didn't. Evet, öyle. (Evet, etmedi.) Gordon didn't keep his promise. Gordon sözünü tutmadı. No, he didn't. Evet, öyle. (Evet, tutmadı.) They come late. Geç gelirler. No, they don't. Hayır, değil. (Hayır, gelmezler.) She knows a lot of stories. Çok öykü bilir. No, she doesn't. Hayır, değil. (Hayır, bilmez.) Your son drinks too much. Oğlun çok içer. No, he doesn't. Hayır, değil. (Hayır, içmez.) He went to the cinema. Sinemaya gitti. No, he didn't. Hayır, değil. (Hayır, gitmedi.) Mary washed the dishes. Mary bulaşıkları yıkadı. No, she didn't. Hayır, değil. (Hayır, yıkamadı.) Edward learns quickly. So does Edward çabuk öğrenir. Helen Helen. de öyle. She likes basketball. So do we. Basketbolu sever. Biz de öyle. They like fish. So do I. Balığı severler. Ben de öyle. He learnt English. So did they. O İngilizce öğrendi. Onlar da öyle. She lived in New York. So did he. New York'ta oturdu. O da öyle. She doesn't go to bed early. Erken yatmaz. Biz de öyle. Neither do we. They didn't write a letter. Bir mektup yazmadılar. O da öyle. Neither did she. He likes oranges. But I don't. O portakal sever. Ama ben sevmem. They drink beer. But we don't. Onlar bira içerler. Ama biz içmeyiz. They came late, but we didn't. Onlar geç geldiler, ama biz (geç) gelmedik. The girl wanted to go to the Kız sinemaya gitmek istedi, ama o cinema, but he didn't. istemedi. The boys went to the seaside, Çocuklar deniz kenarına gittiler, but I didn't. ama ben gitmedim. (to do) fiilinin olağan fiil olarak kullanılışı To do fiili olağan bir fiil olarak "yapmak" anlamında kullanılır. Bu durumda geniş zaman ve geçmiş zaman halinde soru ve olumsuzluğu yine do (did) ile yapılır. I do. Yaparım. Do I do? Yapar mıyım? I don't do. Yapmam. Don't I do? Yapmam mı? You do. Yaparsın. Do you do? Yapar mısın? You don't do. Yapmazsın. Don't you do? Yapmaz mısın? She does. Yapar. Does she do? Yapar mı? She doesn't do. Yapmaz. Doesn't she do? Yapmaz mı? We did. Yaptık. Did we do? Yaptık mı? We didn't do. Yapmadık. Didn't we do? Yapmadık mı? He did. Yaptı. Did he do? Yaptı mı? He didn't do. Yapmadı. Didn't he do? Yapmadı mı? Cümlelerdeki soru ve olumsuzlarda cümlede iki tane do olduğu görülüyor. Bunların biri cümleyi soru ve olumsuz hale sokmak için yardımcı bir fiil alarak kullanılmış "do", diğeri olağan fiil olarak "yapmak" anlamında kullanılmış "do" fiilidir. Do fiili olağan bir fiil olarak çeşitli cümle yapılarında kullanılabilir. Şimdiki zaman halinde sonuna ing alabilir. We do our shopping on Alışverişimizi cumartesi günleri Saturdays. yaparız. He does his homework Ev ödevini dikkatsiz bir şekilde carelessly. yapar. She is doing the exercises in Kitaptaki alıştırmaları yapıyor. the book. What are you doing? Ne yapıyorsunuz? What does he do in the evening? Akşamleyin ne yapar? Did they do any shopping? Hiç alışveriş yaptılar mı? What did you do? Ne yaptın? Don't do it. Onu yapma. What is she doing? O ne yapıyor? What does she do? O ne yapar? How did they do it? Onu nasıl yaptılar? They are doing something. Bir şey yapıyorlar. Can you do this? Bunu yapabilir misin? We are doing our own work. Kendi işimizi yapıyoruz. How do you do? Nasılsınız? (Yeni tanıştırılan kişilerin söylediği "Memnun oldum? anlamında)

Temel

MAY

Bir yardımcı fiil olan **may** fiillerin önüne gelerek şu anlamları belirtir:

1. izin
2. olasılık

May yardımcı fiili bütün şahıslar önünde aynı şeklini korur. Öznenin tekil veya çoğul olmasıyla bir değişikliğe uğramaz.

I may
you may
she may

they may

May yardımcı fiilinin geçmiş zaman şekli **might**'tır. Ancak bu sadece **indirect speech** - "nakledilen söz"de kullanılır. Yani içinde **may** olan bir söz nakledilen söz haline sokulunca **may** yerine, onun geçmiş şekli olan **might** kullanılır. Ayrıca bir cümlenin fiili geçmiş zaman halindeyse bu cümlede **might** kullanılır. Bunun dışında **might** genel olarak bir geçmiş zaman anlamı taşımaz. Küçük bir anlam farkıyla, **may** gibi şimdiki zaman cümlelerinde kullanılır. Ayrıca, yine **may** gibi, şart cümlelerinde yer alır.

Might da bütün şahıslarla aynı kalır.

I might
you might
she might
we might

Bütün yardımcı fiillerde olduğu gibi **may (might)** da cümle başına getirilirse cümle soru haline girer, yanına **not** konulursa olumsuz olur.

Not sözcüğü **may** ve **might**'la birleşerek kısalabilir. Bunlardan **mayn't** şekli pek kullanılmaz.

may yardımcı fiili

olumlu	**I (you, he, etc.) may**
olumsuz	**may not**
kısaltılmış olumsuz	**mayn't**
soru	**may I (you, he etc.)?**
olumsuz soru	**may I (you, he, etc.) not?**
kısaltılmış olumsuz soru	**mayn't I (you, he, etc.)?**

might

olumlu	**I (you, he, etc.) might**
olumsuz	**might not**
kısaltılmış olumsuz	**mightn't**
soru	**might I (you, he, etc.)?**
olumsuz soru	**might I (you, he, etc.) not?**
kısaltılmış olumsuz soru	**mightn't I (you, he, etc.)?**

(may) ile izin belirtme

May yardımcı fiili kök halinde (yani önünde to olmayan) fiil ile kullanılarak o fiilin yapılmasına izin verilme durumunu açıklar.

Bir fiili yapma iznine sahip oluş anlamı sadece **I** ve **we** zamirleri ile kullanıldığında vardır.

I may change the dress.	Elbiseyi değiştirebilirim.
We may smoke in the library.	Kütüphanede sigara içebiliriz.

Bu cümlelerde (Elbiseyi değiştirmeme izin var. Kütüphanede sigara içmeye iznimiz var.) anlamı vardır.

Cümlenin öznesi **I** ve **we** dışında olduğu zaman **may** ile kullanılan fiilin yapılmasına sözü söyleyen kişinin müsaade ettiği anlamı çıkar.

You may drink the milk.	Sütü içebilirsiniz.
She may use the computer.	Bilgisayarı kullanabilir.
They may put their books on my table.	Kitaplarını masamın üstüne koyabilirler.
You may bring your child.	Çocuğunuzu getirebilirsiniz.

Bu cümlelerde (Sütü içmene izin veriyorum. Bilgisayarı kullanmasına izin veriyorum. Kitaplarını masama koymalarına izin veriyorum. Çocuğunu getirmene izin veriyorum.) anlamı vardır. Yani cümleyi söyleyen kişi kendi fikri olarak böyle bir izni verdiğini belirtmektedir. Resmi yasakları belirtmek için **may not** ile yapılan olumsuz cümlelere sıkça rastlanır.

The visitors may not touch the statues.	Ziyaretçiler heykellere dokunamaz-lar.
The students may not smoke in the school garden.	Öğrenciler okul bahçesinde sigara içemezler.
They may not bring their wives to the meeting.	Eşlerini toplantıya getiremezler.
People may not walk on the grass.	İnsanlar çimen üzerinde yürüyemezler.

Bu cümlelerin hepsinde bir yasaklama anlamı bulunmaktadır.

Soru halindeki **may** cümleleri hemen hemen daima **I** zamiri ile yapılmış soru cümleleri olarak görülür. İngilizcede çok kullanılan kibar bir soru şeklidir. Bir hareketin yapılmasına karşıdaki kişinin izin verip vermediğini sormak için kullanılır.

May I use your pen?	Kalemini kullanabilir miyim?
May I open the window?	Pencereyi açabilir miyim?
May I come with you?	Sizinle gelebilir miyim?
May I see the painting?	Tabloyu görebilir miyim?

Might izin belirtme konusunda, biraz önce söylendiği gibi, **may** ile yapılmış bir cümlenin nakledilen söz haline sokulmasında **may'**in geçmiş hali olarak onun yerini alır.

You may take the chair.	Sandalyeyi alabilirsiniz.
He said we might take the chair.	Sandalyeyi alabileceğimizi söyledi.
You may go.	Gidebilirsiniz.
He said I might go.	Gidebileceğimi söyledi.

Might ile yapılan soru cümlelerinde bir şeye izin verilip verilmeyeceği daha kuşkulu ve çekingen bir

ifade ile sorulmuş olur. Bu durumda **might** geçmiş zaman anlamı taşımaz. Esasen, daha önce de değindiğimiz gibi, might yukarıda nakledilen söz ve fiili geçmiş halde bulunan bazı cümleler dışında geçmiş zaman anlamında kullanılmaz. Hep şimdiki zaman anlamı verir.

May I use the kitchen?	Mutfağı kullanabilir miyim?
Might I use the kitchen?	Mutfağı kullanabilir miyim?

İkinci cümle daha çekinilerek sorulan ve "Bilmem acaba mutfağı kullanmama izin verir misiniz?" gibi kuşku ve tereddüt anlamı taşıyan bir soru cümlesidir.

Might we go through your garden?	Bahçenizden geçebilir miyiz?
Might I make a suggestion?	Bir öneride bulunabilir miyim?

Bu cümleler de "Bilmem bahçenizden geçmemize izin verir misiniz?"

"Bir öneride bulunmama acaba izin verir misiniz?" gibi çekingen ve mütereddit olunduğunu gösteren bir anlam taşırlar.

May I ......?" yapısında kibar ve resmi bir izin isteme şekli olarak çok kullanılan **may**'in diğer kullanılışları ile yine izin anlamında might İngilizcede fazla kullanılmazlar.

İzin anlamında **may** yerine **can** daha fazla kullanılır. Bunu can konusunda görmekteyiz. **May** özellikle izin isteme sorularında daha kibar bir şekil olmasına karşın **can** daha çok kullanılan ve anlamı daha kapsamlı olan bir yardımcı fiildir.

May çeşitli zamanları meydana getirmek için yeterli şekillere sahip olma- dığından geçmiş zaman anlamı vermek için **allow** fiili, **passive voice** - edilgen çatı halinde kullanılır.

She may come.	Gelebilir. (Gelmesine izin var.)
She was allowed to come.	Gelebilirdi. (Gelmesine izin vardı.)
I may take the car.	Otomobili alabilirim. (Almama izin var.)
I was allowed to take the car.	Otomobili alabilirdim. (Almama izin vardı.)
They may stay in this cottage.	Bu kulübede kalabilirler.
They were allowed to stay in this cottage.	Bu kulübede kalabilirlerdi. Kalmalarına izin vardı.)

(may - might) ile olasılık belirtme

May' in izin anlamını gördük. Şimdi de kök halindeki fiil önünde **may** veya **might** kullanılarak olasılık anlamının verilişini görelim.

He may come early.	Erken gelebilir. (Erken gelmesi ihtimali vardır.)
He might come early.	Erken gelebilir. (Erken gelmesi ihtimali vardır.)
Mary may change her mind.	Mary fikrini değiştirebilir. (Mary'nin fikrini değiştirmesi ihtimali vardır.)
Mary might change her mind.	Mary fikrini değiştirebilir. (Mary'nin fikrini değiştirmesi ihtimali vardır.)
We may not finish the work.	İşi bitirmeyebiliriz. (İşi bitirmeme ihtimalimiz vardır.)

We might not finish the work.	İşi bitirmeyebiliriz. (İşi bitirmeme ihtimalimiz vardır.)
I may call you again.	Sana tekrar telefon edebiliri. (Sana tekrar telefon etmem ihtimali vardır.)
I might call you again.	Sana tekrar telefon edebilirim. (Sana tekrar telefon etmem ihtimali vardır.)
She may be sleeping in her room.	Odasında uyuyor olabilir. (Odasında uyuyor olması ihtimali vardır.)
She might be sleeping in her room.	Odasında uyuyor olabilir. (Odasında uyuyor olması ihtimali vardır.)
Dick may be repairing the bicycle.	Dick bisikleti tamir ediyor olabilir. (Dick'in bisikleti tamir ediyor olması ihtimali vardır.)
Dick might be repairing the bicycle.	Dick bisikleti tamir ediyor olabilir. (Dick'in bisikleti tamir ediyor olması ihtimali vardır.)

May ile ifade edilen olasılık **might** ile yapılana nazaran daha kuvvetlidir. Ancak, söylenirken **may** üzerinde vurgu yapılırsa bu olasılığın zayıfladığı gösterilmiş olur.

He may keep his word.	Sözünü tutabilir. (Sözünü tutması muhtemeldir.)

cümlesinde **may** vurgulu olarak söylenirse "Sözünü tutması ihtimali pek kuvvetli değildir." anlamı çıkmış olur.

May ile **might** arasında küçük bir fark vardır. **Might** ile belirtilen olasılık **may** ile belirtilene nazaran biraz daha zayıftır.

She may buy a new dress.	Yeni bir elbise alabilir.
She might buy a new dress.	Yeni bir elbise alabilir.

cümlelerinin ikincisinde "yeni bir elbise alma" olasılığı birincisine göre daha zayıftır.

Might ile yapılan cümlede **might** sözcüğü vurgulu olarak söylenecek olursa vurgulu olarak söylenen **may** cümlesinden de daha zayıf bir olasılık, anlatılmış olur. Adeta bu olasılığın iyice ortadan kalktığı anlatılmış olur. Buna göre "yeni bir elbise alma" olasılığı yok gibidir.

Olasılık belirten olumlu ve olumsuz cümlelerde kullanıldığını gördüğümüz **may**, bu anlamda bir soru cümlesi meydana getirmek üzere cümlenin başına gelemez. Böyle bir soru cümlesi için **Do you think ... ? Is it likely ...?** gibi kalıplar içinde **think** ve **likely** sözcüklerinden yararlanılır.

Do you think it will be sunny?	Hava güneşli mi olacak sence?
Do you think the bus will come in time?	Sence otobüs vaktinde gelecek mi?
Is it likely to rain?	Yağmur yağması ihtimali var mı?

Have ile fiilin üçüncü şekli önünde kullanılan **may (might)** geçmişte olmuş şeylerin olasılık durumlarını anlatır.

Robert may have missed the bus because he didn't come to school.	Robert otobüsü kaçırmış olabilir, çünkü okula gelmedi. (Otobüsü kaçırmış olma olasılığı var.)

They might have left the house. We don't see any light.	Evi terk etmiş olabilirler. Hiç ışık görmüyoruz.

Have ile birlikte olan fiilin üçüncü şekli dışında cümlede geçmiş zaman halinde bir fiil varsa, örneğin cümle **"indirect speech** - nakledilen söz" halindeyse bu cümlede **may** değil **might** kullanılır.

He said that the students might have met the new teacher.	Öğrencilerin yeni öğretmenle tanış-mış olabileceklerini söyledi. (Öğren-cilerin yeni öğretmenle tanışmış olmaları olasılığı vardı.)

Sadece **might** ile yapılabilen bir olasılık anlamı da şudur: **Have** ve fiilin üçüncü şekli önünde kullanılan **might** gerçekleşmemiş, yani yapılmamış bir hareket olasılığını gösterir.

You might have killed the cat.	Kediyi öldürmüş olabilirdin. (Kediyi öldürmen olasılığı vardı, fakat öldürmedin.)

Aynı cümlede **might** yerine **may** kullanılsaydı,

You may have killed the cat.	Kediyi öldürmüş olabilirsin. (kediyi öldürmüş olman olasılığı var.)

Bu cümlede kedinin ölmüş olup olmadığı belli değildir. Ölmüş olma olasılığı vardır.

We might have chosen a better computer.	Daha iyi bir bilgisayar seçebilirdik. (Seçme olasılığı vardı, fakat seçme-dik)
They might have learnt English.	İngilizce öğrenebilirlerdi.

If ile yapılan şart cümlelerinde **will** kullanıldığında kesin bir durum anlatılır. **Will** yerine **may (might)** kullanılırsa olasılık anlatılmış olur.

If she comes early, she will talk to you.	Erken gelirse sizinle konuşacak.
If she comes early, she may talk to you.	Erken gelirse sizinle konuşabilir. (Konuşma olasılığı var)
If she came early, she might talk to you.	Erken gelmiş olsaydı sizinle konu-şabilirdi. (konuşma olasılığı vardı)

If John studies hard, he will succeed.	John çok çalışırsa başaracak.
If John studies hard, he may succeed.	John çok çalışırsa başarabilir.
If John studied hard, he might succeed.	John çok çalışsaydı başarabilirdi.

May ve **might** yardımcı fiilleri **as well** sözcükleri ile birlikte bir fiil önünde kullanılırlarsa o fiilin yapılmasının uygun bir seçenek olduğunu belirtirler.

I may as well go home.	Eve gideyim bari. (En iyisi eve git-mem.)
We might as well play cards.	En iyisi kâğıt oynayalım.

As well yerine **just as well, might** ile kullanılırsa cümledeki fiilin yapılmasının diğer seçenekler kadar uygun olduğu belirtilmiş olur.

You might just as well buy a car.	Bir otomobil de alabilirsin. (Bir otomobil alman da aynı derecede uygundur.)

Bu cümlede başka şeyler almak yerine bir otomobil almanın gayet uygun bir seçenek olduğu söylenmektedir.

He might just as well come with us.	Bizimle de gelebilir. (Bizimle gelmesi de gayet uygundur.)
They might just as well take a train.	Trenle de gidebilirler. (Trenle gitmeleri de gayet uygun olabilir.)

May inanç ve ümit hisleriyle söylenen iyi dilekleri belirten cümlelerin başında yer alır.

May God be with you!	Tanrı seninle olsun!
May you be happy!	Mutlu olasın! (Mutlu olmanı dilerim.)
May the New Year bring you happiness!	Yeni Yıl size mutluluk getirsin!
May your dreams come true!	Düşleriniz gerçekleşsin!

Might üzerinde ısrarla durulan bir isteği ve bunun yerine getirilmemesinden doğan kızgınlığı belirtir.

You might ask them for more money.	Onlardan daha fazla para istemelisin.

Bu cümlede isteme işinin yeterince yapılmamış olmasından bir şikâyet ve kızma anlamı vardır.

She might be helpful to her sister.	Kızkardeşine yardımcı olabilir. (Niçin yardımcı olmuyor?)
You might ask the headmaster before you leave the school.	Okuldan ayrılmadan önce müdüre sormalısın.
They might listen to their father.	Babalarını dinlemeliler.

Helen might study her lessons.	Helen derslerine çalışmalı.
He might bring some wood for the fire.	Ateş için bir miktar odun getirmeli.
She might have paid for the hat.	Şapkanın parasını ödemeliydi. (Ama ödemedi.)
We might have answered their letters.	Onların mektuplarına cevap vermeliydik.

Temel

CAN Türkçeye "... ebilmek" eki şeklinde çevrilen can bir yardımcı fiildir. Fiillerin önüne gelerek başlıca şu üç anlamı verir: 1. yetenek ve güç 2. izin 3. olasılık Can her türlü özne ile aynı şeklini korur. Ek almaz. I can he can you can we can they can Can olumsuzluk halinde not ile birlikte olduğu zaman bitişik yazılırlar. Bu durum sadece can yardımcı fiiline özgüdür. cannot Fakat not ile birleşerek bir kısaltma yapılması halinde diğer yardımcı fiillerle aynı kurala uyar. can't Can'in geçmiş şekli could'dur. Could ayrıca şart cümlelerinde kullanılır. Could bir geçmiş zaman şekli olmasına karşın pek çok durumlarda şimdiki zaman ve hatta gelecek zaman cümlelerinde yer alır. can yardımcı fiili olumlu I (you, he, etc.) can olumsuz cannot kısaltılmış olumsuz can't soru can I (you, he, etc.)? olumsuz can I (you, he, etc.(not) ? soru kısaltılmış can't I (you, he, etc.)? olumsuz soru could (can'in geçmiş hali) olumlu I (you, he, etc.) could olumsuz could not kısaltılmış olumsuz couldn't soru could I (you, he, etc.)? olumsuz

soru could I (you, he, etc.) not? kısaltılmış olumsuz soru couldn't I (you, he, etc.)? Yetenek, olasılık ve izin belirten can yardımcı fiili kök halinde, yani önünde to olmayan fiille kullanılır. Bazı anlamları vermekte yetersiz kaldığında can (could) yerine, yetenek belirtirken be able, izin belirtirken allow, olasılık belirtirken be possible kullanılır. Bunları sırayla ve ilgili oldukları bölümlerde göreceğiz. yetenek ve güç belirtmede (can) Bir fiilin yapılabilmesi için gerekli yetenek ve gücün var olduğunu belirtmek için kullanılan can, kök halindeki fiilin önünde yer alır. I can carry this table. Bu masayı taşıyabilirim. She can learn Turkish. Türkçe öğrenebilir. cümlelerinde taşıma gücünde oluş ve öğrenme yeteneğine sahip olma belirtilmektedir. Bu anlamda kullanıldığında can sadece geniş zaman cümlelerinde yer alabilir. Diğer zamanlardaki cümlelerde aynı anlamı vermek için can yerine be able kullanılır. Be able her fiil zamanı için kullanılabilecek şekle sahiptir. geniş zaman can ve be able Yetenek ve güç bildirme anlamında can sadece geniş zamanda kullanılır. Bu durumda kök halinde fiilin önünde yer alır. We can walk there. Oraya yürüyebiliriz. I can cook the meat. Eti pişirebilirim. She can clean the windows. Pencereleri temizleyebilir. Hilda can speak French. Hilda Fransızca konuşabilir. The soldiers can run to the hill. Askerler tepeye koşabilirler. You can catch the cat. Kediyi yakalayabilirsin. Can he open the door? Kapıyı açabilir mi? Aynı anlamda be able yapısı da kullanılabilir. Fakat daha çok kullanılan şekil can ile yapılandır. He is able to reach the shelf. Rafa ulaşabilir. You are able to understand them. Onları anlayabilirsiniz. I am able to carry the box. Kutuyu taşıyabilirim. Is he able to use the machine? Makineyi kullanabilir mi? Görüldüğü gibi be able'dan sonra fiil, önünde to olan mastar halinde kullanılmaktadır. Can ile yapılan cümlelerde ise fiilin önünde to yoktur. Gerald can repair the car. Gerald arabayı tamir edebilir. Gerald is able to repair the car. Gerald arabayı tamir edebilir. gelecek zaman will be able Gelecek zaman halinde yetenek ve güç bildirmek için will be able kullanılır. She will be able to understand Bu kitapları anlayabilecek. these books. We'll be able to buy a new flat. Yeni bir daire alabileceğiz. They'll be able to finish the İşi iki saatte bitirebilecekler. work in two hours. I'll be able to read these books. Bu kitapları okuyabileceğim. The sick man will be able to Hasta adam iki hafta içinde yürüye- walk within two weeks. bilecek. Arthur will be able to grow Arthur bahçesinde limon ağaçları lemon trees in his garden. yetiştirebilecek. Can gelecek zaman cümlesinde kullanılamamasına karşın, gelecekte yapılabilecek bir şey için şimdi karar verilmesi halinde gelecek zaman anla-mında kullanılabilir. We can finish it tomorrow. Onu yarın bitirebiliriz. Can you decide about it later? O hususta daha sonra karar verebilir misin? They can paint the walls on Duvarları pazar günü boyayabilirler. Sunday. geçmiş zamancould, was (were) able Geçmişte herhangi bir hareketin yapılması için gerekli yetenek ve güce sahip oluş genel olarak bildiriliyorsa bu could ile (bazan de was (were) able ile) anlatılır. Fakat bu yetenek ve gücün sadace bir defalık ve bir olay için meydana çıktığı anlatılıyorsa bu durumda sadece was (were) able kullanılır. Betty could learn the words Betty sözcükleri çabuk öğrenebilirdi. quickly. Burada öğrenme yeteneğinin her zaman mevcut olduğu anlatılmaktadır. Betty was able to learn the Betty sözcükleri çabuk öğrenebildi. words quickly. İlk cümlede Betty'nin sözcükleri çabuk öğrenme yeteneğine hep sahip olduğu anlatılmaktadır. "öğrenebilirdi" şeklinde ifade edilen karşılığından da öğrenme yeteneğinin devamlı olarak var olduğu anlaşılmaktadır. İkinci cümlede ise bu yeteneğin bir defalık, sadece bir olay için söylendiği görülmektedir. "öğrenebildi" sözü de bunun her zaman için olagelen bir durum değil sadece bir olayı açıkladığını göstermektedir. We could swim ten kilometres. On kilometre yüzebilirdik. (Eskiden on kilometre yüzebilecek güçteydik hep.) We were able to swim ten kilo- On kilometre yüzebildik. (Bir defasın- metres. da on kilometre yüzebildik.) He could answer all the Bütün sorulara cevap verebilirdi. (Her questions. zaman için böyle bir yeteneği vardı.) He was able to answer all Bütün sorulara cevap verebildi. (O the questions. sefer.) I could repair the car. Otomobili tamir edebilirdim. (Her za- man için bunu yapabilirdim.) I was able to repair the car. Otomobili tamir edebildim. (O gün bunu yapabildim.) Could Dora make a dress for Dora kendine elbise yapabilir miydi? herself? (Böyle bir yeteneği var mıydı?) Was Dora able to make a dress Dora kendine elbise yapabildi mi? for herself? (O sefer bunu başarabildi mi?) Could the children climb the big Çocuklar büyük ağaca tırmanabilir- tree? ler miydi? Were the children able to climb Çocuklar büyük ağaca tırmanabil- the big tree? diler mi? was (were) able - managed - succeeded Was (were) able yerine managed, succeeded (in) kullanılabilir. She was able to sell the old Eski mobilyayı satabildi. furniture. She managed to sell the old Eski mobilyayı satabildi. (satmayı furniture. becerdi) She succeeded in selling the Eski mobilyayı satabildi. (satmayı old furniture. başardı) Son örnekte succeed fiilinin in edatı ile kullanıldığına ve fiilin ing eki aldığına dikkat ediniz. We were able to build a new Yeni bir köprü kurabildik. bridge. We managed to build a new Yeni bir köprü kurabildik. bridge. We succeeded in building a new Yeni bir köprü kurabildik. bridge. olumsuz cümlede could Could ile yapılan olumlu ve soru halindeki cümlelerde yetenek ve gücün genel olarak ve hep mevcut oluşu anlatıldığı halde olumsuz cümlede durum değişir. Olumsuz bir cümlede could devamlı bir yeteneği belirtebileceği gibi bir kerelik, yani bir olay için de belirtebilir. I could swim to the boat. Kayığa yüzebilirdim. Could I swim to the boat? Kayığa yüzebilir miydim? I couldn't swim to the boat. Kayığa yüzemedim. Son cümlenin "yüzemezdim" değil "yüzemedim" şeklinde çevrildiğini görüyoruz. Yani buradaki yüzme yeteneğinin olmayışı her zaman için olan bir durum değil, o sefer için böyle bir yetenek ve güç yokluğu nedeniyle yüzmenin yapılamadığını belirtmektedir. She wasn't able to understand Beni anlayamadı. me. She couldn't understand me. Beni anlayamadı. We couldn't open the door. Kapıyı açamadık. They couldn't catch the bus. Otobüse yetişemediler. The children couldn't finish Çocuklar ev ödevlerini bitiremediler. their homework. He was so ill that he couldn't O kadar hastaydı ki okula gidemedi. go to school. Ancak, cümlenin yapısında yeteneğin devamlılığını belirtecek bir ifade varsa couldn't ile devamlılık da anlatılabilir. When I was a young girl Ben genç kızken sinemaya yalnız couldn't go to the cinema alone. gidemezdim. If the teacher didn't repeat Öğretmen her bir cümleyi tekrarla- each sentence, the students masa öğrenciler onu anlayamaz- couldn't understand her. lardı. yetenek ve güç belirten can, be able to ve could olumlu cümle I can read. Okuyabilirim. geniş I am able to read. Okuyabilirim. zaman She can run. Koşabilir. She is able to run. Koşabilir. I could read. Okuyabilirdim. geçmiş I was able to read. Okuyabildim. zaman She could run. Koşabilirdi. She was able to run. Koşabildi. gelecek I will be able to read.

Okuyabileceğim. zaman She will be able to run. Koşabilecek. olumsuz cümle I cannot read. Okuyamam. geniş I am not able to read. Okuyamam. zaman She cannot run. Koşamaz. She is not able to run. Koşamaz. I could not read. Okuyamadım. (Okuyamazdım.) geçmiş I was not able to read. Okuyamadım. zaman She could not run. Koşamadı. (Koşamazdı.) She was not able to run. Koşamadı. gelecek I will not be able to read. Okuyamayacağım. zaman She will not be able to run. Koşamayacak. soru cümlesi Can I read? Okuyabilir miyim? geniş Am I able to read? Okuyabilir miyim? zaman Can she run? Koşabilir mi? Is she able to run? Koşabilir mi? Could I read? Okuyabilir miydim? geçmiş Was I able to read? Okuyabildim mi? zaman Could she run? Koşabilir miydi? Was she able to run? Koşabildi mi? gelecek Will I be able to read? Okuyabilecek miyim? zaman Will she be able to run? Koşabilecek mi? (could)'un çeşitli kullanılış yerleri Bir şart cümlesinde could şimdiki zaman anlamında kullanılabilir. We could give them a new bag İsterlerse onlara yeni bir çanta if they want. verebiliriz. Could she come earlier if we İstersek daha erken gelebilir mi? asked? Could you? şeklinde başlatılan bir cümle ile kibar bir istek cümlesi oluşturulur. Bu şekil İngilizcede çok kullanılır. Could you give me a pencil? Bana bir kalem verebilir misiniz? (Acaba bana bir kalem vermeniz mümkün mü?) Bu tip istek cümlesinde could yerine would kullanmak mümkündür. Fakat could ile yapılan daha nazik bir istek şeklidir. Could you shut the window? Acaba pencereyi kapamanız mümkün mü? (Lütfen pencereyi kapar mısınız?) Could you change this shirt? Acaba bu gömleği değiştirmeniz mümkün mü? Couldn't you ile de aynı amlamda istek cümleleri yapılabilir. Couldn't you come later? Daha sonra gelemez misiniz? (Daha sonra gelmeniz mümkün değil mi? Lütfen daha sonra geliniz.) Couldn't you give me another Bana başka bir dergi veremez misi- magazine? niz? Lütfen veriniz.) Couldn't you bring the drinks İçkileri şimdi getiremez misiniz? now? (Lütfen getiriniz.) Could ile mişli mastar (have ve fiilin üçüncü şekli) kullanıldığında o fiilin gerçekleşmemiş olduğu anlamı verilebilir. He could have seen the accident, Kazayı görebilirdi. (Görmüş olabilir- but he came five minutes later. di.) Fakat beş dakika sonra geldi. Arthur could have bought the car. Arthur otomobili satın almış olabilir- di. We could have broken the watch. Saati kırmış olabilirdik. She could have given you some Sana biraz yiyecek verebilirdi. Niçin food. Why didn't you go to her? ona gitmedin? You could have gone to school. Okula gidebilirdin. Çok hasta de- You weren't very ill. ğildin. Bu cümlelerde görme, satın alma, kırma ve verme fiillerinin yapılması olasılığı belirmiş fakat gerçekleşmemiştir. Gerçekleşme durumunu belirtmek istersek could yerine was (were) able kullanılmalıdır. He could have visited her friends. Arkadaşlarını ziyaret edebilirdi. (Fakat etmedi.) He was able to visit his friends. Arkadaşlarını ziyaret edebildi. izin göstermede (can) Resmi bir izin ifadesi olan may yerine aynı anlamda can kullanmak mümkündür. Günlük İngilizcede may'den çok daha fazla kullanılan can hem izin istemek için yapılan soru cümlelerinde hem de izinli oluşu belirten cümlelerde kullanılır. May I use your knife? Sizin bıçağınızı kullanabilir miyim? (resmi ve kibar bir soru şekli) Can I use your knife? Sizin bıçağınızı kullanabilir miyim? (samimi ve çok kullanılan bir soru şekli) Can I ask you something? Sana bir şey sorabilir miyim? Can I go with them? Onlarla gidebilir miyim? Can she come with me? Benimle gelebilir mi? Can they start working at eight Çalışmaya saat sekizde başlayabi- o'clock? lirler mi? You can take all these books. Bütün bu kitapları alabilirsiniz. (İzin veriyorum) Emma can play my piano. Emma benim piyanomu çalabilir. (İzin veriyorum.) He can sit at our table. Masamıza oturabilir. (izin) You cannot leave the office Büroyu saat beşten önce terk before five o'clock. edemezsiniz. (izniniz yok) He cannot take my bag. Benim çantamı alamaz. (almasına izin yok) She cannot wait in front of Kapımın önünde bekleyemez. (izin my door. yok) izin göstermede (could) Bir şart cümlesi için can yerine could şimdiki zaman anlamında kullanılabilir. She can take the old clothes. Eski elbiseleri alabilir. (almasına izin var) She could take the old clothes İsterse eski elbiseleri alabilir. if she likes. We could play in their garden Tercih ederlerse onların bahçesinde if they prefer. oynayabiliriz. Geçmiş zaman anlamında izin belirtmek için, cümlenin fiili geçmiş zaman halindeyse, could kullanılır. They said we could walk through Onların tarlası içinden yürüyebile- their field. ceğimizi söylediler. (izin verdiler) Geçmişte genel olarak bir izinli oluş hali anlatılırken could kullanılır. We could sit under the trees Çok yorulduğumuz zaman ağaçların when we were very tired. altında oturabilirdik. The soldiers could take their Uzun yürüyüşlere gittikleri zaman food with them when they went askerler yiyeceklerini beraberlerin- for long walks. de alabilirlerdi. I could use my brother's clothes Kardeşimin elbiselerini kullanabilir- because he had kept them clean. dim çünkü onları temiz tutmuştu. İzinli oluş genel olarak değil de bir defalık ise bu durumda could yerine was (were) allowed kullanılır. She could visit the museum İstediği zaman müzeyi ziyaret ede- whenever she wanted. bilirdi. She was allowed to visit the Geçen hafta müzeyi ziyaret etmesi- museum last week. ne müsaade edildi. İzin istemek için can ile yapılan soru cümlelerinde can yerine could kullanılabilir. Anlamı aynıdır. Fakat could ile yapılanlar biraz daha resmi ve daha kibardır. Can I wait here? Burada bekleyebilir miyim? Could I wait here? Burada bekleyebilir miyim? Could I have a look at the ties? Kravatlara bir bakabilir miyim? Could we use your tools? Aletlerinizi kullanabilir miyiz? Bu sorular olumsuz soru şeklinde de yapılabilir. Can I open the window? Pencereyi açabilir miyim? Can't I open the window? Pencereyi açabilir miyim? Could I open the window? Pencereyi açabilir miyim? Couldn't I open the window? Pencereyi açabilir miyim? Bu tip soruların cevabında, soruda could da olsa, sadece can kullanılabilir. Can I eat these bananas? Şu muzları yiyebilir miyim? Yes, you can. Evet, yiyebilirsin. Could I wear my sun-glasses? Güneş gözlüklerimi takabilir miyim? Yes, you can. Evet, takabilirsin. Could they ask you any questions? Size sorular sorabilirler mi? Yes, they can. Evet, sorabilirler. olasılık göstermede (can) Bir hareket veya durumun olmasının ihtimal dahilinde bulunduğu can ile ifade edilir. A hardworking student can Çalışkan bir öğrenci sınavlarda ba- succeed in the examinations. şarılı olabilir. (başarılı olması muhtemeldir.) You can be a good doctor. İyi bir doktor olabilirsiniz. (olmanız muhtemeldir) Our town can be the center of Kasabamız turizm merkezi olabilir. tourism. Your team can win the cup. Takımınız kupayı kazanabilir. Can this story be true? Bu hikâye gerçek olabilir mi? It can't be six o'clock now. Saat şimdi altı olamaz. Anybody can understand this. Bunu herkes anlayabilir. Olasılığın geçmişte olduğu anlatılmak istenirse can yerine could kullanılır. Mr Green could be unbearable Mr Green hasta olduğu zaman ta- when he was ill. hammül edilmez olabilirdi. (taham- mül edilmez olması muhtemeldi) Could olasılık bildirmede

could be şeklinde may (might) be ile aynı anlam- da kullanılabilir. He may be in the garden. Bahçede olabilir. (belki oradadır) He might be in the garden. Bahçede olabilir. (belki oradadır) He could be in the garden. Bahçede olabilir. (belki oradadır) She may be sleeping in her bed. Yatağında uyuyor olabilir. She might be sleeping in her bed. Yatağında uyuyor olabilir. She could be sleeping in her bed. Yatağında uyuyor olabilir. The radio may be repaired soon. Radyo belki çabuk tamir edilebilir. The radio might be repaired soon. Radyo belki çabuk tamir edilebilir. The radio could be repaired soon. Radyo belki çabuk tamir edilebilir. Soru cümlelerinde might ve could aynı anlamda kullanılabilir. Might she be sleeping now? Şimdi uyuyor olabilir mi? (uyuyor olması ihtimali var mı?) Could she be sleeping now? Şimdi uyuyor olabilir mi? Might the teacher be in the Öğretmen sınıfta olabilir mi? (sınıfta classroom? olması ihtimali var mı?) Could the teacher be in the Öğretmen sınıfta olabilir mi? classroom? Olumsuz cümlede durum değişiktir. Could ile may (might) cümlelerinin anlamı farklıdır. She may not be at school. Okulda olmayabilir. (okulda olmaması muhtemeldir) She might not be at school. Okulda olmayabilir. She could not be at school. Okulda olamaz. (okulda olması ihti- mali yoktur, mümkün değil) They may not be working now. Şimdi çalışıyor olmayabilirler. (çalışıyor olmamaları muhtemeldir) They might not be working now. Şimdi çalışıyor olmayabilirler. They could not be working now. Şimdi çalışıyor olamazlar. (çalışıyor olmaları ihtimali yoktur,mümkün değil) Could yardımcı fiilinin yetenek belirtme anlamında have ve fiilin üçüncü şekliyle kullanıldığını görmüştük. Olasılık belirtmede de could, may (might) ile aynı anlamda kullanılabilir. He may have learnt it in England. Onu İngiltere'de öğrenmiş olabilir. He might have learnt it in Onu İngiltere'de öğrenmiş olabilir. England. He could have learnt it in Onu İngiltere'de öğrenmiş olabilir. England. Gloria may have seen the man. Gloria adamı görmüş olabilir. Gloria might have seen the man. Gloria adamı görmüş olabilir. Gloria could have seen the man. Gloria adamı görmüş olabilir. Sorular might ve could ile yapılır. May kullanılamaz. Might she have broken the vase? Vazoyu kırmış olabilir mi? Could she have broken the vase? Vazoyu kırmış olabilir mi? Might she have finished her Ev ödevini bitirmiş olabilir mi? homework? Could she have finished her Ev ödevini bitirmiş olabilir mi? homework? Ancak olumsuz cümlede could ile might değişik anlam verirler. He might not have made a Bir hata yapmamış olabilir. (belki mistake. yapmamıştır) He could not have made a mis- Bir hata yapmış olamaz. (yapmış ol- take. ması ihtimali yok, mümkün değil) Olumsuz bir sonuç belirtmek için can't ve couldn't ile be kullanılır. Bu şimdiki zamanda olan bir durum içindir. You can't be tired. Yorgun olamazsın. (yorgun olman ihtimal dışı) You couldn't be tired. Yorgun olamazsın. (ihtimali yok) She can't be washing up the Bulaşıkları yıkıyor olamaz. (yıkıyor dishes. olması ihtimali yok) She couldn't be washing the Bulaşıkları yıkıyor olamaz. (ihtimali dishes. yok) Geçmişteki bir hareketin ihtimal dışı olduğunu belirtmek için can't ve couldn't ile have ve fiilin üçüncü şekli kullanılır. He can't have bought it cheaply. Onu ucuza satın almış olamaz. (ucuza almış olması ihtimali yok) He couldn't have bought it Onu ucuza satın almış olamaz. (ihti- cheaply. mali yok) You can't have heard it from Onu Anita'dan duymuş olamazsın. Anita. (duymuş olman ihtimali yok) You couldn't have heard it Onu Anita'dan duymuş olamazsın. from Anita. (ihtimali yok.)

Temel

MUST

Must fiiilerin önüne gelerek o fiilin yapılmasının gerekli ve zorunlu olduğunu ifade eden bir yardımcı fiildir. Sadece tek şekli vardır. Bu şekli geniş zaman ve gelecek zaman anlamı verir.

Must yardımcı fiilinin anlamına yakın bir anlamı olan **have to** da aynı şekilde kullanılır. **Have to** yardımcı fiilinin geniş zaman **(have to)**, gelecek zaman **(will have to)** ve geçmiş zaman **(had to)** şekilleri vardır.

Must yardımcı fiili Türkçeye "-meli, -malı" ekiyle çevrilebilir. Verdiği anlam, önünde bulunduğu fiilin yapılmasının zorunlu olduğudur. Kök halindeki fiilin önünde yer alır.

She must clean her table.	Masasını temizlemeli.
Andrew must finish his work.	Andrew işini bitirmeli.

The girls must wait in the garden. Kızlar bahçede beklemeli.
His brother must take the plates to the kitchen. Erkek kardeşi tabakları mutfağa götürmeli.
We must change our clothes. Elbiselerimizi değiştirmeliyiz.
I must give you a clean towel. Sana temiz bir havlu vermeliyim.
They must keep their room clean and tidy. Odalarını temiz ve tertipli tutmalılar.
He must get up at seven o'clock. Saat yedide kalkmalı.
Must ile ifade edilen zorunluluk sözü söyleyen tarafından ortaya konulan bir zorunluluk, kuvvetli bir istek veya öneridir.

You must bring the books. Kitapları getirmelisin.

cümlesi "Kitapları getirmeni mutlaka istiyorum. Kitapları getirmeni emre-diyorum." gibi bir anlam taşımaktadır.

She must help her mother. Annesine yardım etmeli.

cümlesi de yine sözü söyleyenin "mutlaka yardım edilmesi" isteğini belirt-mektedir.

Sözü söyleyen bu zorunluluğu kendisi için de ifade edebilir.

I must learn English. İngilizce öğrenmeliyim.

cümlesinde sözü söyleyen İngilizce öğrenmesinin zorunlu olduğunu düşün-düğünü belirtmektedir. Bu cümlede "Bence İngilizce öğrenmem şart." anlamı vardır.

(must) ile soru cümleleri

Must cümle başına alınarak yapılan sorularda kendisine soru sorulan kişinin böyle bir zorunluluk görüp görmediği sorulmuş olur.

Must Dora go to the party? Dora ziyafete gitmeli mi? (Gitmesini şart görüyor musunuz? Gitmek zorunda mı?)

Bu cümlede sorunun yöneltildiği kimsenin **Dora**'nın ziyafete gelmesini mutlaka isteyip istemediği veya zorunlu görüp görmediği sorulmaktadır.

Must they change the sheets? Çarşafları değiştirmeliler mi? (Mutlaka değiştirmelerini istiyor musunuz?)
Must I answer all the questions? Bütün sorulara cevap vermeli miyim? (Cevap vermek zorunda mıyım?)
Must we wait outside? Dışarıda mı beklemeliyiz? (Dışarıda beklememiz zorunlu mu?)
Must the visitors leave their cameras at the entrance of the museum? Ziyaretçiler fotoğraf makinelerini müzenin girişinde bırakmalılar mı? (Bırakmaları zorunlu görülüyor mu?)

(must) ile olumsuz cümle (olumsuz zorunluluk-yasak)

Must yardımcı fiilinin **not** ile meydana getirdiği olumsuzluk, olumsuz bir zorunluluk, sözü söyleyenin kuvvetli bir önerisi veya ortaya konulan bir yasağı ifade eder. **Must not** sözcükleri birleşerek kısaltma yapılabilir: **mustn't. Must not** geniş zaman ve gelecek zaman anlamında kullanılır.

You must not (mustn't) touch the flowers.	Çiçeklere dokunmamalısın.

Bu cümlede "Çiçeklere dokunmanı yasaklıyorum. Çiçeklere dokunmamanı önemle belirtirim." anlamında bir yasak veya kuvvetli bir öneri anlamı vardır.

He must not lie to his father.	Babasına yalan söylememeli.
He must not use their tools.	Onların aletlerini kullanmamalı.
She must not make a noise in the classroom.	Sınıfta gürültü yapmamalı.
People must not cross the street when the red light is on.	Kırmızı ışık yanıyorken insanlar sokağın bir tarafından diğer tarafına geçmemeli.
Allan must not drink too much.	Allan çok fazla içmemeli.
I must not keep you. You may miss the bus.	Sizi tutmamalıyım. Otobüsü kaçırabilirsiniz.
She must not bring her children here.	Çocuklarını buraya getirmemeli.
We must not smoke in the bedroom.	Yatak odasında sigara içmemeliyiz.

tahmin göstermede (must)

Bir konuda verilen bilgilere göre tahmin yürütmek veya sonuç çıkarmak için **must** kullanılır. Bu durumda çoğunlukla **must** yanında **be** bulunur. Aynı durum Türkçede de vardır. **Must**'ın karşılığı olan "-meli, -malı" eki bu amaçla kullanılır.

They worked for ten hours. They must be tired.	On saat çalıştılar. Yorgun olmalılar. (yorgun olduklarını tahmin ederiz.)
She was looking for you. She must be in your office now.	Seni arıyordu. Şimdi senin büronda olmalı. (Herhalde bürondadır.)
The village is ten kilometres from here. It must take two hours.	Köy buradan on kilometre. İki saat sürmeli. (Herhalde iki saat sürer.)
Tom wants an aspirine. He must have a headache.	Tom bir asprin istiyor. Başı ağrıyor olmalı.
Did you hear the doorbell? It must be Audrey.	Kapı zilini duydun mu? Audrey olmalı.

Geçmişteki bir olay için sonuç çıkarma **must**'tan sonra **have** ve fiilin üçüncü şeklini kullanmak suretiyle olur.

She has a diamond ring. She must have stolen it.	Bir pırlanta yüzüğü var. Onu çalmış olmalı.
Şerif's toy was in the dustbin. He must have broken it.	Şerif'in oyuncağı çöp kutusundaydı. Onu kırmış olmalı.
Your daughter wasn't among the girls. She must have left the meeting early.	Sizin kızınız kızlar arasında değildi. Toplantıyı erken terk etmiş olmalı.
You are late again. You must have visited your friends at the pub.	Yine geç kaldın. Birahanedeki arkadaşlarını ziyaret etmiş olmalısın.

Temel

HAVE TO

Must ile bir zorunluluk, mecburiyet veya öneri ifade edildiği ve bunun sözü söyleyen kişinin isteği olduğunu gördük.

Bir şeyin yapılması gereğinin sözü söyleyen kişinin ortaya koyduğu bir zorunluluk değil, bunun dışında, örneğin kurallar, alışkanlıklar gibi faktörlerin meydana getirdiği zorunluluk olması halinde **must** yerine **have to** kullanılır. Bunu örnekler üzerinde açıklayalım:

She must wash the dishes.	Bulaşıkları yıkamalı.
She has to wash the dishes.	Bulaşıkları yıkamalı.

İlk cümlede, sözü söyleyen böyle bir mecburiyeti kendisinin ortaya koyduğunu söylemektedir. Bu cümlede "Bulaşıkları yıkamasını ben istiyorum." anlamı vardır. İkinci cümlede "Bulaşıkları yıkaması onun görevidir. Kural budur. Durum bunu gerektiriyor." anlamı vardır.

You must take these pills every morning.	Her sabah bu hapları almalısın. (Alманı ben istiyorum.)
You have to take these pills every morning.	Her sabah bu hapları almalısın. (ilacın böyle alınması tarif edilmiş.)
She must wait in the other room.	Diğer odada beklemeli. (Ben orada beklemesini istiyorum.)
She has to wait in the other room.	Diğer odada beklemeli. (Kurallara veya âdete göre diğer odada beklemesi gerekli.)
The students must study hard.	Öğrenciler çok çalışmalı. (Bence çok çalışmaları zorunlu.)
The students have to study hard.	Öğrenciler çok çalışmalı. (Çok çalışmaları bir kural ve gerek.)
They must be at their shop every day.	Her gün dükkânlarında olmalılar. (Olmalarını şart görüyorum.)
They have to be at their shop every day.	Her gün dükkânlarında olmalılar. (Olmaları kural ve alışkanlık gereği.)
You have to show your possport at the frontier.	Sınırda pasaportunu göstermek mecburiyetindesiniz. (Kural gereği zorunluluk)
He has to pay tax for these.	Bunlar için vergi ödemek zorundadır.
Eleanor has to look after her sister.	Eleanor kız kardeşine bakmak zorundadır.
We have to renew the subscription every year.	Aboneyi her yıl yenilemek zorundayız.

have got to

Have to yapısına çoğu zaman **got** sözcüğü eklenir. Bu durumda cümle her zaman için değil bir defalık bir zorunluluğu gösterir. **Got** kullanılmadan **have to** ile yapılan cümle ise hem her zaman için hem de bir defalık zorunluluğu ifade edebilir.

She has to clean the windows.	Pencereleri temizletmek mecburiyetindedir. (Her zaman veya o sefer için.)
She has got to clean the windows.	Pencereleri temizlemek mecburiyetindedir. (Bir sefere mahsus gereklilik.)
We have got to be there at seven o'clock.	Saat yedide orada olmalıyız. (Bir sefere özgü gereklilik.)
I have got to finish the work very quickly.	İşi çok çabuk bitirmeliyim. (Bu işe mahsus gereklilik.)
The man has got to carry the bags himself.	Adam çantaları kendisi taşımak zorundadır. (O sefere mahsus bir zorunluluk.)

Have to ile soru cümleleri

Bu cümleler yukarıda gördüğümüz cümleler gibi dış etkenler, kurallar, alışkanlıklar anlamında soru cümleleridir.

İki türlü meydana getirilebilirler: birincisi **have** cümle başına alınarak, ikincisi cümle başında **do** kullanılarak. Her ikisinin de anlamı aynıdır.

Have you to work for them?	Onlar için çalışmak zorunda mısın?
Do you have to work for them?	Onlar için çalışmak zorunda mısın?

Aynı anlamda olan bu iki şekilden ikincisi her zaman için tekrarlanan, yapılması âdet olan hareketler için kullanılır. İlk şekil bunun dışındaki durumlarda kullanılır. Bu şekle **got** sözcüğü de konulabilir. Olumluda gördüğümüz gibi **got** ile yapılan cümle bir defalık zorunluluğu gösterir.

Have they got to bring their driving licences?	Sürücü belgelerini getirmek zorundalar mı?
Do they have to shave every morning?	Her sabah tıraş olmak zorundalarlar mı?
Has she got to finish it quickly?	Onu çabuk bitirmek zorunda mı?
Does she have to teach two hours a day?	Günde iki saat ders vermek zorunda mı?

Bu örneklerden **do** başa getirilerek yapılmış sorularda tekrarlanma fikri mevcuttur.

Have I got to be present at the meeting?	Toplantıda hazır olmak zorunda mıyım?
Have you got to obey their orders?	Onların emirlerine itaat etmek zorunda mısın?
Has he got to sell his house at once?	Evini derhal satmak zorunda mı?
Do you have to sweep the floor often?	Yeri sık sık süpürmek zorunda mısın?
Does Betty have to take the ten thirty train?	Betty on otuz trenine binmek zorunda mı?
Do the children have to do homework every day?	Çocuklar her gün ev ödevi yapmak zorunda mı?

Must soru cümlesiyle **have (got) to** soru cümlesi arasındaki fark bu iki tipin olumlu cümlelerdeki anlam farkı gibidir. **Must** ile yapılan, sözü söyleyenin isteğini belirtmekte, **have to** ile yapılan, dış

koşulların ortaya çıkardığı gerekliliği anlatmaktadır.

Must she change the plate?	Tabağı değiştirmeli mi? (Öyle yapmasını istiyor musun?)
Has she got to change the plate?	Tabağı değiştirmeli mi? (Değiştirmek zorunda mı? Değiştirmesi kuralı var mı?)
Must we pay for the drink?	İçki için ödeme yapmalı mıyız? Bunu gerekli görüyor musunuz?)
Have we got to pay for the drink?	İçki için ödeme yapmalı mıyız? (Kural veya usul ödememizi gerektiriyor mu?)

Gelecek zaman soruları **shall (will) have to** şeklinde yapılır.

Shall I have to read these books?	Bu kitapları okumak zorunda olacak mıyım?
Will shehave to feed the dogs?	Köpekleri beslemek zorunda olacak mıyım?
Will they have to carry their luggage themselves?	Bagajlarını kendileri taşımak zorunda kalacaklar mı?

Geçmiş zaman soruları yukarıda gördüğümüz iki tipte yapılır. Birincisi **have** yerine onun geçmiş şekli olan **had** sözcüğünü cümlenin başına getirmek suretiyle; ikincisi, **do** yerine onun geçmiş şekli olan **did**'i cümle başına getirmek suretiyle. İki şekil arasında anlam farkı yoktur.

Had you got to answer their questions?	Onların sorularına cevap vermek zorunda kaldın mı?
Did you have to answer their questions?	Onların sorularına cevap vermek zorunda kaldın mı?
Had she got to earn money for her children?	Çocukları için para kazanmak zorunda kaldı mı?
Did she have to earn money for her children?	Çocukları için para kazanmak zorunda kaldı mı?
Had they got to repair the tractor themselves?	Traktörü kendileri tamir etmek zorunda kaldılar mı?
Did they have to repair the tractor themselves?	Traktörü kendileri tamir etmek zorunda kaldılar mı?

(have to) ile olumsuzluk hali

İki şekilde yapılır: birincisi **haven't to** (veya **haven't got to)** şeklinde, ikincisi **don't have to** şeklinde.

Don't have to hem her zaman tekrarlanan hareketler, hem de bir defalık

hareketler için kullanılabilir. **Haven't (got)** to ise bir defalık hareketler için kullanılır.

You don't have to answer the letter.	Mektuba cevap vermek zorunda değilsin. (Zorunluluk olmayışı her

	zaman için geçerli.)
You haven't got to answer the letter.	Mektuba cevap vermek zorunda değilsin. (Şu anda böyle bir zorunluluk yok.)
She doesn't have to look after your children.	Sizin çocuklarınıza bakmak zorunda değil. (Her zaman için böyle bir zorunluluk yok.)
She hasn't got to look after your children.	Sizin çocuklarınıza bakmak zorunda değil. (Şu an için böyle bir zorunluluğu yok.)

Gelecek zaman **won't (shan't) have to** şeklinde yapılır.

He won't have to write the sentences again.	Cümleleri tekrar yazmak zorunda kalmayacak.
We shan't have to work on Saturdays.	Cumartesi günleri çalışmak zorunda kalmayacağız.
Bernard won't have to spend money.	Bernard para harcamak zorunda kalmayacak.

Geçmiş zaman **didn't have to** ve **hadn't got to** ile yapılır.

She didn't have to wear long skirts.	Uzun eteklikler giymek zorunda kalmadı.
We didn't have to carry the heavy suitcases.	Ağır bavulları taşımak zorunda kalmadık.
I hadn't got to accept their offer.	Onların teklifini kabul etmek zorunda kalmadım.
He hadn't got to repair the car himself.	Otomobili kendi tamir etmek zorunda kalmadı.

Must ve **have to**'nun geniş zaman, gelecek zaman ve geçmiş zaman halinde kullanılış şekillerini bir çizelge halinde görelim:

(must) ve **(have to)** kullanılışı

zaman	olumlu	olumsuz	soru
geniş zaman	**must** **have (got) to**	**mustn't** **haven't (got) to** **don't have to**	**must ..?** **have...got to?** **do...have to?**
gelecek zaman	**must** **will have to**	**mustn't** **won't have to**	**must ..?** **will...have to?**
geçmiş zaman	**had to**	**didn't have to** **hadn't (got) to**	**did ...have to?** **had...got to?**

NEED

Must, sözü söyleyen kişinin bir hareketin yapılmasını zorunlu gördüğünü, **have to**'nun yine bir hareketin yapılmasının zorunlu oluşunu belirttiğini, ancak bu zorunluluğun sözü söyleyenin isteği değil, durum, kural gibi dış etkenlerin meydana getirdiği bir zorunluluk olduğunu inceledikten sonra yardımcı fiillerle anlam yakınlığı olan **need** fiilini görelim:

Need fiili iki şekilde kullanılır. Birincisi normal bir fiil olarak, diğeri yardımcı fiil olarak.

Normal bir fiil olarak kullanıldığında bütün diğer fiillerin uyduğu kurallara göre kullanılır. Verdiği anlam "ihtiyacı olmak" tır.

I need your help.	Yardımına Ihtiyacım var.
He needs some hot water.	Biraz sıcak suya ihtiyacı var mı?
They need better equipment	Daha iyi malzemeye ihtiyaçları var.
Gloria needs new dresses.	Gloria'nın yeni elbiselere ihtiyacı var.
Do you need any money?	Hiç paraya ihtiyacın var mı?
We don't need your advice.	Öğüdünüze ihtiyacımız yok.
She didn't need the car then.	O zaman otomobile ihtiyacı yoktu.
Did he need' a typepwriter?	Daktiloya ihtiyacı var mıydı?
Will they need a map?	Bir haritaya ihtiyaçları olacak mı?
You will need a boat.	Bir kayığa ihtiyacınız olacak.
How many workors will you need?	Kaç işçiye ihtiyacınız olacak?
He needed a lot of milk for his children.	Çocukları için çok süte ihtiyacı vardı.

Need yardımcı fiil olarak kullanıldığında diğer yardımcı fiiller gibidir. Öznenin tekil olması halinde sonuna **s** almaz, geçmiş zaman şekli yoktur. Sadece geniş zaman ve gelecek zaman için kullanılır. Olumsuz şekli **need not**, kısaltılmışı **needn't** şeklindedir. Soru hali **need** özne önüne getirilerek yapılır.

Yardımcı fiil olarak kullanılan **need** fiilin kök hali, yani **to**'suz şekli ile bulunur.

Need bu anlamda olumlu cümlede kullanılmaz. Ancak olumsuz bir fiili takiben gelirse veya cümlede şüphe veya **never, hardly** gibi sözcükler nedeniyle olumsuz bir anlam varsa need olumlu halde kullanılabilir.

Do you think he need go with them?	Onlarla gitmesi gerekir mi dersiniz?
They want my help, but I don't think I need help them.	Yardımımı istiyorlar, fakat onlara yardım etmem gerektiğini zannet-miyorum.

need not

Need yardımcı fiili olumsuz olarak kullanıldığında mecburiyet olmayış anlamını verir. **Must not** ile sözü söyleyen tarafından bir şeyin yapılmaması istenmekte, yani bir yasak belirtilmektedir. **Need not** ile yine sözü söyleyenin bir kararı belirtilmektedir. Ancak, bu karar bir fiilin yapılmasının mecburi olmadığı şeklindedir.

You must not answer them.	Onlara cevap vermemelisin. (Onlara cevap vermen yasaktır.)
You need not answer them.	Onlara cevap vermek mecburiye-

	tinde değilsin. (Cevap vermeye mecbur tutmuyorum.)
You mustn't tell her.	Ona söylememelisin.
You needn't tell her.	Ona söylemek mecburiyetinde değilsin. (Gerek yok.)
She needn't get up so early.	Bu kadar erken kalkmasına gerek yok.
They needn't bring their food with them.	Yiyeceklerini beraberlerinde getirmelerine gerek yok.
Martin needn't take these pills.	Martin'in bu hapları almasına gerek yok.

(needn't) ve **(have)** ile fiilin 3. şeklinin kullanılması

Bu yapıda kullanılan bir fiilin gereksiz yere, boşuna yapıldığı anlatılmış olur.

She needn't have written the letters.	Mektupları yazmasına gerek yoktu. Boşuna yazdı.)
They needn't have waited for the teacher.	Öğretmeni beklemelerine gerek yoktu. (Boşuna beklediler.)
Hilda needn't have brought the book. We had it in our library.	Hilda'nın kitabı getirmesine gerek yoktu. O kitaplığımızda vardı. (Boşuna getirdi.)
We needn't have walked to the station. Mary could have taken us there in her car.	İstasyona yürümemize gerek yoktu. Mary bizi oraya arabasında götü-rebilirdi. (Boşuna yürüdük.)
You needn't have bought such an expensive toy.	Böyle pahalı bir oyuncağı almana gerek yoktu.

didn't need to

Yukarıda örneklerini gördüğümüz olumsuz cümleler gibi **didn't need to** ile de olumsuzluk hali yapılabilir. Burada **need** fiili yardımcı fiil değil olağan fiil durumundadır. Bu tip cümlelerin diğerinden farkı, söz konusu olan fiilin gerçekleşip gerçekleşmediğinin bilinmemesidir.

You needn't have cleaned the table.	Masayı temizlemene gerek yoktu. (Boşuna temizledin.)

anlamındadır. Bu cümle **didn't need to** ile yapılırsa,

You didn't need to clean the table.	Masayı temizlemene gerek yoktu.

anlamını verir. Burada temizlemenin yapılıp yapılmadığı belli değildir.

We needn't have gone to the police-station.	Karakola gitmemize gerek yoktu. (Boşuna gittik.)
We didn't need to go to the police-station.	Karakola gitmemize gerek yoktu. (Gidip gitmediğimiz belli değil.)

Görüldüğü gibi ilk şekilde **have** ile fiilin 3. şekli **(gone)** kullanılmış, ikincisinde **need**'ten sonra gelen fiil mastar halinde **(to go)** yer almıştır.

He needn't have quarrelled with his friends.	Arkadaşlarıyla kavga etmesine gerek yoktu. (Boşuna kavga etti.)
He didn't need to quarrel with	Arkadaşlarıyla kavga etmesine

his friends.	gerek yoktu. (Edip etmediği belli değil.)
Norman needn't have carried the suitcases.	Norman'ın bavulları taşımasına gerek yoktu. (Boşuna taşıdı.)
Norman didn't need to carry the suitcases.	Norman'ın bavulları taşımasına gerek yoktu.

(need) ile soru cümlesi

Must ile yapılan soruda olduğu gibi **need** ile soruda da kendisine soru yöneltilen kişinin şahsi fikri sorulmaktadır.

Must I give you my passport?	Size pasaportumu vermeli miyim? (Vermemi gerekli görüyor musunuz?
Need I give you my passport?	Size pasaportumu vermem gerekli mi? (Vermemi gerekli görüyor musunuz?)

Need ile yapılan soruda olumsuz bir cevap umulmaktadır. Örneğin yukarıdaki soruda (Pasaportumu vermemi gerekli görmüyorsunuz, değil mi?) gibi bir anlam vardır.

Must she type the letter again?	Mektubu tekrar daktilo etmeli mi?
Need she type the letter again?	Mektubu tekrar daktilo etmesine gerek var mı?
Need I get up early tomorrow?	Yarın erken kalkmama gerek var mı?
Need they shave every morning?	Her sabah tıraş olmalarına gerek var mı?
Need he wash his shoes? He is very tired.	Ayakkabılarını yıkamasına gerek var mı? Çok yorgun.

Temel

DARE Dare fiili olumlu olarak kullanıldığında olağan bir fiil gibi çekimlenir. Fakat soru ve olumsuz halde olunca hem olağan bir fiil gibi hem de bir yardımcı fiil gibi çekimlenebilir. Dare fiili "cesaret etmek, cüret etmek" anlamını verir. Dare olumlu cümlelerde pek kullanılmaz. Does she dare to shout at them? Onlara bağırmağa cesaret eder mi? Dare she shout at them? Onlara bağırmağa cesaret eder mi? Do you dare to go there alone? Oraya yalnız gitmeye cesaret eder misin? Dare you go there alone? Oraya yalnız gitmeye cesaret eder misin? They don't dare to swim to the Kayığa yüzmeye cesaret etmezler. boat. They dare not swim to the boat. Kayığa yüzmeye cesaret etmezler. She didn't dare to repair the Saati tamir etmeye cesaret etmedi. clock. She dared not repair the clock. Saati tamir etmeye cesaret etmedi. İlk cümlelerde kurala göre to olması gerektiği halde pratikte çoğunlukla bu atılır. daresay "Zannederim, belki" anlamında bir deyimdir. Sadece I zamiri ile kullanılır. I daresay he'll be late again. Galiba yine geç kalacak. I daresay he is right. Galiba o haklı. how dare How soru sözcüğü ile kullanıldığında "ne cüretle ...? ne cesaretle...?" anlamında bir öfke ifade eder. How dare you call me a liar? Ne cüretle bana yalancı diyorsun? Haw dared he touch my money? Ne cesaretle parama dokundu? How dare she say such things Ne cesaretle bizim hakkımızda about us? böyle şeyler söyler?

Temel

USED TO

Bir yardımcı fiildir. Sadece geçmiş şekli vardır. Her şahıs için kullanılan tek şekli **used**'tur. **Not** ile birleşerek kısalabilir: **used not (usedn't).**

Cümle başına gelerek soru olur.

Önüne geldiği fiilin eskiden tekrar tekrar yapıldığını gösterir.

I often used to go to the cinema. Sinemaya sık sık giderdim.
We used to drink apple juice. Elma suyu içerdik.
She used to smoke twenty cigarettes a day. Günde yirmi sigara içerdi.

He used to play tennis. Tenis oynardı.
He usedn't to play tennis. Tenis oynamazdı.
Used he to play tennis? Tenis oynar mıydı?

Used to yardımcı fiili **did** ile de soru ve olumsuz yapılabilir. Bu şekil konuşma dilinde oldukça yaygındır. **Did** kullanılınca **used** içindeki geçmiş zaman takısı **ed** kalkar, **use** olur.

I usedn't to go there. Oraya gitmezdim.
I didn't use to go there. Oraya gitmezdim.
She usedn't to wait for us. Bizi beklemezdi.
She didn't use to wait for us. Bizi beklemezdi.

Used he to help you? Size yardım eder miydi?
Did he use to help you? Size yardım eder miydi?

Used they to walk to the park? Parka yürürler miydi?
Did they use to walk to the park? Parka yürürler miydi?

be used to

Bu yapıda kullanılan **used** yukarıda gördüğümüz yardımcı fiil anlamından tamamen değişiktir. Burada "alışık" anlamında bir sıfattır.

I am used to cold weather. Soğuk havaya alışığım.
He is used to working in the fields. Tarlalarda çalışmaya alışıktır.
We are used to these new machines. Bu yeni makinelere alışığız.

They are used to waiting in queues. Kuyruklarda beklemeye alışıktırlar.
She is used to getting up early. Erken kalkmaya alışıktır.
She was used to getting up early. Erken kalkmaya alışıktı.
She will be used to getting up early. Erken kalkmaya alışacak.

Get ile **used** bir fiil meydana getirirler, "alışmak".

I am used to working in the Bahçede çalışmaya alışıkım.

garden.	
I get used to working in the garden.	Bahçede çalışmaya alışırım.
I got used to working in the garden.	Bahçede çalışmaya alıştım.
I will get used to working in the garden.	Bahçede çalışmaya alışacağım.
He got used to driving in England.	İngiltere'de araba kullanmaya alıştı.
You'll get used to carrying your suitcases yourself.	Bavullarını kendin taşımaya alışa-caksın.
She got used to cooking.	Yemek pişirmeye alıştı.

SHALL, SHOULD

Shall bir yardımcı fiildir. Olumlu cümlede özne ile **'ll** şeklinde kaynaşabilir. **Not** ile kısalmış şekli **shan't**'tır.

Yardımcı fiillerin hemen hepsinde olduğu gibi **shall** de **to**'suz fiille kullanılır.

Shall gelecek zaman cümlesinde **I** ve **we** zamirleri ile kullanılır.

I shall see them tomorrow.	Onları yarın göreceğim.
We shall bring the chairs.	Sandalyeleri getireceğiz.
I shall show them the old coins.	Onlara eski madeni paraları göstereceğim.
We shall learn the truth soon.	Gerçeği yakında öğreneceğiz.

Böyle bir yapıda **shall** yerine **will** kullanılırsa sözü söyleyenin o fiili yapmaya niyetli ve istekli olduğu belirtilmiş olur.

I shall talk to the tourists.	Turistlerle konuşacağım.
I will talk to the tourists.	Turistlerle konuşacağım.

İkinci cümlede konuşma eylemini yapmaya kararlı ve istekli olunduğu belirtilmektedir.

We shan't wait at home.	Evde beklemeyeceğiz.
We won't wait at home.	Evde beklemeyeceğiz.

Yine **won't** ile yapılmış cümlede bir kararlılık ve niyet vardır.

Yukarıda açıklandığı gibi niyet belirtmeyen gelecek zaman cümlelerinde **I** ve **we** ile **shall** kullanılması gramer bakımından doğru olan şekildir. Fakat pratikte çoğunlukla **shall** yerine de **will** kullanılmaktadır.

I shall buy another hat.	Başka bir şapka satın alacağım.
I will buy another hat.	Başka bir şapka satın alacağım.

We shall take the pills regularly.	Hapları düzenli olarak alacağız.
We will take the pills regularly.	Hapları düzenli olarak alacağız.

shall I?

Sadece istek ve fikrini sorma için **I** ve **we** zamirleri ile yapılan, aşağıdaki örneklerde göreceğimiz sorularda mutlaka **shall** kullanılır.

Shall I bring anything for you?	Sizin için bir şey getireyim mi?
Shall I open the door?	Kapıyı açayım mı?
Shall I type the letter again?	Mektubu tekrar daktilo edeyim mi?
Shall I take the children to the park?	Çocukları parka götüreyim mi?
Shall we go to the cinema?	Sinemaya gidelim mi?
Shall we wait here?	Burada bekleyelim mi?

Where shall I put the chair?	Sandalyeyi nereye koyayım?
How shall we answer these questions?	Bu sorulara nasıl cevap verelim?

Bu cümlelerin Türkçelerinde "getirecek miyim?, açacak mıyım?" gibi gelecek zaman değil, şimdiki zaman ifadeleri kullanıldığını görmekteyiz. **Shall**'in bu biçimde kullanıldığında verdiği anlam budur.

Shall I change the plate?	Tabağı değiştireyim mi? Değiştirecek miyim? değil)
Shall we drink wine?	Şarap içelim mi? (İçecek miyiz? değil)

Shall, I ve **we** dışındaki şahıs zamirleriyle kullanılırsa bir emir, vaat veya tehdit ifade eder.

You shall have a prize.	Bir ödül alacaksın. (vaat)
He shall be punished.	Cezalandırılacak. (tehdit)
The students shall write their names on the cards.	Öğrenciler isimlerini kartlara yazacaklar. (emir)
They shall not touch the roses.	Güllere dokunmayacaklar. (tehdit)

Temel

SHOULD

Should, shall'in geçmiş zaman halidir. Fakat bu şekil kullanılışı hemen hemen sadece nakledilen sözde vardır. **Shall** ile yapılmış bir cümle nakledilen söz şekline sokulunca **shall** yerine **should** kullanılır.

I shall eat the cake.	Pastayı yiyeceğim.
He said he should eat the cake.	Pastayı yiyeceğini söyledi.
Shall we clean the walls?	Duvarları temizleyelim mi?
They asked if they should clean the walls.	Duvarları temizleyip temizleyemeyeceklerini sordu.

Bunun dışında **should**'un pek çok kullanılış yeri vardır. Bunlar hep şimdiki zaman ve gelecek zaman anlamındadırlar.

Shall ile fikir ve öğüt sormak için yapılan cümlelerde **shall** yerine **should** kullanılabilir.

Shall I wash the dishes?	Bulaşığı yıkayayım mı?
Should I wash the dishes?	Bulaşık yıkayayım mı?

Shall we meet at the station? İstasyonda buluşalım mı?
Should we meet at the station? İstasyonda buluşalım mı?

Where shall I take them? Onları nereye götüreyim?
Where should I take them? Onları nereye götüreyim?

Should bir şeyin yapılmasının doğru, makul ve görev olduğunu öğütlemek için kullanılır. Bu kullanılışı **ought** ile aynı anlamdadır.

You ought to visit your elders. Büyüklerinizi ziyaret etmelisiniz.
You should visit your elders. Büyüklerinizi ziyaret etmelisiniz.
They should drive more carefully in crowded areas. Kalabalık bölgelerde daha dikkatli araba kullanmalılar.
You should listen to your teacher. Öğretmenini dinlemelisin.
You should take this medicine regularly. Bu ilacı düzenli olarak almalısın.
He shouldn't make any noise in the library. Kitaplıkta hiç gürültü yapmamalı.
We should park behind the building. Binanın arkasında park etmeliyiz.
She shouldn't spend all her money on dresses. Bütün parasını giysilere harcamamalı.
You should see that film. It's wonderful. O filmi görmelisiniz. Harika.

Geçmişte, yukarıda gördüğümüz anlamda bir eylemin gerçekleşmemiş olduğunu anlatmak için **should** ile mişli mastar **(have** ile fiilin 3. şekli) kullanılır.

You should have visited your elders. Büyüklerinizi ziyaret etmiş olmalıydınız.
He should have finished the work. İşi bitirmiş olmalıydı.
They shouldn't have broken the vases. Vazoları kırmış olmamalıydılar.
We shouldn't have sold our house. Evimizi satmış olmamalıydık.

İlk iki cümlede ziyaret etme ve çalışma fiillerinin yapılmış olmaları gerektiği halde yapılmamış oldukları anlatılmaktadır. Diğer iki cümlede ise yapılmaması gereken eylemlerin yapılmış olduğu belirtilmektedir.

The milkman should have come before seven, but he didn't come. Sütçü yediden önce gelmiş olmalıydı, fakat gelmedi.
We shouldn't have wasted the money, but he wasted it. Parayı israf etmiş olmamalıydı; fakat onu israf etti.

Bazı eylemlerin yapılması gerektiğini bildiren belirli fiillerle that ... **should** kalıbı içinde **should**'un çok sık kullanıldığı görülür. Bu fiillerin başlıcaları **insist, recomend, suggest, propose, advise, agree, demand, order, command**'dır.

He insisted. Israr etti.
He insisted that we should change the shirt. Gömleği değiştirmemizde ısrar etti.
He insisted that the shirt should be changed. Gömleğin değiştirilmesinde ısrar etti.

I recommended that they should write the contract again.	Kontratı tekrar yazmalarını tavsiye ettim.

Örneklerde fiilin etken çatıda **(active voice)** olduğu gibi edilgen çatı **(passive voice)** halinde olması durumunda da **should**'un aynı anlamda kullanıldığı görülmektedir.

Diğer fiillerle **that ... should** yapısının kullanılışını aşağıdaki örneklerde izleyeceğiz.

They suggested that we should give up learning German.	Almanca öğrenmekten vazgeçmemizi önerdiler.
I proposed that they should sell the car.	Otomobili satmalarını teklif ettim.
I proposed that the car should be sold.	Otomobilin satılmasını teklif ettim.
They advised that we should keep the flowers in a warmer place.	Çiçekleri daha ılık bir yerde muhafaza etmemizi öğütlediler.
She advised that the books should be kept on the shelves.	Kitapların raflarda muhafaza edilmesini öğütledi.

The teacher agreed that the students should bring their homeworks on Tuesday.	Öğretmen öğrencilerin ev ödevlerini salı günü getirmelerine razı oldu.
We agreed that their car should be repaired first.	Önce onların arabasının tamir edilmesine razı olduk.
The commander demanded that the bridge should be built in two days.	Komutan köprünün iki günde inşa edilmesini istedi.
He ordered that the soldiers should leave the village.	Askerlerin köyü terk etmesini emretti.
I ordered that the kitchen should be cleaned every day.	Mutfağın her gün temizlenmesini emrettim.
They arranged that everybody should take his share.	Herkesin hissesini alacağı şekild ayarladılar. (düzenlediler.)
We arranged that everybody should be pleased.	Herkesin memnun olacağı şekilde düzenledik.
Mary urged that we should go with her.	Mary onunla gitmemizde ısrar etti.
The official urged that the suitcases should be examined.	Memur bavulların kontrol edilmesinde ısrar etti.

In case ve **if** ile kullanılan **should** ihtimalin çok az olduğunu belirtir.

We'll shut the window in case it should rain.	Belki yağmur yağar diye pencereyi kapatacağız.
Take your passport with you in case they should ask at the hotel.	Belki otelde sorarlar diye pasaportunu al.
We must start early in case there should be a traffic jam.	Belki trafik sıkışıklığı olur diye erken hareket etmeliyiz.

Bu cümleler ihtimalin pek az olduğunu ifade etmektedir. Şayet normal bir ihtimal söz konusuysa o zaman **should** kullanılmaz.

We'll take the umbrella in case it rains.	Yağmur yağar diye şemsiyeyi alacağız.
We'll take the umbrella in case it should rain.	Yağmur yağar diye şemsiyeyi alacağız.

İlk cümlede yağmur yağmasının muhtemel olduğu, ikincisinde ise bu ihtimalin pek zayıf olduğu anlatılmaktadır.

Bu tip cümleler geçmiş zaman halinde de olabilir.

He bought eight packets of cigarettes in case he should stay there for a few days.	Orada belki birkaç gün kalır diye sekiz paket sigara aldı.

If I were you "senin yerinde olsaydım" ile **should** kullanılır.

If I were you, I should buy the other shirt.	Senin yerinde olsaydım diğer gömleği alırdım.
I shouldn't go with them if I were you.	Senin yerinde olsaydım onlarla gitmezdim.
If I were you, I shouldn't apologise.	Senin yerinde olsaydım özür dilemezdim.

Why, how gibi soru sözcükleriyle **should** kullanıldığında bir eylem ve durumun nasıl olup da gerçekleştiğini bir türlü anlayamama şaşkınlığı ifade edilmiş olur.

Why should I give them any money? They got their salaries only yesterday.	Onlara niçin para verecek mişim? Maaşlarını daha dün aldılar.
How should I know that he was your uncle?	Onun amcan olduğunu nasıl bilebilirim?
Why should my son work longer than the others?	Oğlum diğerlerinden niçin daha uzun süre çalışsın?

bazı sıfatlardan sonra (that ... should)

Çoğunlukla **it is, it was** şeklinde başlayan cümlelerle, **interesting, amazing, surprising, ridiculous, absurd, natural, better** gibi sıfatların kullanıldığı ve bir kimsenin olaylara gösterdiği reaksiyonu belirten cümlelerde **that... should** kullanılır.

It is amazing that the old man should be able to run so fast.	Yaşlı adamın bu kadar hızlı koşabilmesi şaşırtıcı.
It is ridiculous that we should ask them for help.	Onlardan yardım istememiz gülünçtür.
It is interesting that the president should join us at the meeting.	Başkanın toplantıda bize katılması ilginçtir.
It is absurd that you should be angry with me.	Bana kızman saçma.
It is natural that the children should prefer their mother.	Çocukların annelerini tercih etmeleri olağandır.
It is better that you should visit your father first.	İlk önce babanı ziyaret etmen daha iyi.
It is natural that they should try to defend themselves.	Kendilerini korumaya çalışmaları doğaldır.

so that, in order that ile should

Should geçmiş zaman cümlelerinde **so that, in order that** ile kullanılabilir.

He opened the door quietly so that he shouldn't wake his wife.	Karısını uyandırmasın diye kapıyı sessizce açtı.
We hid the toys in the cupboard in order that the children shouldn't find them.	Çocuklar onları bulamasın diye oyuncakları dolaba sakladık.
I brought the maid with me so that she should help you.	Sana yardım etsin diye hizmetçiyi beraberimde getirdim.

Temel

WILL, WOULD

Will de bir yardımcı fiildir. Olumlu cümlede özne ile **'ll** şeklinde kaynaşabilir. **Not** ile kısalmış şekli **won't**'tur.

Shall gibi **will** de kök halinde (**to**'suz) fiil önüne gelerek ona gelecek zaman anlamı kazandırır.

Gelecek zaman cümlelerinde **I** ve **we** ile **shall**, diğer şahıslarla **will** kullanılır. Fakat soru hali hariç diğer durumlarda **I** ve **we** ile de **shall** yerine **will** kullanılması çok yaygındır.

I shall see the chief tomorrow.	Yarın şefi göreceğim.
I will see the chief tomorrow.	Yarın şefi göreceğim.
You will meet them at the station.	Onlarla istasyonda buluşacaksın.
He will miss you.	Seni özleyecek.
She won't come to the beach.	Plaja gelmeyecek.
We will work in another factory	Başka bir fabrikada çalışacağız.
You won't learn English there.	Orada İngilizce öğrenmeyeceksin.
Will he go to the cinema?	Sinemaya gidecek mi?
Will they write their names?	İsimlerini yazacaklar mı?

I ve **we** ile **shall** yerine **will** kullanılırsa niyet ve istek gösterilmiş olur.

I shall see them next week. Onları gelecek hafta göreceğim.

cümlesinde haftaya görmek eyleminin gerçekleşeceği belirtilmektedir

I will see them next week. Onları gelecek hafta göreceğim.

cümlesinde "Onları görmeye niyetliyim. Görmeyi istiyorum." anlamı vardır.

I will feed the rabbits.	Tavşanları besleyeceğim.
I won't wash the car.	Arabayı yıkamayacağım.
We will see the students and give them their presents.	Öğrencileri göreceğiz ve onlara hediyelerini vereceğiz.
I will stop smoking.	Sigara içmeyi bırakacağım.
We'll pay the debt soon.	Borcu yakında ödeyeceğiz.
I won't drink wine any more.	Artık şarap içmeyeceğim.
We won't clean the windows every day.	Pencereleri her gün temizle-meyeceğiz.

Olumlu ve olumsuz cümlede **shall** ile **will** arasındaki bu anlam farkı üzerinde pek durulmayarak **I** ve **we** ile de daima **will** kullanıldığı çok görülür.

I will take the boy to his mother.	Çocuğu annesine götüreceğim.

will you?

Will you şeklinde yapılan sorularda istek belirtme ve emir verme anlamı vardır.

Will you come with me?	Benimle gelir misin?
Will you shut the window, please?	Lütfen pencereyi kapar mısın?
Will you change the sheets?	Çarşafları değiştirir misiniz?

İkram etme anlamında yine **will you** kullanılır.

Will you have some cake?	Biraz pasta alır mısınız? (Yer misiniz?)
Will you have some more whisky?	Biraz daha viski içer misiniz?
Won't you come in?	İçeri girmez misiniz? (Lütfen girin.)

Bu cümlelerin Türkçelerinde "gelecek misin, kapayacak mısın" şeklinde bir gelecek zaman ifadesi değil, "gelir misin, kapar mısın" şeklinde bir anlam olduğuna dikkat ediniz.

won't

Won't ile bir şeyi kabul etmemek, yapmayı istememek gibi olumsuz bir niyet ifade edilir.

She won't come.	O gelmiyor.(Gelmeyi reddediyor.)
I won't do what they say.	Onların dediğini yapmayacağım. (Yapmayı reddediyorum.)
We won't come with you.	Sizinle gelmeyiz.

Bir şeyin olmadığı, çalışmadığı söylenirken **won't** kullanılır.

The key won't open the lock.	Anahtar kilidi açmıyor.
The machine won't start.	Motor çalışmıyor.
The workers won't work on Saturday.	İşçiler cumartesi günü çalışmıyor-lar.
Children won't stay at home on a sunny day.	Çocuklar güneşli bir günde evde kalmazlar.

(will-would) ile alışkanlık ve özellik anlatımı

Will ile alışkanlık şeklinde tekrarlanan hareketler anlatılır. Bu durumda Türkçeye çeviri gelecek zaman şeklinde değil geniş zaman olarak yapılır.

When his mother is busy in the kitchen he'll open the door and go to the garden.	Annesi mutfakta meşgulken kapıyı açar bahçeye gider.
They'll change the subject when we enter the room.	Odaya girdiğimiz zaman konuyu do-ğiştirirler.

She'll buy dresses and then go to change them.	Elbiseler alır ve sonra onları değiştirmeye gider.
Dora will accept the offer but then she'll give up selling the car.	Dora teklifi kabul eder fakat sonra otomobili satmaktan vazgeçer.

Would geçmişte alışkanlık halinde tekrarlanan hareketleri göstermek için kullanılır.

He would go to the cinema on Saturdays.	Cumartesi günleri sinemaya giderdi.
They would never tell us the truth.	Bize asla garçeği söylemezlerdi.
We wouldn't go near the gate because there was a big dog in the garden.	Bahçe kapısına yaklaşmazdık, çünkü bahçede büyük bir köpek vardı.
When I was young I would climb all the trees in our garden.	Küçükken bahçemizdeki bütün ağaçlara tırmanırdım.

Would'un bu anlamda kullanılışı **used to** gibidir. Ancak, **would**'un sadece tekrarlanan hareketleri anlatmak için kullanılabilmesine karşın **used to** hem bu anlamda hem de herhangi bir durumda bulunuş, bir şeye sahip oluş gibi hallerde de kullanılır.

I used to have a lot of friends at school.	Okulda birçok arkadaşlarım olurdu.

Bu cümlede **used to** yerine **would** kullanılamaz. Takip eden örneklerde **used to** ile **would**'un aynı şekilde kullanılabiidiğini görüyoruz.

We used to sit under the trees and watch the boats on the river.	Ağaçların altında oturur nehirdeki kayıkları seyrederdik.
We would sit under the trees and watch the boats on the river.	Ağaçların altında oturur nehirdeki kayıkları seyrederdik.
She used to play basketball after school.	Okuldan sonra basketbol oynardı.
She would play basketball after school.	Okuldan sonra basketbol oynardı.
I used to work in the field with my father.	Babamla tarlada çalışırdım.
I would work in the field with my father.	Babamla tarlada çalışırdım.

Geçmişte tekrarlanan bu hareketlerin kaç kere tekrarlandığı belirtilirse bu durumda **used to** veya **would** kullanılmaz.

He would visit his uncle when he was a child.	Çocukken amcasını ziyaret ederdi.
He visited his uncle four times a year.	Amcasını yılda dört kere ziyaret ederdi.

Would hep geçmiş zaman anlamında kullanılmaz. **Like** ile birlikte kibar bir istek belirtir.

I would like a cup of tea.	Bir fincan çay istiyorum.
We would like some sugar for the coffee.	Kahve için biraz şeker istiyoruz.
They would like a smaller table.	Daha küçük bir masa istiyorlar.

Will ile belirtilen istek ve emir cümlelerinde **will** yerine **would** kullanılabilir.

Will you open the door, please?	Lütfen kapıyı açar mısınız?
Would you open the door, please?	Lütfen kapıyı açar mısınız?
Would you have a look at my homework?	Ev ödevime bir bakar mısınız?
Would you give me another wine glass?	Bana başka bir şarap bardağı verir misiniz?
Would you pass the salt?	Tuzu uzatır mısınız?

Temel

QUESTION TAGS-SORU EKLERİ (DEĞİL Mİ?)

Bir sözün dinleyici tarafından tasdik edilmesi, onayının alınması için bu cümlenin sonuna Türkçede "değil mi?" sorusu eklenir. Bu soru Türkçede hiç değişmez. Her türlü cümlenin arkasında aynı şekliyle kullanılır.

İngilizcede durum değişiktir. Bir cümle için kurulacak "değil mi?" yapısı o cümlede bulunan yardımcı fiil, yardımcı fiil yoksa **do**, ile yapılır. Özne olarak da cümledeki özne alınır. Şayet özne bir isimse ona uygun zamir kullanılır. Ayrıca, cümle olumluysa "değil mi?" olumsuz, cümle olumsuzsa "değil mi?" olumlu halde bulunur.
Yardımcı fiil ile **not** daima kısaltılmış halde kullanılır.

She is a teacher, isn't she?	O bir öğretmendir, değil mi?
She is not a teacher, is she?	O bir öğretmen değildir, değil mi?
He is English, isn't he?	O İngilizdir, değil mi?
He isn't English, is he?	O İngiliz değildir, değil mi?
Bernard is a good student, isn't he?	Bernard iyi bir öğrencidir, değil mi?
Bernard isn't a good student, is he?	Bernard iyi bir öğrenci değildir, değil mi?
They are waiting for you, aren't they?	Seni bekliyorlar, değil mi?
They aren't waiting for you, are they?	Seni beklemiyorlar, değil mi?
The tourists like the climate in Turkey, don't they?	Turistler Türkiye'deki iklimi severler, değil mi?
The tourists don't like the climate in Turkey, do they?	Turistler Türkiye'deki iklimi sevmez-ler, değil mi?
She came yesterday, didn't she?	Dün geldi, değil mi?
Mary came yesterday, didn't she?	Mary dün geldi, değil mi?
She will accept the offer, won't she?	Teklifi kabul edecek, değil mi?
She won't accept the offer, will she?	Teklifi kabul etmeyecek, değil mi?

You speak German, don't you? Almanca bilirsiniz, değil mi?
You don't speak German, do you? Almanca bilmezsiniz, değil mi?

The priests were angry, weren't they? Papazlar kızgındı, değil mi?
The priests weren't angry, were they? Papazlar kızgın değildi, değil mi?

The nurse must take care of the wounded soldiers, mustn't she? Hemşire yaralı askerlere bakmalı, değil mi?
We could swim to that island, couldn't we? Şu adaya yüzebilirdik, değil mi?
Christine can go there alone, can't she? Christine oraya yalnız gidebilir, değil mi?
His father has a new car, hasn't he? Babasının yeni bir otomobili var, değil mi?
The doctor came by train, didn't he? Doktor trenle geldi, değil mi?
Mrs Green cooked the meat, didn't she? Bayan Green eti pişirdi, değil mi?

Question tag (soru eki) konusunda örnekler üzerinde bir özetleme yapalım:

Türkçedeki "değil mi?" karşılığı olan **question tag** bir cümlede söylenen şeyin dinleyen tarafından onaylanması istendiği zaman kullanılır.

İngilizcede **question tag** esas cümlenin içindeki yardımcı fiil ile kurulur. Özne olarak da yine esas cümlenin öznesi alınır. Bu özne bir isimse **question tag**'da bu isme uygun zamir kullanılır.

Helen is writing a letter, isn't she? Helen bir mektup yazıyor, değil mi?

Bu örnekte görüldüğü gibi **is** yardımcı fiili "değil mi?" yapısında yer almış ve **Helen** karşılığı olarak **she** kullanılmıştır.

Cümle olumluysa **question tag** olumsuz olur kuralı uyarınca yukarıdaki "değil mi?" sözü de olumsuz olmuştur. **Isn't she?**

Cümle olumsuz olursa **question tag** olumlu olur.

They aren't working for the government, are they? Hükümet için çalışmıyorlar, değil mi?

Bu örnekte cümle olumsuz olduğu için soru ekinde olumsuzluk yoktur, yani olumsuzluk belirten not bulunmamaktadır. **Are they?**

Cümlede is **(was, were), have (has), will, can, must** gibi yardımcı fiiller varsa **question tags** bunlarla yapılır. Yoksa **do** kullanılır. Cümle geçmiş zaman halindeyse doğal olarak **do** yerini **did** alır.

She mustn't smoke here, must she? Burada sigara içmemeli, değil mi?
The girl must help her mother, mustn't she? Kız annesine yardım etmeli, değil mi?

My son will be handsome, won't Oğlum yakışıklı olacak, değil mi?

he?	
He won't be a doctor, will he?	Doktor olmayacak, değil mi?
They were in the other room, weren't they?	Diğer odadaydılar, değil mi?
The students weren't in the classroom, were they?	Öğrenciler sınıfta değildiler değil mi?
We have eaten all the food, haven't we?	Bütün yiyeceği yedik, değil mi?
We haven't any books in English, have we?	Hiç İngilizce kitabımız yok, değil mi?
He can drink ten glasses of beer, can't he?	On bardak bira içebilir, değil mi?
The policeman can't catch the thief, can he?	Polis hırsızı yakalayamaz, değil mi?
He shouldn't take your slippers, should he?	Terliklerinizi almamalıydı, değil mi?
The young man should be more polite, shouldn't he?	Delikanlı daha terbiyeli olmalıydı, değil mi?
Doris doesn't go to the hospital on Sundays, does she?	Doris pazar günleri hastaneye git-mez, değil mi?
They learn English in one year, don't they?	Bir yılda İngilizce öğrenirler, değil mi?
The women don't go to the fields, do they?	Kadınlar tarlalara gitmezler, değil mi?
The postman brought two letters, didn't he?	Postacı iki mektup getirdi, değil mi?
He didn't swim in the swimming pool, did he?	Yüzme havuzunda yüzmedi, değil mi?
Elizabeth sang a Turkish song, didn't she?	Elizabeth bir Türkçe şarkı söyledi, değil mi?
The old woman didn't eat too much, did she?	Yaşlı kadın çok fazla yemedi, değil mi?

I am ile kurulmuş bir cümle için yapılacak **question tag** bir özellik gösterir. Bunda **aren't** kullanılır.

I am your best friend, aren't I?	Ben senin en iyi arkadaşınım, değil mi?
I am older than your father, aren't I?	Ben senin babandan yaşlıyım, değil mi?
I am learning very well, aren't I?	Çok iyi öğreniyorum, değil mi?
I am doing my best, aren't I?	Elimden geleni yapıyorum, değil mi?

İlk cümle olumsuzsa **question tag** normal olarak, yani ilk cümledeki **am** kullanılarak yapılır.

I'm not their servant, am I?	Onların uşağı değilim, değil mi?
I'm not disturbing you, am I?	Seni rahatsız etmiyorum, değil mi?
I'm not a bad student, am I?	Fena bir öğrenci değilim, değil mi?
I'm not dialing the wrong	Yanlış numarayı çevirmiyorum, değil

number, am I?	mi?

Temel

THE PRESENT CONTINUOUS TENSE - ŞİMDİKİ ZAMAN

Sözün söylendiği anda devam etmekte olan eylemleri gösterdiği için ŞİMDİKİ SÜREKLİ ZAMAN olarak da isimlendirilen bu zaman biçimi İngilizcede kök halindeki fiile **ing** eklenmesiyle meydana gelen **"present participle** - şimdiki zaman ortacı" ve cümlenin öznesine uygun **to be** fiilinden oluşur. Tekil öznelerle **to be** fiilinin **is** şekli, çoğul öznelerle **are** şekli kullanılır. **I** öznesi ile kullanılan şekil **am**'dir.

fiil kökü	şimdiki zaman biçimi
go	**going**
walk	**walking**
sleep	**sleeping**
work	**working**
write	**writing**
run	**running**

özne	to be fiili
she	**is**
we	**are**
the man	**is**
the boys	**are**
I	**am**
they	**are**
he	**is**
Frank	**is**

olumlu hal

Olumlu bir şimdiki zaman cümlesi özne, özneye uygun **to be** fiili, **ing** eki almış fiil ve diğer sözcükler şeklinde sıralanır. Bu cümlelerin kuruluşunu aşağıdaki örneklerde inceleyiniz.

She is sleeping.	Uyuyor.
You are working.	Çalışıyorsun.
I am writing.	Yazıyorum.
They are playing.	Oynuyorlar.
He is running.	Koşuyor.
We are waiting.	Bekliyoruz.

We are waiting for the postman.	Postacıyı bekliyoruz.
He is running to the gate.	Kapıya koşuyor.
I am writing a letter.	Bir mektup yazıyorum.
You are learning English.	İngilizce öğreniyorsun.
They are walking in the park.	Parkta yürüyorlar.
The girls are reading magazines.	Kızlar dergiler okuyorlar.

olumlu şimdiki zaman cümlesi

özne	**to be** fiili	şimdiki zaman ortacı **(ing** eki almış fiil)	diğer sözcükler
I	**am**	**sleeping**	**in my room.**
You	**are**	**talking**	**to Tom.**
He	**is**	**going**	**to school.**
She	**is**	**singing**	**a song.**
We	**are**	**eating**	**bananas.**
You	**are**	**shutting**	**the window.**
They	**are**	**working**	**in the fields.**

olumsuz

Şimdiki zaman halinde bulunan bir cümleyi olumsuz şekle sokmak için **to be** fiilinden sonra **not** getirilir.

She is sleeping.	Uyuyor.
She is not sleeping.	Uyumuyor.
You are not walking.	Yürümüyorsun.
He is not singing.	Şarkı söylemiyor.
We are not reading.	Okumuyoruz.
I am not running.	Koşmuyorum.
They are not standing.	Ayakta durmuyorlar.
It is not eating.	Yemiyor.
I am not touching the glass.	Bardağa dokunmuyorum.
She is not opening the box.	Kutuyu açmıyor.
We are not bringing the flowers.	Çiçekleri getirmiyoruz.
Mary is not counting the money.	Mary parayı saymıyor.

olumsuz şimdiki zaman cümlesi

özne	**to be** fiili	**not**	şimdiki z. ortacı **(ing** eki almış fiil)	diğer sözcükler
I	**am**	**not**	**teaching**	**history.**
You	**are**	**not**	**watching**	**television.**
He	**is**	**not**	**buying**	**any chocolates.**
She	**is**	**not**	**eating**	**a sweet.**
We	**are**	**not**	**giving**	**them any food.**
You	**are**	**not**	**washing**	**your hands.**
They	**are**	**not**	**building**	**a new bridge.**

soru

Şimdiki zaman cümlesini soru haline sokmak için **to be** fiili öznenin önüne getirilir.

She is sleeping.	Uyuyor.
Is she sleeping?	Uyuyor mu?

Are you working?	Çalışıyor musun?
Is he smoking?	Sigara mı içiyor?
Are they singing?	Şarkı mı söylüyorlar?
Are we talking?	Konuşuyor muyuz?
Am I running?	Koşuyor muyum?
Is she resting?	İstirahat mı ediyor?
Am I drawing a map?	Bir harita mı çiziyorum?

Is he running after the cat?	Kedinin arkasından mı koşuyor?
Are they teaching French?	Fransızca mı öğretiyorlar?
Is Emma making tea?	Emma çay mı yapıyor?

soru halinde şimdiki zaman cümlesi

to be fiili	özne	şimdiki zaman ortacı **(ing** eki almış fiil)	diğer sözcükler
Am	**I**	**talking**	**so loudly?**
Are	**you**	**taking**	**a photo?**
Is	**she**	**making**	**coffee?**
Is	**he**	**breaking**	**the vase?**
Are	**we**	**drinking**	**tea or coffee?**
Are	**they**	**pointing**	**to the nurse?**

olumsuz soru

Olumsuz soru haline sokmak için soru halinde bulunan şimdiki zaman cüm-lesinde özne ile şimdiki zaman ortacı arasına **not** konulur.

Is she sleeping?	Uyuyor mu?
Is she not sleeping?	Uyumuyor mu?

Are you not going?	Gitmiyor musun?
Is he not drinking?	İçmiyor mu?
Are they not coming?	Gelmiyorlar mı?
Are we not speaking?	Konuşmuyor muyuz?
Is she not swimming?	Yüzmüyor mu?
Am I not answering?	Cevap vermiyor muyum?

Is she not cleaning the kitchen?	Mutfağı temizlemiyor mu?
Are you not coming with us?	Bizimle gelmiyor musunuz?
Are they not washing the plates?	Tabakları yıkamıyorlar mı?
Is he not bringing the slippers?	Terlikleri getirmiyor mu?

olumsuz soru halinde şimdiki zaman cümlesi

to be fiili	özne	**not**	şimdiki zaman ortacı	diğer sözcükler
Am	**I**	**not**	**learning**	**correctly?**

Are	**you**	**not**	**folding**	**the paper?**
Is	**he**	**not**	**following**	**the guide?**
Is	**she**	**not**	**listening**	**to her mother?**
Are	**we**	**not**	**sending**	**a telegram?**
Are	**you**	**not**	**lighting**	**a cigarette?**
Are	**they**	**not**	**taking**	**the plates away?**

to be ile şahıs zamirleri ve **not** kaynaşması

	kaynaşma şekli	okunuşu
is not	**isn't**	/izınt/
are not	**aren't**	/a:nt/
I am	**I'm**	/aym/
you are	**you're**	/yu**ı/**
he is	**he's**	/hi:z/
she is	**she's**	/şi:z/
it is	**it's**	/its/
we are	**we're**	/wi**ı/**
you are	**you're**	/yu**ı**/
they are	**they're**	/dey**ı**/

Olumlu şimdiki zaman cümlelerindeki **to be** fiili ile zamir kaynaştırmasını aşağıda cümle içinde de görelim.

I'm taking the suitcase to the cellar.	Bavulu bodruma götürüyorum.
You're reading a newspaper.	Bir gazete okuyorsun.
He's waiting for his wife.	Karısını bekliyor.
She's filling the bottle with milk.	Şişeyi sütle dolduruyor.
It's running towards the hens.	Tavuklara doğru koşuyor.
We're teaching them how to repair bicycles.	Onlara bisikletlerin nasıl tamir edildiğini öğretiyoruz.
You're standing on the dirty carpet.	Kirli halının üzerinde duruyorsun.
They're holding my umbrella.	Benim şemsiyemi tutuyorlar.
I'm changing all the old and dirty curtains.	Bütün eski ve kirli perdeleri değiştiriyorum.

Olumsuz şimdiki zaman cümlelerinde kaynaştırma zamirle **to be** fiilinde olabileceği gibi **to be** ile **not** arasında da yapılabilir. Sadece **I am not** sözünde **am** ile **not** birleşemez. Bu durumda kaynaşma **I'm not** şeklinde olur.

I'm not writing your name.	Adını yazmıyorum.
You aren't listening to the music.	Müziği dinlemiyorsun.
You're not listening to the music.	Müziği dinlemiyorsun.
He isn't drinking the milk.	Sütü içmiyor.
He's not drinking the milk.	Sütü içmiyor.

She isn't counting the money.	Parayı saymıyor.
She's not counting the money.	Parayı saymıyor.
It isn't eating the meat.	Eti yemiyor.
It's not eating the meat.	Eti yemiyor.
We aren't helping them.	Onlara yardım etmiyoruz.
We're not helping them.	Onlara yardım etmiyoruz.
You aren't learning anything.	Hiçbir şey öğrenmiyorsunuz.
You're not learning anything.	Hiçbir şey öğrenmiyorsunuz.
They aren't giving us any food.	Bize hiç yiyecek vermiyorlar.
They're not giving us any food.	Bize hiç yiyecek vermiyorlar.

Olumsuz soru halinde kaynaşma **to be** ile **not** arasında olur. Sadece **Am I not** yapısının kaynaşma şekli bir ayrıcalık gösterir. Bu, **aren't I** şeklinde yapılır.

Aren't I serving you well?	Size iyi hizmet etmiyor muyum?
Aren't you coming to the cinema?	Sinemaya gelmiyor musun?
Isn't he sleeping in his bed?	Yatağında uyumuyor mu?
Isn't she taking a bath?	Banyo yapmıyor mu?
Isn't it falling from the wall?	Duvardan düşmüyor mu?
Aren't we growing potatoes of good quality?	İyi kalite patates yetiştirmiyor muyuz?
Aren't they leaving the football ground?	Futbol alanını terketmiyorlar mı?

fiile (ing) ilave ederken uyulacak kurallar

Fiilin son harfi **e** ise bu fiile **ing** eklenirken **e** harfi kalkar.

give	**giving**
love	**loving**
come	**coming**
take	**taking**

Fiilin sonu **ee** şeklinde bitiyorsa fiilde hiç değişiklik yapmadan **ing** getirilir.

agree	**agreeing**
see	**seeing**

Tek heceli bir fiil ortasında bir tek sesli harf varsa ve fiil sessiz bir tek harfle bitiyorsa bu fiile **ing** eklenirken son harf çift yazılır.

dig	**digging**
put	**putting**
run	**running**
hit	**hitting**
stop	**stopping**
swim	**swimming**

İki veya daha fazla heceli fiillerden son hecesinde tek bir sessiz bulunan ve sonu tek bir sessiz olan bir fiilde vurgu son hecedeyse sondaki sessiz harf çift yazılır.

begin	**beginning**
forbid	**forbidding**
prefer	**preferring**

Sonu **l** ile biten bir fiilde **l**'den önce tek bir sesli varsa **l** harfi çift yazılır.

travel	**travelling**
compel	**compelling**

Sonu **ie** ile biten bazı fiillere **ing** eklenirken **ie** yerine **y** konulur.

lie	**lying**
tie	**tying**
die	**dying**

She is giving me a souvenir.	Bana bir hatıra (eşyası) veriyor.
We're taking the old carpets.	Eski halıları alıyoruz.
Tom is putting the vase on the table.	Tom vazoyu masanın üzerine koşuyor.
The man is hitting the boy.	Adam çocuğa vuruyor.
The policeman is stopping the cars.	Polis otomobilleri durduruyor.
They are running towards the river.	Nehire doğru koşuyorlar.
You are swimming in a dangerous place.	Tehlikeli bir yerde yüzüyorsunuz.
It is beginning to rain.	Yağmur yağmaya başlıyor.
She is travelling around the world.	Dünyanın çevresinde seyahat edi-yor. (Dünya turu yapıyor.)
The wounded man is dying.	Yaralı adam ölüyor.
I'm tying a ribbon around his neck.	Boynuna bir kurdela bağlıyorum.

Temel

GENİŞ ZAMANIN KULLANILDIĞl YERLER 1. Geniş zaman esas olarak, her zaman yapılan, tekrarlanması olağan olan veya usulden olan eylemleri gösterir. He visits his mother every Annesini her pazar ziyaret eder. Sunday. The sun rises in the east. Güneş doğudan doğar. I smoke twenty cigarettes a day. Günde yirmi sigara içerim. These birds come to Turkey in Bu kuşlar Türkiye'ye baharda the spring. gelirler. We usually go to Bodrum in Biz genellikle Bodrum'a yazın the summer. gideriz. Water is necessary for life. Su hayat için gereklidir. They get up early in the Sabahleyin erken kalkarlar. morning. We shave every day. Her gün tıraş oluruz. Örneklerde görüldüğü gibi her zaman tekrarlanan bu eylemleri anlatırken sıklık zarfları denen zarflar sık sık kullanılır. Genellikle fiillerin önünde yer alan bu zarfların önemli olanlarını verelim. often sık sık occasionally arada sırada usually genellikle regularly düzenli olarak always her zaman every her sometimes bazan once (twice etc.) bir kere (iki kere) generally genellikle seldom nadiren, seyrek never asla, hiç frequently sık sık They usually come on Friday. Genellikle cuma günü gelirler. We sometimes go fishing in the Bazan kışın balık tutmağa gideriz. winter. You seldom see them in the Onları nadiren sokakta görürsünüz. street. My daughters go to the cinema Kızlarım sinemaya haftada bir kere once a week. giderler. Do you always take your son to Oğlunu daima futbol maçlarına football matches? götürür müsün? Harold doesn't generally join us. Harold genellikle

bize katılmaz. Tourists occasionally stop here Turistler arada sırada burada du- and buy some vases. rurlar ve birkaç vazo alırlar. Do they often spend their holidays Tatillerini sık sık İtalya'da geçirirler in Italy? mi? We don't buy new clothes every Her yıl yeni elbiseler almayız. year. How often does she write to you? Sana ne kadar sık yazar? Sıklık zarfları arasında bulunan never olumsuz bir anlam taşır. İçinde bulunduğu olumlu cümleyi olumsuz yapar. We go there. Oraya gideriz. We never go there. Oraya hiç (asla) gitmeyiz. They never believe us. Bize hiç inanmazlar. My father never takes us to Babam bizi tiyatroya hiç götürmez. the theatre. She never tells lies. O hiç yalan söylemez. You never understand me. Beni hiç anlamazsın. 2. Tiyatrodaki hareketlerin yazıyla anlatımında geniş zaman kullanılır. The actor takes a glass and puts Aktör bir bardak alır ve onun içine some water into it. biraz su koyar. The door opens and a policeman Kapı açılır ve bir polis içeri girer. comes in. 3. Tarihi olayların canlı bir şekilde anlatılmasında geniş zaman kullanılır. The English army makes a final İngiliz ordusu son bir hücum yapar attack and the city surrenders. ve şehir teslim olur. The war goes on for four years. Savaş dört yıl devam eder. 4. Bir seyahat veya gezinin programı geniş zaman halinde verilir. We start at 10.30 and arrive 10.30'da hareket edeceğiz ve in Birmingham at 13.45. Birmingham'a 13.45'de varacağız. After the museum we visit two Müzeden sonra iki birahaneyi ziya- pubs and have a light meal in ret edeceğiz ve onların birinde hafif one of them. bir yemek yiyeceğiz. The show begins at 4.30. Şov 4.30'da başlıyor. 5. Masal anlatımında geniş zaman kullanılır. One day the old woman goes Bir gün yaşlı kadın kasabaya gider. to the town. She takes some eggs Pazara biraz yumurta götürür. Onla- to the market. She sells them rı satar ve parayla birkaç elbise alır. and buys some clothes with the money. 6. Şimdiki zaman konusunda görüldüğü gibi bazı fiiller ing eki almadıkları için bunlar geniş zaman biçiminde kullanılırlar. Ancak verdikleri anlam şimdiki zamandır. I see a man in the room now. Şimdi odada bir adam görüyorum. Do you hear the sound? Sesi işitiyor musun? We don't want to eat now. Şimdi yemek istemiyoruz. She doesn't know their names. Onların isimlerini bilmiyor. 7. Zaman cümleciklerinde geniş zaman kullanılır. Bu yapıda zaman bildiren başlıca sözcükler şunlardır: when as while till (until) after as soon as before whenever When my friends come, we'll go Arkadaşlarım geldiği zaman sinema- to the cinema. ya gideceğiz. After I finish my homework, I'll Ev ödevimi bitirdikten sonra go to bed. yatacağım. Before the teacher opens the Öğretmen kapıyı açmadan önce öğ- door, the students will clean renciler karatahtayı temizleyecekler. the blackboard. As soon as I receive the letter, Mektubu alır almaz bir cevap I'll write an answer. yazacağım. You'll see the new shop as you Eczaneye giderken yeni dükkânı walk to the chemist's. göreceksin. 8. Geniş zaman şart cümlelerinin birinci tipinde if ile başlayan bölümde kullanılır. If they come, they'll call on us. Gelirlerse bize uğrayacaklar. The teacher will see you if you Burada oturursan öğretmen seni sit here. görecek. If I give you some money, will Sana biraz para verirsem borçlarını you pay your debts? ödeyecek misin? She can pass her exams, if she Çok çalışırsa sınavlarını geçebilir. works hard. the simple present tense - geniş zaman çekim tablosu affirmative - olumlu I sleep. Uyurum. You sleep. Uyursun. He sleeps. Uyur. She sleeps. Uyur. It sleeps. Uyur. We sleep. Uyuruz. You sleep. Uyursunuz. They sleep. Uyurlar. negative - olumsuz I do not sleep. Uyumam. You do not sleep. Uyumazsın. He does not sleep. Uyumaz. She does not sleep. Uyumaz. It does not sleep. Uyumaz. We do not sleep. Uyumayız. You do not sleep. Uyumazsınız. They do not sleep. Uyumazlar. interrogative - soru Do I sleep? Uyur muyum? Do you sleep? Uyur musun? Does he sleep? Uyur mu? Does she sleep? Uyur mu? Does it sleep? Uyur mu? Do we sleep? Uyur muyuz? Do you sleep? Uyur musunuz? Do they sleep? Uyurlar mı? negative interrogative - olumsuz soru Do I not sleep? Uyumam mı? Do you not sleep? Uyumaz mısın? Does he not sleep? Uyumaz mı? Does she not sleep? Uyumaz mı? Does it not sleep? Uyumaz mı? Do we not sleep? Uyumaz mıyız? Do you not sleep? Uyumaz mısınız? Do they not sleep? Uyumazlar mı?

Temel

THE SIMPLE PAST TENSE - Dİ'Lİ GEÇMİŞ ZAMAN Geçmişte yapılıp bitmiş bir eylemi anlatmak için kullanılan bu zaman, fiilin geçmiş zaman için kullanılan şeklinin özne önüne getirilmesiyle oluşur. Bir fiilin geçmiş zaman için kullanılan şeklinin ne olduğunu "olağan fiiller" konusunda kısaca gördük. Burada bir daha tekrarlayalım: İngilizcede fiiller geçmiş zaman şekillerinin yapılması bakımından iki gruba ayrılırlar. İngilizcede bütün fiiller bu iki gruptan birine girerler. 1. regular verbs - düzenli fiiller 2. irregular verbs - düzensiz fiiller düzenli fiiller Düzenli fiiller grubundan bir fiili geçmiş zaman anlamında kullanmak için kök halindeki fiile ed takısı eklenir. Eğer fiil e harfi ile bitiyorsa sadece d eklenir. fiil geçmiş zaman şekli want wanted play played work worked talk talked like liked listen listened close closed love loved Aşağıda geniş zaman halindeki basit cümlelerin geçmiş zaman haline nasıl geçtiğini görmekteyiz. I want. I wanted. İsterim. istedim. They play. They played. Oynarlar. Oynadılar. He works. He worked. Çalışır. Çalıştı. She talks. She talked. Konuşur. Konuştu. We like. We liked. Severiz. Sevdik. The girl listens. The girl listened. Kız dinler. Kız dinledi. You close the door. You closed the door. Kapıyı kaparsınız. Kapıyı kapadınız. She loves you. She loved you. Seni sever. Seni sevdi. Bazı fiillere ed eklenirken son harfleri çift yazılır. stop - stopped, travel - travelled, compel - compelled. Son harf y'den önce sessiz harf varsa y harfi i olur. carry - carried, cry - cried. düzensiz fiiller Düzenli fiiller grubunda bulunan fiillerin sonlarına ed getirmek suretiyle geçmiş zaman haline girmelerine karşın düzensiz fiiller grubundaki fiillerin durumu değişiktir. Onlar sonlarına belirli ekler getirilmek suretiyle geçmiş zaman haline girmezler. Onların bu amaçla kullanılan değişik şekilleri vardır. Aşağıda bazı düzensiz fiilleri ve bunların geçmiş zaman için kullanılan şekillerini görüyoruz. go went see saw drink drank give gave write wrote bring brought buy bought sell sold dig dug begin began tell told swim swam know knew speak spoke take took sit sat eat ate Aşağıdaki örneklerde düzensiz fiiller grubundan olan fiillerle yapılmış geniş zaman cümlelerini ve karşılarında aynı fiilin geçmiş zaman şeklinin kullanıldığı geçmiş zaman cümlelerini görüyoruz. I go. I went. Giderim. Gittim. They see. They saw. Görürler. Gördüler. He drinks. He drank. İçer. İçti. We write letters. We wrote letters. Mektuplar yazarız. Mektuplar yazdık. She brings some roses. She brought some roses. Birkaç gül getirir. Birkaç gül getirdi. Mary teaches English. Mary taught English. Mary İngilizce öğretir. Mary İngilizce öğretti. The man buys a car. The man bought a car. Adam bir araba alır. Adam bir araba aldı. The boy digs a hole. The boy dug a hole. Çocuk bir çukur kazar. Çocuk bir çukur kazdı. The teacher tells a story. The teacher told a story. Öğretmen bir hikâye anlatır. Öğretmen bir hikâye anlattı. The children swim in the sea. The children swam in the sea. Çocuklar denizde yüzer. Çocuklar denizde yüzdü. My mother takes a plate. My mother took a plate. Annem bir tabak alır. Annem bir tabak aldı. We sit in the kitchen. We sat in the kitchen. Mutfakta otururuz. Mutfakta oturduk. The carpenter makes a table. The carpenter made a table. Marangoz bir masa yapar. Marangoz bir masa yaptı. The girls eat some apples. The girls ate some apples. Kızlar birkaç elma yer. Kızlar birkaç elma yediler. İngilizcede düzensiz fiiller sayıca çok değildir. Fakat en çok kullanılan fiiller bu grubun içindedir. Bunların tam bir listesi bölüm sonunda görülmektedir. İngilizcede düzensiz bir fiili öğrenirken bunun geçmiş zaman şeklini de birlikte bellemelidir. Örneğin, "see - görmek" fiilini öğrenirken onun geçmiş zaman şeklinin saw olduğu da aynı zamanda öğrenilmelidir. Düzensiz fiillerin geçmiş zaman şekilleri (ve biraz ileride göreceğimiz perfect zamanların yapımında kullanılan üçüncü şekilleri) tamamen gelişigüzel olmayıp içlerinden bazılarının belirli değişikliklere uyarak şekillendiği doğruysa da bu

çeşitli kuralları öğrenmeğe çalışmak yerine fiillerin geçmiş zaman şekillerini olduğu gibi ve kök fiille birlikte bellemek daha uygun olur. Olumlu şekillerini gördüğümüz geçmiş zaman cümlelerinde fiilin her türlü özne ile aynı kaldığı, düzenli fiiIse ed eki almış şeklinin, düzensiz fiilse ona ait geçmiş zaman şeklinin hiç değişmediği görülmektedir. I went to the bus stop. Otobüs durağına gittim. He went to the bus stop. Otobüs durağına gitti. They went to the bus stop. Otobüs durağına gittiler. Ingrid went to the bus stop. Ingrid otobüs durağına gitti. You wanted a napkin. Bir peçete istedin. She wanted a napkin. Bir peçete istedi. The girl wanted a napkin. Kız bir peçete istedi. We wanted a napkin. Bir peçete istedik. olumlu geçmiş zaman cümle kalıbı fiilin geçmiş özne zaman şekli diğer sözcükler She went to school. The boy played in the garden. We ate your eggs. The baby slept in my bed. They walked to the station. Andrew worked in a factory. I learnt English in England. You took my umbrella. olumsuz Geçmiş zaman halindeki cümlelerin olumsuz yapılması cümlede şu iki de-ğişiklikle gerçekleşir. 1. Fiilin önüne did not getirilir. 2. Fiil ilk şekline, yani kök haline döner. I went. Gittim. I did not go. Gitmedim. She walked. Yürüdü. She did not walk. Yürümedi. They sold the house. Evi sattılar. They did not sell the house. Evi satmadılar. Philip stopped the car. Philip otomobili durdurdu. Philip did not stop the car. Philip otomobili durdurmadı. The baby cried. Bebek ağladı. The baby did not cry. Bebek ağlamadı. Örneklerde görüldüğü gibi cümledeki fiil düzenli bir fiilse bu cümle olumsuz yapılınca fiildeki ed eki kalkarak fiil kök haline dönmüş, fiil düzensiz bir fiilse bu fiilin geçmiş zaman şekli yerine kök şekli kullanılmıştır. did ile not kaynaşması Olumsuz cümlelerde kullanılan did ile not çoğu zaman kaynaştırılarak kullanılırlar. did not /did not/ didn't /didınt/ We swam in the lake. Gölde yüzdük. We didn't swim in the lake. Gölde yüzmedik. Mary liked the flowers. Mary çiçekleri beğendi. Mary didn't like the flowers. Mary çiçekleri beğenmedi. He changed his hat. Şapkasını değiştirdi. He didn't change his hat. Şapkasını değiştirmedi. I drank a bottle of milk. Bir şişe süt içtim. I didn't drink a bottle of milk. Bir şişe süt içmedim. Your brother broke the vase. Erkek kardeşin vazoyu kırdı. Your brother didn't break Erkek kardeşin vazoyu kırmadı. the vase. She carried the books to the Kitapları kitaplığa taşıdı. library. She didn't carry the books to Kitapları kitaplığa taşımadı. the library. The postman saw your son in Postacı oğlunu postanede gördü. the post office. The postman didn't see your son Postacı oğlunu postanede görmedi. in the post office. The waiter helped the old woman. Garson yaşlı kadına yardım etti. The waiter didn't help the old Garson yaşlı kadına yardım etmedi. woman. olumsuz geçmiş zaman cümlesi did not yalın halde diğer sözcükler özne veya fiil didn't Emma didn't work in a restaurant. We didn't carry the bags. They didn't obey the rules. She didn't know my name. The inspector didn't see the papers. I didn't eat much bread. The doctors didn't understand her illness. Our teachers didn't come on Saturday. soru Geçmiş zaman halinde olumlu bir cümleyi soru haline sokmak için iki şey yapılır. 1. Cümlenin başına did getirilir. 2. Cümledeki fiil ilk şekline, yani kök haline döner. She went to school. Okula gitti. Did she go to school? Okula gitti mi? We ate bananas. Muz yedik. Did we eat bananas? Muz yedik mi? Mary cleaned the tables. Mary masaları temizledi. Did Mary clean the tables? Mary masaları temizledi mi? They closed the windows. Pencereleri kapattılar. Did they close the windows? Pencereleri kapattılar mı? I made some mistakes. Birkaç hata yaptım. Did I make any mistakes? Hiç hata yaptım mı? The cook washed the vegetables. Aşçı sebzeleri yıkadı. Did the cook wash the vegetables? Aşçı sebzeleri yıkadı mı? You saw them at the door. Onları kapıda gördün. Did you see them at the door? Onları kapıda gördün mü? The woman sold her ring. Kadın yüzüğünü sattı. Did the woman sell her ring? Kadın yüzüğünü sattı mı? His sister opened the door. Kız kardeşi kapıyı açtı. Did his sister open the door? Kız

kardeşi kapıyı açtı mı? The sailors swam to the shore. Gemiciler sahile yüzdüler. Did the sailors swim to the shore? Gemiciler sahile yüzdüler mi? My mother received a letter Annem dün bir mektup aldı. yesterday. Did my mother receive a letter Annem dün bir mektup aldı mı? yesterday? Geçmiş zaman konusunda hatırda tutulacak önemli noktalardan biri öznenin tekil veya çoğul olmasıyla fiilde bir değişme olmadığı, diğeri, cümleye did veya did not girince fiilin kök haline döndüğüdür. They brought a tray. Bir tepsi getirdiler. She brought a tray. Bir tepsi getirdi. They didn't bring a tray. Bir tepsi getirmediler. She didn't bring a tray. Bir tepsi getirmedi. Did they bring a tray? Bir tepsi getirdiler mi? Did she bring a tray? Bir tepsi getirdi mi? soru halinde geçmiş zaman cümlesi did özne yalın halde diğer sözcükler fiil Did she tell you the truth? Did we speak correctly? Did Helen begin to do her homework? Did you study your Iessons? Did they finish the building? Did the cats eat the meat? Did he listen to the music? Did your son marry again? olumsuz soru Soru halindeki geçmiş zaman cümlesini olumsuz soru haline sokmak için fiilin önüne not getirilir. Did you see my son? Oğlumu gördün mü? Did you not see my son? Oğlumu görmedin mi? Did she invite you? Sizi davet etti mi? Did she not invite you? Sizi davet etmedi mi? Did they understand the letter? Mektubu anladılar mı? Did they not understand the Mektubu anlamadılar mı? letter? Olumsuz cümlede olduğu gibi olumsuz soru cümlesinde de did not kaynaştırılır. Did he eat the eggs? Yumurtaları yedi mi? Didn't he eat the eggs? Yumurtaları yemedi mi? Did the nurse bring the pills? Hemşire hapları getirdi mi? Didn't the nurse bring the Hemşire hapları getirmedi mi? pills? Did the children wait for the Çocuklar otobüsü beklediler mi? bus? Didn't the children wait for Çocuklar otobüsü beklemediler mi? the bus? Did we pay our debt in time? Borcumuzu vaktinde ödedik mi? Didn't we pay our debt in time? Borcumuzu vaktinde ödemedik mi? olumsuz soru halinde geçmiş zaman cümlesi didn't özne yalın halde diğer sözcükler fiil Didn't you correct the wrong words? Didn't she ring the bell? Didn't they bring their food? Didn't the tourist see the bridge? Didn't I give you the tooth brush? Didn't Helen write the letter in ink? Didn't the dentist pay the rent last month?

Temel

THE PAST CONTINUOUS TENSE
SÜREKLİ GEÇMİŞ ZAMAN

Bir hareketin geçmiş bir zamanda bir süre devam ettiğini belirtmek için kullanılan sürekli geçmiş zaman kipi, **ing** eki almış fiil ile bunun önünde **to be** fiilinin geçmiş zaman şekli olan **was (were)** kullanılarak oluşturulur.

Bu zamanın şekil bakımından şimdiki zamanla tek farkı **is** yerine **was, are** yerine **were** gelmesidir. Fiil her iki zamanda da aynı, yani **ing** almış durumdadır.

Aşağıdaki örneklerde şimdiki zaman cümleleri ile bu cümlelerdeki fiillerle yapılmış sürekli geçmiş zaman cümlelerini karşılıklı görüyoruz.

şimdiki zaman	sürekli geçmiş zaman
She is writing a letter. Bir mektup yazıyor.	**She was writing a letter.** Bir mektup yazıyordu.

Martin is eating a biscuit. Martin bir bisküvi yiyor.	**Martin was eating a biscuit.** Martin bir bisküvi yiyordu.
We are counting the money. Parayı sayıyoruz.	**We were counting the money.** Parayı sayıyorduk.
They are running to the gate. Kapıya koşuyorlar.	**They were running to the gate.** Kapıya koşuyorlardı.
The man is waiting at the door. Adam kapıda bekliyor.	**The man was waiting at the door.** Adam kapıda bekliyordu.
Your friends are going to the museum. Arkadaşlarınız müzeye gidiyor.	**Your friends were going to the museum.** Arkadaşlarınız müzeye gidiyordu.

Örnek cümlelerde de görüldüğü gibi özne tekil olduğu zaman **was**, çoğul olduğu zaman **were** yardımcı fiili **ing** eki almış esas fiil önünde yer almaktadır.

Mary was learning French.	Mary Fransızca öğreniyordu.
She was cleaning the kitchen.	Mutfağı temizliyordu.
We were playing in the corridor.	Koridorda oynuyorduk.
They were sleeping under the trees.	Ağaçların altında uyuyorlardı.
The horses were running to the water.	Atlar suya koşuyorlardı.
Mr Green was reading a newspaper.	Mr Green bir gazete okuyordu.
I was working in the workshop.	Atölyede çalışıyordum.
The soldiers were resting by the river.	Askerler nehirin yanında istirahat ediyorlardı.
The doctor was examining the patients.	Doktor hastaları muayene ediyordu.

olumlu sürekli geçmiş zaman cümlesi

özne	**was** veya **were**	**ing** almış fiil	diğer sözcükler
She	**was**	**waiting**	**for her husband.**
Norman	**was**	**having**	**a cup of coffee.**
We	**were**	**correcting**	**the examination papers.**
They	**were**	**eating**	**bread and cheese.**
The girls	**were**	**washing**	**their blouses.**
He	**was**	**looking**	**at the clouds.**
His mother	**was**	**cooking**	**the food.**

olumsuz

Sürekli geçmiş zaman cümlesini olumsuz hale sokmak için **was** ve **were** sözcüklerinden sonra **not** getirmek gerekir.

She was walking to the cupboard.	Dolaba yürüyordu.
She was not walking to the cupboard.	Dolaba yürümüyordu.

We were sitting on a bench.	Bir sıra üzerinde oturuyorduk.
We were not sitting on a bench.	Bir sıra üzerinde oturmuyorduk.

Bilindiği gibi **was** ve **were** yardımcı fiilleri de **not** ile kaynaştırılarak bir kısaltma yapılabilir.

He was swimming to the boat.	Kayığa yüzüyordu.
He wasn't swimming to the boat.	Kayığa yüzmüyordu.
They were listening to the radio.	Radyoyu dinliyorlardı.
They weren't listening to the radio.	Radyoyu dinlemiyorlardı.
Mary was making a pillow.	Mary bir yastık yapıyordu.
Mary wasn't making a pillow.	Mary bir yastık yapmıyordu.
The workers were playing football.	İşçiler futbol oynuyorlardı.
The workers weren't playing football.	İşçiler futbol oynamıyorlardı.
She wasn't learning German.	Almanca öğrenmiyordu.
The woman wasn't following the dog.	Kadın köpeği izlemiyordu.
The aeroplanes weren't flying towards London.	Uçaklar Londra'ya doğru uçmuyorlardı.
We weren't living in Brighton then.	O zaman Brighton'da oturmuyorduk.
The girl wasn't playing the piano.	Kız piyano çalmıyordu.
They weren't going to the theatre.	Tiyatroya gitmiyorlardı.
The man and the woman weren't walking in the park.	Adam ve kadın parkta yürümüyorlardı.
The student wasn't reading his books.	Öğrenci kitaplarını okumuyordu.

olumsuz sürekli geçmiş zaman cümlesi

özne	**wasn't** veya **weren't**	**ing** almış fiil	diğer sözcükler
I	**wasn't**	**expecting**	**you.**
She	**wasn't**	**reading**	**your newspaper.**
They	**weren't**	**waiting**	**for your sister.**
The girl	**wasn't**	**washing**	**her stockings.**
Your sons	**weren't**	**doing**	**their homework.**
Mr Brown	**wasn't**	**playing**	**cards.**
We	**weren't**	**feeding**	**the rabbits.**

soru

Olumlu bir sürekli geçmiş zaman cümlesini soru haline sokmak için **was** ve **were** fiilin önünden

alınarak cümlenin başına getirilir.

He was writing a story.	Bir hikâye yazıyordu.
Was he writing a story?	Bir hikâye mi yazıyordu?
They were counting the boxes?	Kutuları sayıyorlardı.
Were they counting the boxes?	Kutuları mı sayıyorlardı?
The maid was cleaning the glass.	Hizmetçi bardağı temizliyordu.
Was the maid cleaning the glass?	Hizmetçi bardağı mı temizliyordu?
The teacher was drawing a map.	Öğretmen bir harita çiziyordu.
Was the teacher drawing a map?	Öğretmen bir harita mı çiziyordu?
The drivers were waiting at the frontier.	Şoförler hudutta bekliyorlardı.
Were the drivers waiting at the frontier?	Şoförler hudutta mı bekliyorlardı?
You were telling them the truth.	Onlara gerçeği söylüyordun.
Were you telling them the truth?	Onlara gerçeği mi söylüyordun?
She was making a cake.	Bir pasta yapıyordu.
Was she making a cake?	Bir pasta mı yapıyordu?
Were the buses going to the terminal?	Otobüsler terminale mi gidiyorlardı?
Was the old man waiting for his son?	Yaşlı adam oğlunu mu bekliyordu?
Was he helping the tourists?	Turistlere yardım mı ediyordu?
Were they sitting on our beds?	Yataklarımızın üzerinde mi oturuyorlardı?
Was Christine talking to her father?	Christine babasıyla mı konuşuyordu?
Were the children throwing stones at the windows?	Çocuklar pencerelere taş mı atıyorlardı?
Were you sweeping the floor?	Yeri süpürüyor muydun?
Was she drinking wine?	Şarap mı içiyordu?

soru halinde sürekli geçmiş zaman cümlesi

was veya **were**	özne	**ing** almış fiil	diğer sözcükler
Was	**Hilda**	**singing**	**a song?**
Was	**the boy**	**carrying**	**a basket?**
Were	**they**	**drinking**	**beer or wine?**
Was	**the telephone**	**ringing**	**again and again?**
Were	**the boys**	**stealing**	**cakes?**
Were	**you**	**sleeping**	**in your room?**
Was	**she**	**ironing**	**the trousers?**

olumsuz soru

Soru halindeki sürekli geçmiş zaman cümlesinde fiilin önüne **not** getirilirse olumsuz soru meydana gelir.

Was she powdering her face? Yüzünü mü pudralıyordu?
Wasn't she powdering her face? Yüzünü pudralamıyor muydu?

Were they making a basket? Bir sepet mi yapıyorlardı?
Weren't they making a basket? Bir sepet yapmıyorlar mıydı?

Was the teacher writing the new words? Öğretmen yeni sözcükleri yazıyor muydu?
Wasn't the teacher writing the new words? Öğretmen yeni sözcükleri yazmıyor muydu?

Bu cümlelerde **was** ve **were** ile **not** kaynaştırılabilir.

Was the man catching fish? Adam balık mı tutuyordu?
Wasn't the man catching fish? Adam balık tutmuyor muydu?

Were the children playing in the park? Çocuklar parkta mı oynuyorlardı?
Weren't the children playing in the park? Çocuklar parkta oynamıyorlar mıydı?

Were you staying in a cheap hotel? Ucuz bir otelde mi kalıyordunuz?
Weren't you staying at a cheap hotel? Ucuz bir otelde kalmıyor muydunuz?

Was John waiting for his mother? John annesini mi bekliyordu?
Wasn't John waiting for his mother? John annesini beklemiyor muydu?

Was your daughter working in a bank? Kızın bir bankada mı çalışıyordu?
Wasn't your daughter working in a bank? Kızın bir bankada çalışmıyor muydu?

Were the policemen stopping the cars? Polisler otomobilleri durduruyorlar mıydı?
Weren't the policemen stopping the cars? Polisler otomobilleri durdurmuyorlar mıydı?

olumsuz soru halinde sürekli geçmiş zaman cümlesi

wasn't veya **weren't**	özne	**ing** almış fiil	diğer sözcükler
Wasn't	**she**	**sleeping**	**in the living room?**
Wasn't	**the girl**	**washing**	**the dishes?**
Weren't	**the students**	**doing**	**their homework?**
Wasn't	**he**	**taking**	**his medicine?**
Weren't	**your friends**	**coming**	**with you?**
Weren't	**they**	**learning**	**Turkish?**
Wasn't	**Betty**	**working**	**in a restaurant?**

Temel

SÜREKLİ GEÇMİŞ ZAMANIN KULLANILDIĞI YERLER

1. Geçmişte bir eylem yapılmakta iken onunla ilişkili ikinci bir eylem de yapılmışsa devamlı yapılan eylemi göstermek için sürekli geçmiş zaman, diğeri için geçmiş zaman kullanılır. Geçmiş zaman halindeki kısım "zaman" anlamında **when** sözcüğü ile başlar.

Sürekli geçmiş zaman ve geçmiş zaman cümlelerinin tek cümle halinde birleşmesini görmeden önce daha kolay anlaşılması için, geçmiş zaman kısmının **when** ile yapısını inceleyelim.

I came	geldim.
when I came	geldiğim zaman ....
when I saw	gördüğüm zaman ....
when I got up	kalktığım zaman ....

Bu cümlelerin Türkçelerinde "zaman" sözcüğü yerine başka ekler kullanılarak da aynı anlam verilebilir.

when I came	geldiğim zaman ...., geldiğim anda, geldiğimde, ben gelince
when he saw me	beni görünce ....
when they began	başladıklarında ....
when the bus arrived	otobüs geldiğinde ....
when the man came in	adam girdiğinde ....

Yapılıp bitmiş bir eylemi gösteren ve **when** ile başlamış bu gibi geçmiş zaman cümleleri bu eylemlerin yapıldığı anda devam etmekte olan sürekli geçmiş zaman cümleleriyle aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi birleşirler.

when I saw	gördüğüm zaman ....
when I saw him	onu gördüğüm zaman ....
He was reading a book.	Bir kitap okuyordu.
When I saw him he was reading a book.	Onu gördüğüm zaman bir kitap okuyordu.

Bu cümlede okuma eyleminin geçmişte bir süre devamlı olarak yapıldığı, görme eyleminin ise okuma eyleminin sürdüğü bir anda yapılıp bittiği anlatılmaktadır. Yani okuma eylemi görme eyleminin öncesinde de sonrasında da devam etmektedir.

when her father came	babası geldiğinde ....
She was sleeping.	Uyuyordu.
When her father came she was sleeping.	Babası geldiğinde uyuyordu.

Bu iki bölümlü cümlelerde **when** ile başlayan kısım cümlenin başında olabileceği gibi sonunda da olabilir. Önde bulunan eylemin daha vurgulu olarak belirtildiği anlaşılır. Türkçe çevirisinde bir fark olmaz.

When she saw me I was talking to a friend.	Beni gördüğünde bir arkadaşla konuşuyordum.
I was talking to a friend when she saw me.	Beni gördüğünde bir arkadaşla konuşuyordum.
It was raining when we went out.	Dışarı çıktığımızda yağmur yağıyor-

du.

When we went out it was raining.	Dışarı çıktığımızda yağmur yağıyordu.
When the students came in the classroom, the teacher was drawing a map on the blackboard.	Öğrenciler sınıfa girdiklerinde öğretmen tahtaya bir harita çiziyordu.
We were sitting by the fire when the man opened the door.	Adam kapıyı açtığı zaman biz ocağın yanında oturuyorduk.
The girl was washing her face when her mother called.	Annesi seslendiği zaman kız yüzünü yıkıyordu.
When the rain stopped, the house was still burning.	Yağmur durduğu zaman ev hâlâ yanıyordu.
They were eating sandwiches in the restaurant when the fight began.	Kavga başladığında onlar lokantada sandviç yiyorlardı.
When I opened the curtains, the sun was shining.	Perdeleri açtığım zaman güneş parlıyordu.
My son was still sleeping when I arrived at his house.	Evine vardığımda oğlum hâlâ uyuyordu.

Bu tip cümlelerde sürekli geçmiş zaman bölümü önünde "iken, esnasında" anlamında **while** sözcüğü de kullanılır.

The man put out the light while we were reading our books.	Biz kitaplarımızı okurken adam ışığı söndürdü.
I heard a noise while I was passing by their house.	Evlerinin yanından geçerken bir gürültü işittim.

2. Geçmişte bir eylem sürekli olarak yapılmaktayken diğer bir eylem de aynı zamanda sürekli olarak yapılmaktaysa her ikisi de sürekli geçmiş zaman halinde söylenir.

Anita was reading a newspaper while her husband was watching television.	Kocası televizyon seyrediyorken Anita bir gazete okuyordu.
I was walking through the forest, and my dog was following me.	Ormanın içinde yürüyordum, köpeğim beni izliyordu.
While we were playing in the garden, my grandmother was watering the flowers.	Biz bahçede oynuyorken büyükannem çiçekleri suluyordu.
They were thinking of their sons while they were working in the fields.	Tarlalarda çalışıyorlarken oğullarını düşünüyorlardı.

3. **Always** ile sürekli geçmiş zaman kullanıldığında bir hareketin sık sık tekrarlanmış olduğu ve sözü söyleyenin bu durumdan şikâyetçi bulunduğu anlatılmış olur.

She was always complaining about her illness.	Hep hastalığından şikâyet ediyordu.
They were always coming late.	Hep geç geliyorlardı.
His wife was always telling him not to drink too much.	Karısı ona hep çok içmemesini söylüyordu.

4. Belli bir zamanda bir hareketin yapılıyor oluşu sürekli geçmiş zamanla anlatılır.

At six o'clock he was sitting with his friends in a cafe.	Saat altıda arkadaşlarıyla bir kafede oturuyordu.
They were watching television	Saat onda televizyon seyrediyor-

at ten o'clock.	lardı.
She was washing the dishes during lunch time.	Öğlen yemeği esnasında bulaşıkları yıkıyordu.

the past continuous tense - sürekli geçmiş zaman çekim tablosu

affirmative - olumlu

I was walking.	Yürüyordum.
You were walking.	Yürüyordun.
He was walking.	Yürüyordu.
She was walking.	Yürüyordu.
It was walking.	Yürüyordu.
We were walking.	Yürüyorduk.
You were walking.	Yürüyordunuz.
They were walking.	Yürüyorlardı.

negative - olumsuz

I was not walking.	Yürümüyordum.
You were not walking.	Yürümüyordun.
He was not walking.	Yürümüyordu.
She was not walking.	Yürümüyordu.
It was not walking.	Yürümüyordu.
We were not walking.	Yürümüyorduk.
You were not walking.	Yürümüyordunuz.
They were not walking.	Yürümüyorlardı.

interrogative - soru

Was I walking?	Yürüyor muydum?
Were you walking?	Yürüyor muydun?
Was he walking?	Yürüyor muydu?
Was she walking?	Yürüyor muydu?
Was it walking?	Yürüyor muydu?
Were we walking?	Yürüyor muyduk?
Were you walking?	Yürüyor muydunuz?
Were they walking?	Yürüyorlar mıydı?

negative interrogative - olumsuz soru

Was I not walking?	Yürümüyor muydum?
Were you not walking?	Yürümüyor muydun?
Was he not walking?	Yürümüyor muydu?
Was she not walking?	Yürümüyor muydu?
Was it not walking?	Yürümüyor muydu?
Were we not walking?	Yürümüyor muyduk?
Were you not walking?	Yürümüyor muydunuz?
Were they not walking?	Yürümüyorlar mıydı?

Temel

THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS TENSE SÜREKLİ ŞİMDİKi BİTMİŞ ZAMAN Bu fiil zamanı daha önce görmüş olduğumuz "the present perfect tense - şimdiki bitmiş zaman"ın sürekli halidir. Yine onun gibi geçmişte başlayıp şimdiye kadar devam eden veya henüz bitmiş eylemleri anlatmak için kullanılır. Bu zaman şimdiki bitmiş zaman yapısına benzer. 1. Öznenin yanına tekilse has, çoğulsa have getirilir. 2. Have (has) den sonra to be fiilinin "past participle - geçmiş zaman ortacı" yer alır. 3. Esas fiil ing almış olarak bunları izler. have + been + fiil (ing) She has lived in Dublin for nine Dokuz aydır Dublin'de oturmakta. months. She has been living in Dublin Dokuz aydır Dublin'de oturmakta. for nine months. Görüldüğü gibi Türkçeye aynı şekilde çevrilen iki zaman şeklinden sürekli şimdiki bitmiş zaman diğerine nazaran daha devamlı ve kesintisiz yapılan bir eylemi gösterir. She has been reading since four Saat dörtten beri okumakta. o'clock. We have been resting in the Oturma odasında istirahat etmekte- waiting room. yiz. John has been standing in front John danışma bürosunun önünde of the information office. durmakta. They have been learning İki yıldır Almanca öğrenmekteler. German for two years. His son has been playing in their Oğlu onların bahçesinde oynamak- garden. ta. The students have been studying Öğrenciler saat dörtten beri dersle- their lessons since four o'clock. rine çalışmaktalar. The students have been studying Öğrenciler dört saattir derslerine their lessons for four hours. çalışmaktalar. Türkçeye çevrilişleri bakımından aynı gibi görünen sürekli şimdiki bitmiş zamanla şimdiki zaman arasında fark vardır. Şimdiki zaman şu anda olan bir eylemi gösterir. He is sleeping on the sofa. Divanda uyuyor. I'm writing a letter to Helen. Helen'e bir mektup yazıyorum. Bu cümlelerde uyuma ve yazma eylemlerinin şu anda yapılmakta olduğu anlatılmaktadır. He has been sleeping on the sofa. Divanda uyumakta. I have been writing letters Saat ikiden beri mektuplar yazmak- since two o'clock. tayım. cümlelerinde ise uyuma ve yazma eylemlerinin daha önceden başlamış olduğu ve kesintisiz olarak halen de devam ettiği ifade edilmektedir. My father has been working in Babam yirmi iki yıldır aynı fabrikada the same factory for twenty-two çalışmakta. years. I have been mending your socks. Çoraplarını tamir etmekteyim. Tom has been digging holes Tom arka bahçede çukurlar in the backyard. kazmakta. It has been raining for weeks. Haftalardır yağmur yağmakta. You have been staying in this Noel'den beri bu otelde kalmaktası- hotel since Christmas. nız. You have been looking at my Benim gazeteme bakmaktasın. newspaper. They have been making the Tekrar aynı hataları yapmaktalar. same mistakes again. The woman has been waiting Kadın oğlunu beklemekte. for her son. He has been reading the book Ona verdiğin kitabı okumakta. you gave him. I have been writing letters to Arkadaşlarıma mektuplar yazmakta- my friends. yım. Dick has been talking about his Dick avcılık deneyimlerine dair ko- hunting experiences. nuşmakta. olumlu sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesi özne have veya been ing almış diğer sözcükler has fiil We have been waiting in the lobby. The house has been burning since yesterday. You have been working too much. They have been watching television. The cat has been looking at the hole. She has been living in Ankara. I have been sitting by the fire. olumsuz Sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesini olumsuz yapmak için have (has) ile been arasına not getirilir. They have been waiting for their Kızlarını beklemekteler. daughters. They have not been waiting for Kızlarını beklemiyorlar. (Kızlarını their daughters. beklemekte değiller.) She has been making gloves for Benim için eldivenler yapmakta. me. She has not been making Benim için eldivenler yapmakta gloves for me. değil. Bu cümlelerde have (has) ile not kaynaştırılabilir. We have been looking at your Resimlerinize bakmaktayız. pictures. We haven't been looking at your Resimlerinize bakmakta değiliz. pictures. The girl has been learning En- Kız on aydır İngilizce öğrenmekte. glish for ten months. The girl hasn't been learning Kız on aydır İngilizce öğrenmekte English for ten months. değil. The farmers have been praying Çiftçiler yağmur için dua etmekte- for rain. ler. The farmers haven't been pray- Çiftçiler yağmur için dua etmekte ing for rain. değiller. The water has been boiling for Su uzun süredir kaynamakta. a long time. The water

hasn't been boiling Su uzun süredir kaynamakta değil. for a long time. His mother has been waiting in Annesi pencerenin önünde bek- front of the window. lemekte. His mother hasn't been waiting Annesi pencerenin önünde bekle- in front of the window. mekte değil. The horses have been running Atlar bütün gün koşmaktalar. all day long. The horses haven't been running Atlar bütün gün koşmakta değiller. all day long. My father has been working in Babam saat sekizden beri bahçede the garden since eight o'clock. çalışmakta. My father hasn't been working in Babam saat sekizden beri bahçede the garden since eight o'clock. çalışmakta değil. We haven't been watching them. Onları seyretmekte değiliz. She hasn't been preparing food Bizim için yiyecek hazırlamakta de- for us. ğil. Robert hasn't been sleeping in Robert senin yatağında uyumakta your bed. değil. They haven't been waiting for Müdürü beklemekte değiller. the manager. olumsuz sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesi özne haven't veya been ing almış diğer sözcükler hasn't fiil I haven't been watching your house. You haven't een doing the homework. The man hasn't been repairing your water tank. She hasn't been trying to learn English. He hasn't been living in London. They haven't been working very hard. Tom hasn't been sending flowers to his girl. soru Bu fiil zamanını soru haline sokmak için yapılacak şey have (has) yardımcı fiilini cümlenin başına almaktır. He has been sleeping for six Altı saattir uyumakta. hours. Has he been sleeping for six Altı saattir uyumakta mı? hours? His son has been working at the Oğlu postanede çalışmakta. post office. Has his son been working at the Oğlu postanede mi çalışmakta? post office? We have been studying French Uzun zamandır Fransızca çalış- for a long time. maktayız. Have we been studying French Uzun zamandır Fransızca mı çalış- for a long time? maktayız? They have been making weapons Ordu için silahlar yapmaktalar. for the army. Have they been making weapons Ordu için silahlar mı for the army? yapmaktalar? Cyril has been washing the Cyril bulaşıkları yıkamakta. dishes. Has Cyril been washing the dishes? Cyril bulaşıkları mı yıkamakta? You have been drinking too much Son zamanlarda çok içmektesin. lately. Have you been drinking too much Son zamanlarda çok mu içmekte- lately? sin? Has my daughter been staying at Kızım aynı otelde mi kalmakta? the same hotel? Have they been waiting for their Arkadaşlarını mı beklemekteler? friends? Have the teachers been teaching Öğretmenler aynı konuları mı the same subjects? öğretmekteler? Has Mary been talking about her Mary hep başarısından mı söz success all the time? etmekte? Has it been raining still? Hâlâ yağmur yağmakta mı? Have the pilots been waiting Pilotlar hava raporunu mu for the weather forecast? beklemekteler? soru halinde sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesi have veya özne been ing almış diğer sözcükler has fiil Have you been writing letters? Has she been living in London? Has Jane been cleaning the house? Have they been praying for good luck? Has your sister been resting in the bedroom? Has the cat been sleeping in your lap? Have the girls been watching television? olumsuz soru Soru halindeki bir sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesini olumsuz soru haline sokmak için been önüne not getirilir. Have you been writing letters to Arkadaşlarına mektuplar mı your friends? yazmaktasın? Have you not been writing Arkadaşlarına mektuplar yazmakta letters to your friends? değil misin? Has she been weeping for him? Onun için ağlamakta mı? Has she not been weeping for Onun için ağlamakta değil mi? him? Bu cümlelerde de have (has) not ile kaynaştırılabilir. Hasn't he been waiting for us? Bizi beklemekte değil mi? Haven't the children been watch- Çocuklar televizyon seyretmekte ing television? değiller mi? Hasn't the driver been driving Şoför on saatten fazla oto sürmek- for more than ten hours? te değil mi? Haven't you been talking to her Onunla öğle yemeği vaktinden beri since lunch time? konuşmakta değil misin? Haven't you been learning İngilizce öğrenmekte değil misin? English? olumsuz soru halinde sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlesi haven't özne been ing almış diğer sözcükler veya fiil hasn't Haven't they been playing in the park? Hasn't your son been studying his lessons? Hasn't Tom been doing his homework? Haven't you been staying in the hotel? Hasn't the nurse been preparing medicines? Hasn't he been living in Eastbourne? Haven't we been swimming for several hours?

Temel

SÜREKLİ ŞİMDIKi BİTMİŞ ZAMANIN KULLANILDIĞI YERLER 1. Geçmişte başlayıp halen devam etmekte olan veya yine geçmişte başlayıp biraz önce tamamlanmış olan eylemler sürekli şimdiki bitmiş zamanla anlatılır. We have been walking for ten On saattir yürümekteyiz. hours. They have been sleeping since Saat ikiden beri uyumaktalar. two o'clock. He has been crying for half an Yarım saattir ağlamakta. hour. You have been working without Dinlenmeden çalışmaktasınız. a rest. Bu tip cümleler şimdiki bitmiş zamanla da anlatılabilir. Anlam hemen hemen aynıdır. Fakat sürekli şimdiki bitmiş zamanda daha kesintisiz bir devamlılık anlamı vardır. We have walked for two hours. İki saattir yürüdük. We have been walking for two İki saattir yürümekteyiz. hours. 2. Ing almayan fiillerin sürekli fiil zamanlarında kullanılmadığını biliyoruz. Sürekli şimdiki bitmiş zamanda da fiiller ing eki almış olarak kullanıldıklarından bu tip fiiller bu zamanda yer almazlar. Like, hear, remember, know, love, care gibi. Yalnız bu tip fiiller arasında olan wish ve want sürekli şimdiki bitmiş zaman cümlelerinde yer alabilir. I have been wishing to buy such Çocukluğumdan beri böyle bir a ring since my childhood. yüzük almayı arzu etmekteyim. 3. Şimdiki bitmiş zamanda olduğu gibi sürekli şimdiki bitmiş zaman cüm-lelerinde de since ve for sık görülür. They have been waiting since Saat beşten beri beklemekteler. five o'clock. She has been sleeping for ten On saattir uyumakta. hours. We have been working since Onlar geleliberi çalışmaktayız. they came. It has been raining for two days. İki gündür yağmur yağmakta. the present perfect continuous tense sürekli şimdiki bitmiş zaman çekim tablosu affirmative - olumlu I have been waiting. Beklemekteyim. (Bekliyorum.) You have been waiting. Beklemektesin. He has been waiting. Beklemekte. She has been waiting. Beklemekte. It has been waiting. Beklemekte. We have been waiting. Beklemekteyiz. You have been waiting. Beklemektesiniz. They have been waiting. Beklemekteler. negative - olumsuz I have not been waiting. Beklemekte değilim. (Beklemiyorum.) You have not been waiting. Beklemekte değilsin. He has not been waiting. Beklemekte değil. She has not been waiting. Beklemekte değil. It has not been waiting. Beklemekte değil. We have not been waiting. Beklemekte değiliz. You have not been waiting. Beklemekte değilsiniz. They have not been waiting. Beklemekte değiller. interrogative - soru Have I been waiting? Beklemekte miyim? (Bekliyor muyum?) Have you been waiting? Beklemekte misin? Has he been waiting? Beklemekte mi? Has she been waiting? Beklemekte mi? Has it been waiting? Beklemekte mi? Have we been waiting? Beklemekte miyiz? Have you been waiting? Beklemekte misiniz? Have they been waiting? Beklemekteler mi? negative interrogative - olumsuz soru Have I not been waiting? Beklemekte değil miyim? Have you not been waiting? Beklemekte değil misin? Has he not been waiting? Beklemekte değil mi? Has she not been waiting? Beklemekte değil mi? Has it not been waiting? Beklemekte değil mi? Have we not been waiting? Beklemekte değil miyiz? Have you not been waiting? Beklemekte değil misiniz? Have they not been waiting? Beklemekte değiller mi?

Temel

THE PAST PERFECT TENSE - GEÇMİŞTE BİTMİŞ ZAMAN

Geçmişte bitmiş zaman had ile fiilin üçüncü şeklinin birlikte kullanılmasıyla yapılır.

Had bütün şahıslar için aynıdır. Tekil ve çoğul olmalarıyla bir değişikliğe uğramaz.

Bu zaman şimdiki bitmiş zamanın geçmiş halidir. Nitekim aynı yapıdaki have (has) yerine onun geçmiş şekli olan had kullanılmak suretiyle meydana gelmiştir.

Geçmişte yapılmış bir eylemden önce başka bir eylemin yapılışı anlatılmak istendiğinde ilk eylem geçmişte bitmiş zaman kipiyle söylenir.

Anita had gone when Tom came. Tom geldiğinde Anita gitmişti.

Burada iki eylem vardır: Birincisi, Anita'nın gitmesi, ikincisi, Tom'un gelmesi. İlk eylem, yani Anita'nın gidişi önce, Tom'un gelmesi ondan sonra olmuştur. İkinci eylemin meydana geldiği anda bitmiş olan ilk eylem geçmişte bitmiş zamanla anlatılır.

present perfect tense past perfect tense
(şimdiki bitmiş zaman) (geçmişte bitmiş zaman)

I have seen. I had seen.
Gördüm. Görmüştüm.

She has left. She had left.
Terketti. Terketmişti.

You have worked. You had worked.
Çalıştın. Çalışmıştın.

He has written. He had written.
Yazdı. Yazmıştı.

They have begun. They had begun.
Başladılar. Başlamışlardı.

Mary has gone. Mary had gone.
Mary gitti. Mary gitmişti.

The girls have finished. The girls had finished.
Kızlar bitirdiler. Kızlar bitirmişlerdi.

I have finished the work. İşi bitirdim. (İşi bitirmiş durumda-
yım. İş bitmiş halde.)
I had finished the work.İşi bitirmiştim.
I had finished the work when the Doktor geldiği zaman işi bitirmiştim.
the doctor came.

She has left the hospital. Hastaneden ayrıldı. (Ayrılmış
durumda.)

She had left the hospital. Hastaneden ayrılmıştı.
She had left the hospital when the patients came. Hastalar geldiği zaman o hastaneden ayrılmıştı.

They have seen the suspension bridge. Asma köprüyü gördüler.
They had seen the suspension bridge. Asma köprüyü görmüşlerdi.
They had seen the suspension bridge before they took the sightseeing tour. Şehir turu yapmadan önce asma köprüyü görmüşlerdi.

Mary has cleaned the bathroom. Mary banyoyu temizledi.
Mary had cleaned the bathroom. Mary banyoyu temizlemişti.
Mary had cleaned the bathroom when we came. Biz geldiğimiz zaman Mary banyoyu temizlemişti.

He has changed the curtains. Perdeleri değiştirdi.
He had changed the curtains. Perdeleri değiştirmişti.
He had changed the curtains before we rented the house. Biz evi kiralamadan önce perdeleri değiştirmişti.

Bilindiği gibi şimdiki bitmiş zaman cümlesinde eylemin oluş zamanını gösteren bir sözcük kullanmak mümkün değildir. Şayet kullanılırsa bu durum şimdiki bitmiş zamanla değil geçmiş zaman kipiyle anlatılır. Halbuki şimdiki bitmiş zamanın geçmiş şekli olan geçmişte bitmiş zaman için böyle bir durum yoktur. Onunla eylemin oluş zamanını gösteren bir sözcük kullanılabilir.

She has seen your brother. Erkek kardeşini gördü. (Şimdiki bitmiş zaman)
She saw your brother yesterday. Dün erkek kardeşini gördü. (geçmiş zaman)
She had seen your brother at the party last week. Erkek kardeşini geçen hafta ziyafette görmüştü. (geçmişte bitmiş zaman)
We had finished our food when the guests came. Misafirler geldiği zaman yiyeceğimizi bitirmiştik.

She had left the house before her father came. Babası gelmeden önce evi terketmişti.
When I saw him he had begun to work in a restaurant. Onu gördüğüm zaman bir lokantada çalışmaya başlamıştı.
He had lost all his money when he opened the new shop. Yeni dükkânı açtığı zaman parasının hepsini kaybetmişti.
She had changed the colour of her hair when I met her. Ona rastladığım zaman saçının rengini değiştirmişti.
They had lived in London since they came to England. İngiltereye geldiklerinden beri Londra'da oturmuşlardı.
He had sold his house before Oğlu gelmeden önce evini satmıştı.

his son came.
Tom had died two years ago, so we didn't see him. Tom iki yıl önce ölmüştü. Bu yüzden onu görmedik.
We didn't see the fisherman because he had left twenty days ago. Balıkçıyı görmedik, çünkü yirmi gün önce ayrılmıştı.
It had started raining when we opened the door. Kapıyı açtığımız zaman yağmur yağmaya başlamıştı.
The waiters had started to clean all the tables because it was half past eleven. Garsonlar bütün masaları temizlemeye başlamışlardı, çünkü saat on bir buçuktu.

olumlu geçmişte bitmiş zaman cümlesi

özne	had	fiilin 3. şekli	diğer sözcükler
She	had	prepared	the meal when the guests arrived.
We	had	heard	the news before she wrote to us.
They	had	died	before the earthquake.
Gerald	had	met	the players before the match.
I	had	finished	the homework when they came.
The man	had	gone	before the policeman came.
You	had	learnt	English before you went to England.

olumsuz

Geçmişte bitmiş zaman cümlesini olumsuz yapmak için had yardımcı fiilinden sonra not getirilir.

She had died before the winter. Kıştan önce ölmüştü.
She had not died before the winter. Kıştan önce ölmemişti.
We had sold the house when the other buyers came. Diğer alıcılar geldiğinde biz evi satmıştık.
We had not sold the house when the other buyers came. Diğer alıcılar geldiği zaman evi satmamıştık.

Bu cümlelerde de had ile not kaynaştırılır.

My wife had not seen the farm. Karım çiftliği görmemişti.
My wife hadn't seen the farm. Karım çiftliği görmemişti.
We had learnt their names before we came here. Buraya gelmeden önce isimlerini öğrenmiştik.
We hadn't learnt their names before we came here. Buraya gelmeden önce isimlerini öğrenmemiştik.

The play had started when we entered the theatre. Tiyatroya girdiğimizde oyun başlamıştı.

The play hadn't started when we entered the theatre. Tiyatroya girdiğimizde oyun başlamamıştı.

Emma had learnt some German before she went to Germany. Almanya'ya gitmeden önce Emma biraz Almanca öğrenmişti.
Emma hadn't learnt any German before she went to Germany. Almanya'ya gitmeden önce Emma hiç Almanca öğrenmemişti.

I hadn't repaired the car when you telephoned. Sen telefon ettiğin zaman arabayı tamir etmemiştim.
My son hadn't come before the rain started. Yağmur başlamadan önce oğlum gelmemişti.
She hadn't understood the subject before I explained it. Onu ben açıklamadan önce konuyu anlamamıştı.
They hadn't come home before ten o'clock. Saat ondan önce eve gelmemişlerdi.
We hadn't taken lessons before we went to England. İngiltere'ye gitmeden önce ders almamıştık.
Dora hadn't drunk her tea when the waiter took the cups. Garson fincanları aldığı zaman Dora çayını içmemişti.
His son hadn't done his military duty when he married. Onun oğlu evlendiği zaman askerliğini yapmamıştı.

olumsuz geçmişte bitmiş zaman cümlesi

özne	hadn't	fiilin 3. şekli	diğer sözcükler
We	hadn't	seen	them when we entered the hall.
She	hadn't	typed	the report before he cami in.
They	hadn't	brought	their children when they visited us.
Doris	hadn't	posted	the letter when her husband telephoned.
I	hadn't	answered	her first letter when I received another.
Mr Miller	hadn't	forgotten	to send her a present before Christmas.
They	hadn't	finished	their meals when the train arrived.

soru

Geçmişte bitmiş zaman cümlesini soru haline sokmak için had yardımcı fiili cümlenin başına getirilir.

She had bought a hat. Bir şapka almıştı.
Had she bought a hat? Bir şapka mı almıştı?

They had opened the doors. Kapıları açmışlardı.

Had they opened the doors? Kapıları açmışlar mıydı?

The postman had brought two letters. Postacı iki mektup getirmişti.
Had the postman brought two letters? Postacı iki mektup mu getirmişti?

You had written four letters when the postman came. Postacı geldiğinde dört mektup yazmıştın.
Had you written four letters when the postman came? Postacı geldiğinde dört mektup mu yazmıştın?

The secretary had left the office when the manager telephoned. Müdür telefon ettiği zaman sekreter bürodan ayrılmıştı.
Had the secretary left the office when the manager telephoned? Müdür telefon ettiği zaman sekreter bürodan ayrılmış mıydı?

Had the woman cooked the food when the children got up? Çocuklar uyandıkları zaman kadın yiyeceği pişirmiş miydi?
Had they learnt the truth before they saw it in the newspaper? Onu gazetede görmeden önce gerçeği öğrenmiş miydiler?
Had the students done the homework before they went to the cinema? Öğrenciler sinemaya gitmeden önce ev ödevlerini yapmış mıydılar?
Had you taken your medicine when you started to eat? Yemeye başlamadan önce ilacını almış mıydın?
Had Mary got on the bus when it began to rain? Yağmur yağmaya başladığı zaman Mary otobüse binmiş miydi?

soru halinde geçmişte bitmiş zaman cümlesi

had	özne	fiilin 3. şekli	diğer sözcükler
Had	they	seen	an elephant before they visited the zoo?
Had	she	received	the letter when you talked to her?
Had	you	finished	your work when the guests arrived?
Had	we	lost	everything before the war started?
Had	Mary	lost	her ring before the summer vacation?
Had	you	left	the classroom when the teacher came?
Had	he	done	the exercises before dinner?

olumsuz soru

Olumsuz soru haline sokmak için esas fiilin önüne not getirilir.

Had she seen a lion? Bir aslan görmüş müydü?
Had she not seen a lion? Bir aslan görmemiş miydi?

Had they reached the river? Nehire varmışlar mıydı?
Had they not reached the river? Nehire varmamışlar mıydı?

Bu cümlelerde de had ile not kaynaştırılabilir.

Had he learnt English? İngilizce öğrenmiş miydi?
Hadn't he learnt English? İngilizce öğrenmemiş miydi?

Had the waiter prepared the tables before the customers arrived? Müşteriler gelmeden önce garson masaları hazırlamış mıydı?
Hadn't the waiter prepared the tables before the customers arrived? Müşteriler gelmeden önce garson masaları hazırlamamış mıydı?

Had your mother died before 1980? Annen 1980'den önce ölmüş müydü?
Hadn't your mother died before 1980? Annen 1980'den önce ölmemiş miydi?

Had the soldiers repaired the bridge when the enemy attacked? Düşman saldırdığı zaman askerler köprüyü tamir etmişler miydi?
Hadn't the soldiers repaired the bridge when the enemy attacked? Düşman saldırdığı zaman askerler köprüyü tamir etmemişler miydi?

Hadn't the players changed their shorts when the second half began? İkinci yarı başladığında oyuncular şortlarını değiştirmemiş miydiler?
Hadn't the drivers rested before they started again? Tekrar hareket etmeden önce şoför-ler istirahat etmemiş miydiler?
Hadn't we decided not to eat too much when we came to the restaurant? Lokantaya geldiğimiz zaman çok fazla yememeye karar vermemiş miydik?
Hadn't she learnt French before she went to France? Fransa'ya gitmeden önce Fransızca öğrenmemiş miydi?

olumsuz soru halinde geçmişte bitmiş zaman

hadn't	özne	fiilin 3. şekli	diğer sözcükler
Hadn't	the man	painted	the walls before he moved in?

Hadn't	she	given	you a present when she left Turkey?
Hadn't	the rain	stopped	when you went out?
Hadn't	they	caught	the thief when the policeman came?
Hadn't	we	met	them before the party?
Hadn't	he	lived	in Berlin before 1990?
Hadn't	you	locked	the door when you went to bed?

Temel

GEÇMiŞTE BİTMİŞ ZAMANIN KULLANILDIĞI YERLER

1. Şimdiki bitmiş zaman nasıl geçmiş zamanda yapılmış bir eylemin şu andaki sonuç ve etkisini anlatmak suretiyle geçmişi şimdiki zamana bağlıyorsa geçmişte bitmiş zaman da geçmişte olan bir eylemi yine geçmişte olan bir noktaya bağlamaktadır. Bu noktadan önce o eylemin yapılması bitmiş durumdadır. Bu an çoğu zaman ikinci bir eylemin yapıldığı zamandır.

Doris had eaten the cake when her brother came.	Erkek kardeşi geldiği zaman Doris pastayı yemişti.

Bu cümlede iki eylem vardır: Birincisi, Doris'in pastayı yemesi, ikincisi, erkek kardeşinin gelişi. Burada önce yapılan eylem pastanın yenmesidir. İşte bu geçmişte bitmiş zamanla anlatılmaktadır.

Doris had eaten the cake.	Doris pastayı yemişti.

İkinci eylem, ilk eylemin yapılışının bittiği noktadır. İlk eylem ikincisinin yapıldığı ana kadar uzamış veya ondan biraz önce bitmiştir. İkinci eylem geçmiş zamanla ifade edilir.

Her brother came.	Erkek kardeşi geldi.

Yeme işinin gelme eylemi ile noktalandığını gösteren sözcük **when** geçmiş zaman cümlesinin başına gelmektedir.

When her brother came	.... erkek kardeşi geldiği zaman (.... geldiğinde, ... geldiği an)
They had married when the queen came back from Spain.	Kraliçe İspanya' dan döndüğünde onlar evlenmişlerdi.
When the rain stopped we had arrived in the city.	Yağmur durduğu zaman şehre varmıştık.
After she had written the letter she went to the post office.	Mektubu yazdıktan sonra postaneye gitti.
After they had gone we cleaned the house.	Onlar gittikten sonra evi temizledik.

The boys had broken the window when I ran to the backyard.	Arka bahçeye koştuğum zaman çocuklar pencereyi kırmışlardı.
When we finished the repairs the passengers had got on the bus.	Tamir etmeyi bitirdiğimiz zaman yolcular otobüse binmişlerdi.
As soon as the man had finished the book he put it on the shelf.	Adam kitabı bitirir bitirmez onu rafın üzerine koydu.
He had disappeared when the police car arrived.	Polis otomobili geldiğinde o gözden kaybolmuştu.

2. Şimdiki bitmiş zaman cümlesinde eylemin oluş zamanı ve yerini belirtmek mümkün değildir. Zira bu, otomatikman eylemin şimdiki sonucunu değil oluş şeklini gözönüne getirdiğinden bunu geçmiş zaman kipiyle vermek gerekir. Fakat şimdiki bitmiş zamanın geçmiş şekli olan geçmişte bitmiş zaman cümlesinde eylemin yeri ve zamanı belirtilebilir.

We had seen them last week.	Onları geçen hafta görmüştük.
You had kept the money in a small box.	Parayı küçük bir kutuda muhafaza etmiştiniz.

3. İlk eylemin, ikincisinin oluşundan biraz önce yapıldığını anlatmak için bu yapı içinde **just** kullanılır.

She had just gone out when they came.	Onlar geldiğinde o henüz çıkmıştı.
When we arrived the train had just departed.	Biz vardığımızda tren henüz hareket etmişti.

4. Bir dizi olay hikâye edilirken ilk olarak belirtilen noktadan önceki eylemler geçmişte bitmiş zamanla anlatılır.

My son won the first prize. He had worked very hard. He had attended some courses, and had taken private lessons. He had not wasted any time on enter-tainments.	Oğlum birinci ödülü kazandı. Çok çalışmıştı. Bazı kurslara devam et-mişti, ve özel dersler almıştı. Eğlen-ce için hiç vakit ziyan etmemişti.

5. **I wish, if only, would rather, would sooner** gibi deyimlerle kullanılan geçmişte bitmiş zaman gerçekleşmemiş arzu ve istekleri belirtirken bir dilek kipi görevi yapar.

I wish you had seen that film.	O filmi görmüş olmanı isterdim. (Keşke o filmi görseydin.)
If only she had learnt some English.	Keşke biraz İngilizce öğrenseydi.
If only the man had punished his children.	Keşke adam çocuklarını cezalandır-saydı.
I would rather Doris had not gone there alone.	Keşke Doris oraya yalnız gitmesey-di.
I would sooner they had taken precautions.	Keşke önlem alsaydılar.

6. Geçmişte bitmiş zaman dolaylı anlatımda çok kullanılır. Şimdiki bitmiş zaman cümleleri dolaylı anlatım şekline dönüştürüldüğünde geçmişte bitmiş zaman kipi kullanılır.

He said, "I have learnt some English."	"Biraz İngilizce öğrenmiş durumda-yım." dedi.
He said that he had learnt some English.	Biraz İngilizce öğrenmiş durumda olduğunu söyledi.

Geçmiş zaman halindeki cümleler de dolaylı anlatım şekline dönüştürüldü-ğünde yine geçmişte bitmiş zaman kipi kullanılır.

He said, "I learnt some English."	"Biraz İngilizce öğrendim." dedi.
He said that he had learnt some English.	Biraz İngilizce öğrendiğini söyledi.

Dolaylı anlatım konusu ileride ele alınarak geniş bilgi verilmektedir.

the past perfect tense - geçmişte bitmiş zaman çekim tablosu

affirmative - olumlu

I had broken.	Kırmıştım.
You had broken.	Kırmıştın.
He had broken.	Kırmıştı.
She had broken.	Kırmıştı.
It had broken.	Kırmıştı.
We had broken.	Kırmıştık.
You had broken.	Kırmıştınız.
They had broken.	Kırmışlardı.

negative - olumsuz

I had not broken.	Kırmamıştım.
You had not broken.	Kırmamıştın.
He had not broken.	Kırmamıştı.
She had not broken.	Kırmamıştı.
It had not broken.	Kırmamıştı.
We had not broken.	Kırmamıştık.
You had not broken.	Kırmamıştınız.
They had not broken.	Kırmamışlardı.

interrogative - soru

Had I broken?	Kırmış mıydım?
Had you broken?	Kırmış mıydın?
Had he broken?	Kırmış mıydı?
Had she broken?	Kırmış mıydı?
Had it broken?	Kırmış mıydı?
Had we broken?	Kırmış mıydık?
Had you broken?	Kırmış mıydınız?
Had they broken?	Kırmış mıydılar?

negative interrogative - olumsuz soru

Had I not broken?	Kırmamış mıydım?
Had you not broken?	Kırmamış mıydın?
Had he not broken?	Kırmamış mıydı?
Had she not broken?	Kırmamış mıydı?
Had it not broken?	Kırmamış mıydı?
Had we not broken?	Kırmamış mıydık?
Had you not broken?	Kırmamış mıydınız?
Had they not broken?	Kırmamış mıydılar?

Temel

GELECEKTE BİTMİŞ ZAMANIN KULLANILDIĞI YERLER

Bu kip, bir eylemin gelecekteki belli bir zamandan önce yapılıp tamamlanarak sözü edilen bu zaman noktasında geçmiş bir eylem durumunda kalacağını anlatmak için kullanılır.

He will have eaten your food when you come.	Geldiğinizde sizin yiyeceğinizi yemiş olacak.

Buradaki yemek eylemi gelme hareketinden önce yapılıp bitecek, gelme işi olduğunda yemek eylemi bir geçmiş zaman eylemi durumuna girecektir.

the future perfect tense - gelecekte bitmiş zaman çekim tablosu

affirmative - olumlu

I shall have carried.	Taşımış olacağım.
You will have carried.	Taşımış olacaksın.
He will have carried.	Taşımış olacak.
She will have carried.	Taşımış olacak.
It will have carried.	Taşımış olacak.
We shall have carried.	Taşımış olacağız.
You will have carried.	Taşımış olacaksınız.
They will have carried.	Taşımış olacaklar.

negative - olumsuz

I shan't have carried.	Taşımış olmayacağım.
You won't have carried.	Taşımış olmayacaksın.
He won't have carried.	Taşımış olmayacak.
She won't have carried.	Taşımış olmayacak.
It won't have carried.	Taşımış olmayacak.
We shan't have carried.	Taşımış olmayacağız.
You won't have carried.	Taşımış olmayacaksınız.
They won't have carried.	Taşımış olmayacaklar.

interrogative - soru

Shall I have carried?	Taşımış olacak mıyım?
Will you have carried?	Taşımış olacak mısın?
Will he have carried?	Taşımış olacak mı?
Will she have carried?	Taşımış olacak mı?
Will it have carried?	Taşımış olacak mı?
Shall we have carried?	Taşımış olacak mıyız?
Will you have carried?	Taşımış olacak mısınız?
Will they have carried?	Taşımış olacaklar mı?

negative interrogative - olumsuz soru

Shan't I have carried?	Taşımış oImayacak mıyım?
Won't you have carried?	Taşımış olmayacak mısın?
Won't he have carried?	Taşımış olmayacak mı?
Won't she have carried?	Taşımış olmayacak mı?
Won't it have carried?	Taşımış olmayacak mı?
Shan't we have carried?	Taşımış olmayacak mıyız?
Won't you have carried?	Taşımış olmayacak mısınız?
Won't they have carried?	Taşımış olmayacaklar mı?

Temel

THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS TENSE - SÜREKLİ GELECEK BİTMİŞ ZAMAN Bu zaman will (shall) ve have been ile ing eki almış fiilden meydana gelir. Gelecekteki bir zamanın öncesinden o zamana kadar devam eden bir eylemi anlatmak için kullanılır. I shall have been learning En- Beni görmeye geldiğinizde İngilizce glish when you come to see me. öğrenmekte (öğreniyor) olacağım. They will have been running in Saat dörtte parkta koşmakta ola- the park at four o'clock. caklar. You will have been working for Onlar kapıları kapadıkları zaman ten hours when they close the sen on saattir çalışmakta olacaksın. doors. He'll have been watching Ben yattığım zaman o televizyon television when I go to bed. seyretmekte olacak. olumlu sürekli gelecekte bitmiş zaman cümlesi özne will have been ing almış diğer sözcükler shall fiil She will have been sleeping for ten hours when we wake her up. They will have been waiting at the door when you go home. He will have been examining her when we arrive at his surgery. I will have been playing in the garden by seven o'clock. Mary will have been cooking in the kitchen when our father comes. We shall have been working for twenty years when we retire. olumsuz Olumsuz yapmak için will (shall) den sonra not getirilir. She will have been writing. Yazmakta olacak. She will not (won't) have been Yazmakta olmayacak. writing. She won't have been writing Onu gelecek sefer gördüğünde letters when you see her next mektuplar yazmakta olmayacak. time. I shall not (shan't) have been Siz ayrıldığınızda ben uyumakta sleeping when you leave. olmayacağım. They won't have been picking Güneş battığında onlar çiçek topla- flowers when the sun sets. makta olmayacaklar. He won't have been working for Boşuna çalışmakta olmayacak. nothing. olumsuz sürekli gelecekte bitmiş zaman cümlesi özne will not have been ing almış diğer sözcükler shall fiil We shall not have been waiting long. They will not have been digging holes. Doris will not have been resting in her room when you arrive. The boys will not have been playing in the street when you come. My son will not have been teaching English by the end of April. This girl will not have been studying her lessons when her father comes. soru Sürekli gelecekte bitmiş zaman cümlesini soru haline sokmak için will (shall) cümlenin başına alınır. He will have been waiting for Treni beklemekte olacak. the train. Will he have been waiting for Treni beklemekte mi olacak? the train? Will they have been learning Tatil başladığında yeni trafik kural- the new traffic rules when larını öğrenmekte mi olacaklar? the holiday begins? Shall we have been playing in Babamız geldiğinde parkta oyna- the park when our father comes? makta mı olacağız? Will the engineer have been Onlar köprüyü inşa etmeye başla- working on the project when they dıkları zaman mühendis proje üze- start to build the bridge? rinde çalışmakta mı olacak? soru halinde sürekli geçmişte bitmiş zaman cümlesi will özne have been ing almış diğer

sözcükler shall fiil Will you have been sleeping when we come? Will she have been washing the dishes when the guests come? Shall I have been making mistakes at the end of the course?í Will they have been sitting in the doctor's waiting room? Will he have been doing his homework when the teacher comes? Will the cows have been running in the fields? olumsuz soru Olumsuz soru haline sokmak için soru halindeki cümlede have yardımcı fiili önüne not getirilir. Will you have been sleeping? Uyumakta mı olacaksın? Will you not have been sleeping? Uyumakta olmayacak mısın? Will they not have been waiting Trenimiz vardığında bizi beklemekte for us when our train arrives? olmayacaklar mı? Shall we not have been digging Bahçıvan geldiğinde çiçeklerimiz holes for our flowers when the için çukurlar kazıyor olmayacak gardener comes? mıyız? Will Dick not have been eating Arkadaşları lokantadan ayrıldıkları his food when his friends leave zaman Dick yiyeceğini yemekte the restaurant? olmayacak mı? Will the birds not have been Güneş doğduğu zaman kuşlar öt- singing when the sun rises? mekte olmayacaklar mı? olumsuz soru halinde sürekli geçmişte bitmiş zaman cümlesi will özne not have been ing almış diğer sözcükler shall fiil Will she not have been learning English when her friend comes? Will they not have been reading their books when the lesson begins? Shall I not have been standing at the door when the manager enters? Will you not have been swimming in the pool when your wife calls? Will Allan not have been writing a letter when you telephone? Will he not have been sleeping for hours when the alarm clock rings?

Temel

THE FUTURE TENSE - GELECEK ZAMAN Gelecekte meydana gelecek bir eylemi anlatmak için kullanılan şekillerden biri olan gelecek zaman kipi, kök halinde fiil önünde will (shall) yardımcı fiilleri kullanılarak meydana getirilir. I ve we zamirleri ile shall, diğer bütün öznelerle will kullanılacağı gibi bir kural varsa da bu artık uygulanmamakta, bazı özel durumlar dışında shall yerine de will kullanılmaktadır. özne yardımcı fiil fiil I shall go (gideceğim) he will learn (öğrenecek) she will see (görecek) you will find (bulacaksın) we shall write (yazacağız) they will look (bakacaklar) Frank will walk (Frank yürüyecek) My son will sleep (Oğlum uyuyacak) The students will read (Öğrenciler okuyacak) Shall ile belirtilen teklif soruları ile will ile belirtilen nazik bir istek veya davet sözlerinin yapılışını ilerideki sayfalarda gelecek zaman soru şeklinin anlatıldığı bölümde ele alacağız. Shall ve will şahıs zamirleriyle birleşerek kaynaşabilirler. kaynaşmış şekil I shall I'll /ayl/ you will you'll /yul/ he will he'll /hiıl/ she will she'll /şiıl/ it will it'll /itıl/ we shall we'll /wiıl/ they will they'll /deyıl/ Shall ve will kaynaşmasının özneye 'll eklemek suretiyle olduğunu görüyoruz. Bu durumda I ve we ile shall mi yoksa will mi kullanıldığı da ortadan kalkmaktadır. Zira kısaltma her ikisini de aynı şekle getirmektedir. I`ll see you at school tomorrow. Yarın seni okulda göreceğim. She'll come here next week. Buraya gelecek hafta gelecek. They'll change the refrigerator. Buzdolabını değiştirecekler. The old man will sell his car. Yaşlı adam otomobilini satacak. The trees will blossom in April. Ağaçlar nisanda çiçek açacaklar. We'll open the windows after Öğlen yemeğinden sonra pencere- lunch. leri açacağız. The soldiers will clean their Askerler silahlarını temizleyecekler. guns. The baby will sleep in this Bebek bu odada uyuyacak. room. She'll help you if you want. İsterseniz size yardım edecek. I'll give you a new ruler. Sana yeni bir cetvel vereceğim. The boys will bring their school Çocuklar okul çantalarını geti- bags. recekler. Your students will stay at Sizin öğrencileriniz başka bir another hotel. otelde kalacaklar. olumlu gelecek zaman cümlesi will özne shall fiil diğer sözcükler I shall learn English in England. They will work in another section. The children will play behind the house. She will throw the old shoes. We shall walk along the river. His son will help the other workmen. Our team will win the cup this year. olumsuz Olumlu haldeki bir

gelecek zaman cümlesini olumsuz hale sokmak için will (shall) den sonra not getirilir. Not sözcüğü will (shall) ile kaynaşır. kaynaşmış şekil shall not shan't /şa:nt/ will not won't /wount/ I shall go there with you. Oraya sizinle gideceğim. I shall not (shan't) go there Oraya sizinle gitmeyeceğim. with you. They will not (won't) learn any- Bu okulda bir şey öğrenmeyecekler. thing at this school. The waiter won't see you here. Garson burada seni görmeyecek. Our father won't forgive us. Babamız bizi affetmeyecek. The old woman won't buy any Yaşlı kadın kedileri için hiç yiyecek food for her cats. almayacak. Her father won't come home Babası bu akşam eve gelmeyecek. tonight. We shan't change the place of Mobilyanın yerini değiştirme- the furniture. yeceğiz. This key won't open the door. Bu anahtar kapıyı açmayacak. (açmaz) olumsuz gelecek zaman cümlesi won't kök halde özne shan't fiil diğer sözcükler We shan't wait for the other group. They won't study German any more. He won't play with his friends. I shan't listen do them. Helen won't buy a new hat this summer. The train won't be here before nine o'clock. Your friends won't like to be with us. soru Gelecek zaman cümlelerini soru haline sokmak için yapılacak şey cümledeki will (shall)'i cümle başına getirmektir. Bu arada shall I? ve will you? şekillerinin özel anlamlarını bu konunun sonunda (shall ve will'in özel kullanılışları) bölümünde göreceğinizi hatırlatırız. He will give us some toys. Bize birkaç oyuncak verecek. Will he give us any toys? Bize hiç oyuncak verecek mi? Will they repair the car? Otomobili tamir edecekler mi? Shall we understand the words? Sözcükleri anlayacak mıyız? Will Betty sit at my table? Betty benim masama oturacak mı? Shall I live in a better apart- Daha iyi bir dairede oturacak ment? mıyım? Will the boss send me on Patron beni başka bir işe gönde- another job? recek mi? Will the students bring their Öğrenciler kitaplarını cuma günü books on Friday? getirecekler mi? Will Gerald finish the work Gerald işi mayıstan önce bitirecek before May? mi? Shall we know the results of the Maçların sonuçlarını saat altıdan matches before six? önce bilecek miyiz? soru halinde gelecek zaman cümlesi will özne fiil diğer sözcükler shall Will you come with the other boys? Will the girl see you again? Shall I learn the truth soon? Will his daughter carry the baskets to the garden? Shall we see them if we go there? Will they buy the car tomorrow? olumsuz soru Olumsuz soru yapmak için soru cümlesine not ilave edilir. Will he come again? Tekrar gelecek mi? Will he not come again? Tekrar gelmeyecek mi? Bu cümlede will (shall) ile not kaynaştırılabilir. Won't he come again? Tekrar gelmeyecek mi? Won't they build new roads? Yeni yollar inşa etmeyecekler mi? Won't your mother cook her Anneniz en gözde yemeğini yapma- favourite meal? yacak mı? Shan't we understand the tourists Bu kitapları öğrendiğimiz zaman when we learn these books? turistleri anlamayacak mıyız? Won't the man bring the suitcase Adam bavulu bizim evimize getir- to our house? meyecek mi? Won't Christine teach us English? Christine bize İngilizce öğret- meyecek mi? Won't the pilots wait in Frank- Pilotlar Frankfurt'ta bekleme- furt? yecekler mi? Won't the new machines be Yeni makineler eskilerinden daha better than the old ones? iyi olmayacaklar mı? Shan't I live in London with Ailemle Londra'da oturma- my family? yacak mıyım? olumsuz soru halinde gelecek zaman cümlesi won't shan't özne fiil diğer sözcükler Won't the boys catch the birds any more? Won't he read the book in his room? Won't my son use their instruments? Shan't we like his new song? Won't Anita finish her work by six o'clock? Won't they sell us their best shoes? Shan't I remember those happy days? shall ve will'in özel kullanılışları shall I (we)? Shall yardımcı fiili I ve we ile yapılan sorularda bir teklif belirtmek amacıyla da kullanılır. Shall I bring another plate? Başka bir tabak getireyim mi? Örnekte görüldüğü gibi bu durumda "Getirecek miyim?" şeklinde bir gelecek zaman anlamı değil, "Getireyim mi?" gibi bir teklif sorusu anlamı vermektedir. Shall we go for a walk? Bir yürüyüş yapalım mı? Shall I give you some cakes? Sana biraz pasta vereyim mi? Shall I change your plate? Tabağınızı değiştireyim mi? Shall we take a taxi? Taksiye binelim mi? Shall I call you at eight Sana saat sekizde telefon ede- o'clock? yim mi? Shall we send for a doctor? Doktor çağırtalım mı? Shall I open the window? Pencereyi açayım mı? Bir vaatte bulunma veya söz vermeyi anlatırken bütün şahıslarla shall kullanılır. We shall succeed without fail. Şüphesiz başarılı olacağız. You shall get a lot of money. Çok para alacaksın. He shall have his share. Payını alacak. I shall help you. It is a promise. Sana yardım edeceğim. Bu bir söz. They shall win. Kazanacaklar. will you? Will yardımcı fiili you zamiri ile bir soru

olarak kullanıldığı zaman bir rica veya isteği kibar bir şekilde belirtmiş olur. Will you open the door? Kapıyı açar mısın? Kibar bir istek şekli olan bu söze "lütfen" anlamında please sözcüğü eklenebilir. Cümlenin "Açacak mısınız?" şeklinde gelecek zaman halinde bir anlamı değil, "Açar mısınız?" şeklinde bir istek anlamı verdiğine dikkat ediniz. Will you please write your name? Lütfen adınızı yazar mısınız? Will you please give me the Lütfen paketi bana verir misiniz? packet? Will you repeat the name? İsmi tekrarlar mısınız? Will you close the door? Kapıyı kapar mısınız? Bu tip cümlelerde will you yerine won't you kullanılabilir. O da nazik bir emir veya istek gösterir. Won't you please come in? Lütfen içeri gelmez misiniz? (Lütfen içeri geliniz.) Won't you drink some more Biraz daha kahve içmez misiniz? coffee? Won't you correct my mistakes? Hatalarımı düzeltmez misiniz? Please read these sentences, Lütfen bu cümleleri okuyunuz, won't you? olur mu?